Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Shakespeare, William.; oversatte af P. Foersom.
Titel | Title:	William Shakspeare's Dramatiske Værker
Alternativ titel | Alternative title:	Dramatiske Værker.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	3. Udg. /
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 7
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1861-1873
Fysiske størrelse | Physical extent:	Del 1-18 i 16 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at krediterе ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56,- 150,- 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01058 4

+Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

7618

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. Foersom og Edv. Lembcke.

Syvende Del.

Kjøbenhavn.
Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.
Trykt i Græbes Bogtrykkeri.
1866.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

Edv. Lembcke.

Anden Del.

Kjøbenhavn.
Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.
Trykt i Græbes Bogtrykkeri.
1866.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Othello,

Moren i Venedig.

Personer.

Hertugen af Venedig.
Brabantio, Senator.
To andre Senatorer.
Gratiano, Brabantios Broder.
Lodovico, Brabantios Frænde.
Othello, Feltherre, Mor.
Cassio, hans Lieutenant.
Jago, hans Fændrik.
Roderigo, en venetiansk Adelsmand.
Montano, Statholder paa Cypern.
En Nar, i Othellos Tjeneste.
En Herold.
Desdemona, Brabantios Datter, Othellos Hustru.
Emilia, Jagos Hustru.
Bianca, Cassios Elskerinde.
Officerer, Adelsmænd, Sendebud, Spillemænd, Matroser, Følge o. s. v.

Handlingen foregaaer i første Act i Venedig, siden paa Cypern.

Første Act.

Første Scene.

En Gade i Venedig.

(Roderigo og Jago træde ind.)

Roderigo.

Nei, ti kun stille! det er ikke smukt,
at du, for hvem min Pung har staaet aaben,
som om den var din egen, er Medvider
i denne Sag.

Jago.

Guds Blod! I vil ei høre; — hvis jeg har nogensinde tænkt paa sligt,
saa maa I afskye mig!

Roderigo.

Du har jo sagt mig,
du hader ham.

Jago.

I maa foragte mig,
om ei jeg gjør det. Tre af Stadens Stormænd
med bøiet Ryg har bedet ham at gjøre
mig til sin Lieutenant, — og paa mit Ord,
jeg veed, hvad jeg er værd; den Plads er ikke
for god til mig. Men han, forgabet i
sin egen stolte Grille, snøer sig fra dem
med svulstigt Omsvøb, frygtelig udspækket

med Krigertalemaader; kort og godt,
han giver mine Talsmænd Afslag; thi
„jeg har alt valgt min Lieutenant," siger han. —
Og hvem er det? — Ja vist; en Regnemester,
en Florentiner, Michel Cassio,
en Karl, som med en vakker Kvinde snart
vil gaae ad Helved til, som aldrig førte
en Eskadron i Kamp, som ikke veed,
hvordan man stiller op en Hær til Slag,
meer end en Spindekjælling; kun af Bøger
har han sin Kunst; hver togaklædt Senator
kan tale med saa mesterligt som han;
i Snak, ei i Erfaring er han Krigsmand.
Men han fik Pladsen dog, og mig, min Herre,
hvis Dygtighed han selv med egne Øine
har været Vidne til paa Rhodus, Cypern,
paa christen og paa hedensk Grund, mig tages
nu Luven fra af denne Debet-Credit,
det Regnebræt! han bliver Lieutenant,
og jeg, saamænd, hans sorte Naades Fændrik.

Roderigo.

Ved Gud! jeg vilde før hans Bøddel være!

Jago.

Hvad hjælper det? saadan er Tjenesten.
Forfremmelsen skeer efter Brev og Gunst,
ei paa den gamle Trappestiges Vis,
hvor Eftermanden var sin Formands Arving.
Dom selv, min Herre, om med gyldig Grund,
jeg skylder Moren Kjærlighed.

Roderigo.

Saa vilde
jeg ikke tjene ham.

Jago.

Vær I kun rolig.
Jeg tjener ham for at faae Ram til ham.
Vi kan jo dog ei Alle være Herrer,
og alle Herrer kan ei tjenes tro.
I seer hel mangen myg, krumknæet Træl,
som i sit eget Trællesind forelsket
henslider Tiden, lig sin Herres Æsel,
for Foret og kasseres, naar han ældes.
Tvi sligt et ærligt Drog! — Der gives Andre,
som pynte sig med lydig Skik og Mine,
mens deres Hjerte tjener kun dem selv;
som tjene deres Herrer kun paa Skrømt
og trives vel hos dem, og naar de vel
har melet deres Kage, hylde de
sig selv. Deslige Karle har Forstand,
og jeg bekjender, saadan en er jeg;
thi vid, saa vist som I er Roderigo,
at dersom jeg var Moren, vilde jeg
ei være Jago. Mens jeg tjener ham,
jeg tjener kun mig selv; det skal Gud vide,
jeg gjør det ei af Kjærlighed og Troskab,
men for et Syns Skyld, for min egen Fordel;
thi hvis engang min ydre Adfærd røber
i Komplimenterne mit Hjertes Væsen
og sande Skikkelse, da vil jeg snart
mit Hjerte bære udenpaa mit Ærme
og lade Krager hakke det. Jeg er
ei den, jeg er.

Roderigo.

Hvor den Tyklæbe dog
har gjort en Lykke, hvis han vinder hende!

Jago.

Kald hendes Fader op, væk ham af Søvne; —
sæt efter ham, forgift hans Glæde, skrig
det ud i Byen; opæg hendes Frænder;
om end han boer i et velsignet Fordstrøg,
lad Myg ham plage; er hans Glæde Glæde,
saa gyd deri saa stor en Blanding Ufred,
at den maa tabe noget af sin Glands.

Roderigo.

Her boer jo hendes Fader; jeg vil raabe.

Jago.

Raab med en Angstens Lyd, et Rædselshyl,
som naar i Nattens Tryghed brat der lyder
et Brandraab gjennem folkerige Stæder.

Roderigo.

Brabantio! Hei, Herr Brabantio!

Jago.

Vaagn op, Brabantio! Tyve! Tyve! Tyve!
See til Jert Hus, Jer Datter, Jere Kister!
Hei, Tyve! Tyve! Tyve!

(Brabantio viser sig i et Vindue.)

Brabantio.

Hvad betyder
den skrækkelige Larm? hvad er paafærde?

Roderigo.

Er alle Husets Folk derinde, Herre?

Jago.

Er alle Døre lukte?

Brabantio.

Hvad er det?
Hvad mener I?

Jago.

For Djævlen, I er plyndret.
Kom flux i Eders Klæder! Eders Hjerte
er bristet; Eders halve Sjæl er borte;
i denne Stund en gammel kulsort Vædder
har fat paa Eders hvide Lam. Op! op!
lad Klokken vække Borgerne, der snorke!
ellers gjør Djævlen Jer til Bedstefader.
Op, siger jeg.

Brabantio.

Er I fra Vid og Sands?

Roderigo.

Min ædle Herre, kjender I min Røst?

Brabantio.

Nei, hvem er I?

Roderigo.

Mit Navn er Roderigo.

Brabantio.

Desmindre her velkommen. Jeg har sagt dig,
at du skal ikke luske ved min Dør,
og jeg har sagt dig ærligt, ligefrem,
du faaer min Datter ei; nu kommer du
halvgal fra Nadverbordet, ør af Drik,
med Trods og Ondskab her for at forstyrre
min Fred og Ro.

Roderigo.

Men Herre, Herre dog!

Brabantio.

Men du kan være vis paa, jeg har Mod
saavelsom Magt, og du skal bitterlig
fortryde dette.

Roderigo.

Vær dog rolig, Herre.

Brabantio.

Hvad snakker du om Plyndring? I Venedig er vi jo her, og dette Hus er ikke et Landsbyskur.

Roderigo.

Høitærede Brabantio, jeg kommer her i god og ærlig Hensigt.

Jago.

For en Ulykke, Herre, I er af de Folk, der ikke ville tjene Gud, naar Djævelen opfordrer dem dertil. Fordi vi komme for at gjøre Jer en Tjeneste, troer I, at vi er Røverpak. I vil have Eders Datter parret med en Hingst fra Barbariet; I vil have Børnebørn, der vrinske ad Jer; I vil have Gangere til Fættere og andalusiske Hingster til Svogre.

Brabantio.

Og hvem er du, mundkaade frække Slyngel?

Jago.

Jeg er En, der kommer for at fortælle Jer, Herre, at Eders Datter og Moren nu ere ifærd med at lege „Dyret med to Rygge".

Brabantio.

Du er en Skurk!

Jago.

Og I er en — Senator.

Brabantio.

Det skal du staae til Ansvar for, Rodrigo! jeg kjender dig.

Roderigo.

Ja, jeg vil staae til Ansvar

for Alting, Herre. Men jeg beder Jer,
Er det med Eders vise Raad og Minde, —
jeg troer det næsten, — at Jer skjønne Datter
i denne Nattens dunkle Time føres,
beskyttet hverken bedre eller værre
end af en Leiesvend, en Gondoleer,
hen til en lysten Mors gemene Favntag; —
er det med Eders Vidende og Villie,
saa har vi grovt og frækt fornærmet Jer;
men hvis I veed det ei, saa handler I
ei smukt, idet I skjælder os med Uret.
Tro ikke, jeg vil være saa uhøvisk
at drive Gjæk med Eders høie Rang.
Men Eders Datter, siger jeg igjen, —
hvis ikke det er skeet med Eders Minde, —
har svært forbrudt sig ved at give hen
sin Skjønhed, Ære, Vid og høie Stilling
til slig en fremmed, hjemløs Eventyrer.
Søg efter selv, og er hun i sit Kammer,
er hun i Huset, saa lad Statens Love
kun ramme mig, fordi jeg gjækked Jer.

Brabantio.

Holla! tænd Ilden op; giv mig et Lys! —
Væk alle mine Folk! — Hvad her er skeet,
har Lighed med min Drøm, og Troen paa det
nedtynger alt min Sjæl. — Hei, Lys! bring Lys!

(gaaer bort fra Vinduet.)

Jago.

Farvel, jeg maa forlade Jer. Det er
ei sømmeligt, ei gavnligt for min Stilling
at træde frem mod Moren, — som jeg maa,
hvis her jeg bliver; — thi jeg veed, at Raadet, —

om denne Sag endog ham volder Dadel, —
tør ei forkaste ham; thi han er sendt
med saa høirøstet Kald til denne Krig,
der er i Gang paa Cypern, at om Livet
det gjaldt, de har dog ingen anden Mand
som ham til dette Hverv at lede. Derfor,
endskjøndt jeg hader ham som Helveds Pine,
saa maa for Øieblikkets Nødtørfts Skyld
jeg tone Venskabs Flag og ydre Tegn,
men kun et ydre Tegn. For at I sikkert
kan finde ham, saa bring Forfølgerne
til „Skytten"; jeg er hos ham der. Farvel!

(gaaer.)

(Brabantio kommer ind med Tjenere, der bære Fakler.)

Brabantio.

Det er kun altfor sandt! forsvunden er hun;
og hvad der levnes af mit usle Liv
er ikkun Bitterhed, — Sig, Roderigo,
hvor saae I hende? O, det stakkels Barn! —
Hos Moren? — Hvem vil nu dog være Fader? —
Hvor veed I, det var hende? — Hvem kan tænke,
hvor du bedrager mig! — Hvad sagde hun? —
Bring flere Fakler! Kald paa mine Frænder! —
Troer I, at de er viede?

Roderigo.

Ja, Herre,
det troer jeg sikkerlig.

Brabantio.

O gode Gud!
hvorledes slap hun bort? — O falske Blod!
Er der ei Trolddomskunster, som kan daare

det unge Pigesind? Sig, Roderigo,
har I ei læst om sligt?

Roderigo.

Det har jeg, Herre.

Brabantio.

Kald paa min Broder! — O Gud give, hun
var bleven Eders! — Hver sin Vei! — Veed I,
hvor vi kan gribe denne Mor og hende?

Roderigo.

Jeg skal vel finde dem, hvis I behager
at skaffe mig en Vagt og følge med.

Brabantio.

Gaa foran! jeg vil banke paa hvert Hus;
jeg byder i de fleste. — Hei, skaf Vaaben
og hent mig nogle Folk af Nattevagten. —
Kom, Roderigo; jeg vil lønne Jer.

(de gaae.)

Anden Scene.

En anden Gade.

(Othello, Jago og Følge komme ind.)

Jago.

Skjønt jeg har fældet Mænd i Krigens Færd,
saa har dog min Samvittighed en Sky
for et forsætligt Mord. Det hænder stundom,
jeg har ei Ondskab nok. En halv Snes Gange
fik jeg vel Lyst at prikke ham her under
hans Ribben.

Othello.

Det var vel, du lod det være.

Jago.

Ja, men han førte saadan lumpen Snak

og saa fornærmelig mod Eders Ære,
at det var haardt nok for min Smule Fromhed
at finde mig deri. Men, sig mig, Herre,
er I ret gift? Thi det er ganske vist,
at hans Magnificents er meget yndet,
og at hans Stemme gjælder ikke mindre
end Fyrstens. Han vil stille Jer, hvad eller
paalægge Jer saa svær en Bod og Tvang,
som Loven ved den stærke Magt, han øver,
tilsteder ham.

Othello.

Sit Værste maa han gjøre;
de Tjenester, som jeg har gjort Senatet,
vil tale meer høirøstet end hans Klager.
End veed man ei, — hvad jeg vil lydt forkynde,
naar jeg har seet, at Praleri er Hæder, —
jeg fik mit Liv af Mænd paa Kongestole,
og mine Heltegjerninger tør tale
med Hatten paa til nok saa stolt en Lykke,
som denne, jeg har naaet; thi, Jago, vid,
hvis ei jeg elsked Desdemona, lagde
jeg ikke Tvang og Lænke paa mit frie,
hjemløse Liv for hele Havets Rigdom.
Men see, hvad kommer der for Lys?

Jago.

Det er
den vrede Fader med en Skare Venner.
Gaa heller ind.

Othello.

Nei, han bør finde mig.
Min Rang, mit Embed og mit høie Sind
tør aabenbart sig vise. Er det dem?

Jago.

Ved Janus, nei.

Othello.

Det er min Lieutenant
og Fyrstens Svende. — Nattens gode Magter
beskjærme Jer! hvad er paafærde, Venner?

Cassio.

Hertugen hilser Jer, min General,
og byder Jer i største Skyndsomhed
at komme strax.

Othello.

Hvad troer I vel, det gjælder?

Cassio.

Det er vel Nyt fra Cypern, tænker jeg;
det er en Sag, der haster stærkt. Fra Flaaden
er vel en halv Snes Ilbud sendt inat,
den Ene næsten i den Andens Hæle.
Der er alt mange Senatorer oppe
og samles hos hans Høihed. Ivrigt spørges
der efter Jer, og da man ikke fandt Jer
i Eders Herberg, har Senatet sendt
tre Bud ad hver sin Vei ud efter Jer.

Othello.

Nu, det var vel, at det var Jer, der traf mig;
jeg siger blot et Ord i Huset her;
saa gaaer jeg med. (gaaer ind.)

Cassio.

Hvad har han her at gjøre?

Jago.

Han entret har inat en Landgallei,
og hvis den kjendes for god Prise, har
han gjort sin Lykke.

Cassio.

Jeg forstaaer Jer ikke.

Jago.

Ei, han er gift.

Cassio.

Med hvem?

Jago.

Jh nu, med en —.

(Othello kommer ind.)

Kom, General, og lad os gaae.

Othello.

Ja, skynd dig.

Cassio.

See der en anden Flok, som søger Jer.

(Brabantio og Roderigo komme med Vagt og Fakler.)

Jago.

Det er Brabantio; vær varsom, Herre;
thi han har Ondt isinde.

Othello.

Holla! staa!

Roderigo.

Min Herre, det er Moren!

Brabantio.

Ned med Tyven!

(Begge Partier drage Sværdene.)

Jago.

J, Roderigo! jeg er Mand for Jer.

Othello.

Gjem Eders blanke Klinger; de vil ruste
i Duggen. — Herre, J har større Magt
i Eders Alder end i Eders Vaaben.

Brabantio.

Du falske Tyv, hvor har du gjemt min Datter?
Fordømte Skurk, du har forhexet hende;
thi jeg vil kalde al Fornuft til Vidne,
hvis ei hun bunden var i Trolddoms Lænker,
om nogen Mø saa skjøn og ung og rig,
saa lidet giftelysten, at hun skyede
vort Folks haarfagre, ædle Ungersvende,
nu vilde gjøre sig til Spot for Alle
og flye fra Hjemmets Ly til slig en Trolds
kulsorte Favn, til Rædsel, ei til Lyst!
Lad Hvermand dømme, om det ei er klart,
at du har brugt mod hende Djævelskunster,
bedaaret hendes bløde Barnesind
med Urtesaft og Gift, der pirrer Blodet.
Den Sag skal undersøges. Det er troligt
og høist sandsynligt. Derfor griber ham,
og gjør han Modstand, brug kun Magt; paa ham
Ansvaret falder.

Othello.

Bort med Eders Vaaben,
I, som vil staae mig bi; de Andre med!
ifald min Rolle byder mig at fægte,
det kan jeg uden Hjælp af en Sufflør. —
Hvor hen forlanger I at jeg skal gaae,
for at forsvare mig mod Eders Klage?

Brabantio.

I Fængsel, til du kan, naar det er Tid
ved lovligt Retterthing til Ansvar stævnes.

Othello.

Og hvis jeg lød Jer nu, hvorledes, troer I;
Hertugen blev tilfreds dermed, hvis Bud

staaer ved min Side for at kalde mig
til ham i skyndsomt Ærinde for Staten?

Hertugens Bud.

Høiædle Herre, det er ganske vist.
Hertugen sidder nu i Raadet; sikkert
er Eders Raade ogsaa kaldt derhen.

Brabantio.

Hvad! sidder Hertugen i Raadet nu,
paa denne Tid af Natten? — Bring ham did.
Min Sag er ingen Smaating. Fyrsten selv
og mine Embedsbrødre maa jo føle
min Krænkelse, som var det deres egen.
Om slig en Gjerning skal for straffløs gjælde,
faae vi til Herrer Hedninger og Trælle.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Raadsalen.

(Hertugen og Senatorerne sidde ved et Bord. Følge i Baggrunden.)

Hertugen.

Hvad her os meldes, stemmer ikke sammen,
saa man kan neppe fæste Lid dertil.

Første Senator.

Sandt nok, der er Forskjellighed deri;
mit Brev har hundrede og syv Galeier.

Hertugen.

Mit hundredfyrretyve.

Anden Senator.

Mit tohundred.
Men om end Tallet ikke ganske stemmer, —
som tidt der er Uenighed, naar Gisning

gjør Overslag, — saa melde de dog alle,
at Tyrkens Flaade stævner ind mod Cypern.

Hertugen.

Ja, det er muligt og vel tænkeligt.
Jeg dysser mig ei ind i saadan Tryghed,
at jeg jo fuldtvel troer paa Hovedsagen
og nærer Frygt.

En Matros (udenfor.)

Holla, Holla, Holla!

(En Drabant kommer ind med Matrosen.)

Drabanten.

Et Bud fra Flaaden.

Hertugen.

Hvad er der paafærde?

Matrosen.

De tyrkiske Galeier gaae mod Rhodus,
saa bød Herr Angelo mig melde til
det høie Raad.

Hertugen.

Nu da, hvad siger I
om den Forandring?

Første Senator.

Det er ikke muligt;
det er mod al Fornuft; det er et Paafund,
der skal os lede vild; — naar vi betænke,
hvor saare vigtigt Cypern er for Tyrken,
og mindes ret, at som det gjælder ham
langt meer end Rhodus, kan han ogsaa faae det
langt lettere, fordi det ikke staaer
saa stærkt krigsrustet, men er ganske blottet
for alt det Værn, som Rhodus har; — naar dette
betænkes ret, maa man ei troe, at Tyrken

er daarlig nok til sidst at gribe det,
der først er ham til Gavn, og at forsømme
en let og fordelagtig Idræt for
at prøve Kamp og Fare uden Fordel.

Hertugen.

Nei, det er sikkert nok; at gaae mod Rhodus
er ei hans Agt.

(Et Bud kommer ind.)

Drabanten.

Her kommer end et Bud.

Budet.

Høiædle Herrer! Ottomanerne,
der stævned lige løs paa Den Rhodus,
har med en anden Flaade sig forstærket.

Første Senator.

Det tænkte jeg; hvor stærk anslaaer I den?

Budet.

Til tredive Seilere; nu har den vendt
og stiler aabenlyst sin Fart mod Cypern;
Jer tro og tappre Tjener, Herr Montano,
formelder med sin Hilsen dette Budskab
og beder Jer at stole trygt derpaa.

Hertugen.

Det er da sikkert, at det gjælder Cypern. —
Marcus Luccheſe, er han ei i Byen?

Første Senator.

Han er i Florenz nu.

Hertugen.

Skriv i vort Navn;
bed ham at komme skyndsomst hid; men hurtigt!

Første Senator.

Der er Brabantio med den tappre Mor.

(Brabantio, Othello, Jago, Roderigo og Drabanter komme ind.)

Hertugen.

Tappre Othello, vi maa sende Jer
flux ud imod Osmanen, Alles Fjende. —
(til Brabantio.)
Jeg saae Jer ei; velkommen, ædle Herre!
vi har inat Jert Raad og Bistand savnet.

Brabantio.

Jeg ogsaa Jert. Tilgiv mig, Eders Naade!
ei Embedspligt, ei heller Rygtet drev mig
op af min Seng; det er ei Statens Fare,
der trykker mig; det er min egen Sorg,
der som en aabnet Sluse overskyller
og drukner og opsluger andre Sorger,
men bliver selv den samme.

Hertugen.

Hvad er skeet?

Brabantio.

Min Datter! o, min Datter!

Hertugen.

Død?

Brabantio.

For mig.
Hun er forført, fraskjaalen mig og lokket
af Hexekunster og Kvaksalverdrikke;
thi aldrig kunde dog Naturen komme, —
naar den er ikke blind og lam og slov, —
saa rent paa Vildspor uden Hexeri.

Hertugen.

Hvem det end er, der paa slig skjændig Vis
har lokket Eders Datter bort fra Jer
og bort fra hende selv, — i Lovens Blodskrift

I selv skal læse, selv skal I fortolke
dens strænge Bogstav, om vor egen Søn
var Gjerningsmand.

Brabantio.

Jeg takker Eders Naade.
Her seer I Manden, denne Mor, som I
udtrykkelig har hidkaldt, som det synes,
i Statens Hverv.

Hele Raadet.

Det gjør os ondt at høre.

Hertugen. (til Othello.)

Hvad kan I svare paa hans Klagemaal?

Brabantio.

Ei Andet end, det er som jeg har sagt.

Othello.

Stormægtige, ærværdige Senat,
I ædle Herrer, som har vist mig Godhed!
at jeg har taget denne Gubbes Datter,
er sandt; sandt er, at jeg har ægtet hende;
saa stor er Hovedsummen af min Brøde,
ei større. Jeg er ei i Talen sleben,
ei rig paa Fredens sindig milde Ord;
thi siden syv Aars Marv var i min Arm
til nu, — ni Maaneder omtrent undtagen, —
har den i Krigens Leire gjort sit Bedste.
Jeg kjender lidt kun til den vide Verden
undtagen, hvor det gjælder Stridens Færd,
og derfor kan kun lidt min Sag jeg smykke,
naar for mig selv jeg taler. Men, hvis I
vil gunstigt høre mig, saa vil jeg give
en ligefrem, usminket Skildring af,
hvorledes det er gaaet med min Elskov,

ved hvilken Trylleſaft og Hexekunſt,
ved hvilken Galdreſang og mægtig Trolddom, —
thi ſaadan Fremfærd er jeg ſigtet for, —
jeg vandt hans Datter.

Brabantio.

En blufærdig Pige,
et ſaa ſtilfærdigt Sind, at hendes Attraa
undſaae ſig for ſig ſelv! — Og hun — trods Alt,
Natur og Alder, Fædreland og Rygte, —
hun ſkulde give hen ſin Kjærlighed
til den, ſom hun var bange for at ſee paa!
Den Dømmekraft er lam og magtesløs
der tilſtaaer, Dyden kan forvilde ſig
ſaa mod Naturens Lov; Fornuften tvinges
jo til at tænke falſke Helvedrænker
ſom Grund dertil. Derfor jeg paaſtaaer atter,
at han med Drikke, der oprøre Blodet,
eller med andre ſlige Tryllemidler
har daaret hende.

Hertugen.

Denne blotte Paaſtand
beviſer Intet, naar ei mere ſikkert
og aabent Vidnesbyrd end løs Formodning
og ſvag Sandſynlighed med liden Grund
kan føres frem imod ham.

Første Senator.

Tal, Othello!
Har I med Svig og underfundig Magt
betvunget og forgiftet Pigens Hu,
hvad eller ſkete det ved ærligt Spørgsmaal
og Beilen, ſom kan føre Sjæl til Sjæl?

Othello.

Jeg beder Jer, hent hende hid fra Skytten;
lad hende tale til sin Fader om mig.
Sees det af hendes Ord, jeg foer med Svig,
saa tag ei blot den Tillid og det Embed,
I gav mig; men lad Eders strænge Dom
paa Livet ramme mig!

Hertugen.

Hent Desdemona.

(Nogle af Folget gaae.)

Othello.

Fændrik, gaa med; du kjender Stedet bedst.

(Jago gaaer.)

Indtil hun kommer, skal jeg saa sandfærdigt,
som jeg for Gud bekjender Kjødets Brøst,
fremstille her for Eders strænge Øren,
hvordan jeg vandt den skjønne Frøkens Elskov,
og hun vandt min.

Hertugen.

Ja, sig os det, Othello.

Othello.

Jeg kom i Gunst hos hendes Fader; tidt
indbød han mig og bad mig at fortælle
mit Levnetsløb fra Aar til Aar, om Slag
Beleiringer og Eventyr, jeg fristed.
Jeg gjennemgik det fra min Drengetid
indtil den Stund, da han mig bød fortælle;
da meldte jeg om alskens Nød og Fare,
om svare Hændelser paa Land og Sø,
hvor paa et Haarsbred nær jeg havde været
i Dødens Gab, blev grumme Fjenders Fange,
blev solgt i Trældom og blev atter udløst,

samt siden færdedes paa lange Reiser;
der fik jeg Leilighed til at fortælle
om afgrundsdybe Huler, golde Ørkner,
om Ur og Fjeld, om himmelhøie Klipper, —
saaledes gik det frem, — om Kannibaler,
der aad hinanden, om Anthropofager,
om Folk, hvis Hoved under deres Skuldre
var voxet. Dette vilde Desdemona
helt gjerne høre paa; men altid kaldte
en huslig Sysel hende bort, og altid,
saa hurtig, som hun fik besørget den,
kom hun igjen og fulgte min Fortælling
med graadigt Øre. Da jeg mærked det,
tog jeg min Tid iagt og hitted Raad til
at faae en ret indstændig Bøn af hende
om at fortælle helt min Pilgrimsfærd,
hvoraf hun havde hørt lidt hist og her,
men ei fuldstændigt. Hendes Bøn jeg føied,
og tidt jeg lokked hendes Taarer frem,
naar jeg fortalte om de svare Trængsler,
jeg i min Ungdom led. Da min Fortælling
var ude, lønned hun mig med en Verden
af Sukke, og hun raabte: „underfuldt!
høist underfuldt! — hvor det var tungt! hvor tungt!"
Hun ønsked, at hun aldrig havde hørt det,
og ønsked dog igjen, at Himlen havde
gjort hende til en saadan Mand; hun takked,
og bad, at hvis jeg fik engang en Ven,
der elsked hende, skulde jeg kun lære
ham at fortælle min Historie;
det vilde vinde hende. Dette Vink
lød jeg og beiled. Hun gav mig sit Hjerte

for al den Fares Skyld, jeg havde fristet,
jeg hende mit for hendes Medynks Skyld.
Det er den Trolddomskunst, som jeg har øvet; —
der kommer hun; nu kan hun vidne selv.

(Desdemona og Jago komme ind.)

Hertugen.

Jeg troer, at den Fortælling vilde vinde
min Datter med. — Min Ven, Brabantio,
tag denne slemme Sag paa bedste Maade;
en Mand slaaes heller med sin brustne Klinge
end med den blotte Haand.

Brabantio.

Hør hende selv;
og hvis hun tilstaaer, at hun halvt har beilet,
da være jeg forbandet, om min Dadel
skal ramme ham! — Kom hid, min vakkre Frøken;
veed I, hvem mest I dette ædle Selskab
I skylder Lydighed?

Desdemona.

Min ædle Fader,
jeg seer, at her min Lydighed er delt.
Liv og Opdragelse jeg skylder Jer;
Liv og Opdragelse mig lære begge
at ære Jer. Min Lydighed er Eders;
thi jeg er Eders Datter hidindtil;
men denne er min Mand. Den Lydighed
min Moder viste Jer, da for sin Fader
hun foretrak Jer, denne, paastaaer jeg,
at jeg er Moren her, min Husbond, skyldig.

Brabantio.

Gud være med dig! — Jeg er færdig nu. —
Min Hertug, nu om Staten, hvis Jer tykkes. —

Jeg maatte heller taget i mit Hus
et fremmed Barn end avlet et. — Kom, Mor,
her giver jeg dig det af Hjertens Grund,
som jeg af Hjertens Grund dig vilde nægte,
hvis ei du allerede havde det. —
Og du, Juvel! det glæder mig i Sjælen,
jeg har ei flere Døttre; thi din Flugt
mig havde lært at være haard mod dem
og lægge dem i Lænker. — Jeg er færdig.

Hertugen.

Lad mig nu tale, som I selv, og fælde
en Dom, der som et Trappetrin kan hjælpe
de Elskende til Eders Gunst at naae.
Naar Hjælp ei findes meer, maa Sorgen ende;
det Værste er da skeet, som kunde hænde.
Den som for svundet Vanheld sørge vil,
han føier kun en ny Ulykke til.
Kan vi end ikke Skjæbnens Slag afbøde,
kan Taalmod dog med Spot dens Vrede møde.
Fra Tyven stjæler, hvo ad Tyven leer;
den stjæler fra sig selv, der sørger meer.

Brabantio.

Saa lad kun Tyrkens Magt mod Cypern gaae;
mens vi kan lee, skal han det ikke faae.
Den bærer let din Dom, som har at bære
ikkun den Trøst, som han deraf kan lære.
Men den maa bære baade Dom og Sorg,
som skal hos Taalmod tage Hjælp paa Borg.
Tvetydigt maa hvert saadant Ordsprog falde;
det vendes kan til Sukker og til Galde.
Men Ord er Ord; end har jeg aldrig hørt,
at Hjertets Byld blev gjennem Øret rørt. —

Jeg beder ydmygst, at I vil gaae over til Statens Sager.

Hertugen.

Tyrken stævner med vældig Udrustning mod Cypern. Othello, I kjender bedst Pladsens Styrke, og skjøndt vi have en Statholder der, hvis Dygtighed er almindelig erkjendt, saa sætter den offentlige Mening, som er Begivenhedernes mægtige Herskerinde, en endnu større Tillid til Jer. Derfor maa I finde Jer i, at lade Eders nye Lykkes Glands formørke ved denne strænge og stormfulde Orlogsfærd.

Othello.

Tyrannen Vane, høie Raad, har gjort,
at Krigens stenede, staalhaarde Seng
er bløden Edderdun for mig. Jeg tilstaaer,
der er i min Natur en livlig Lyst
til Kampens Fare. Jeg paatager mig
den Orlogsfærd imod Osmannerne.
Idet jeg ydmygt bøier mig for Raadet,
begjærer jeg tilbørlig Omsorg for
min Hustru med anstændigt Opholdssted
og Underhold, samt passende Forsyning
og Følge, som for hendes Byrd sig sømmer.

Hertugen.

Lad hende være i sin Faders Hus,
om saa Jer tykkes.

Brabantio.

Nei, det vil jeg ikke.

Othello.

Jeg heller ei.

Desdemona.

Ei heller jeg. Jeg vil
ei boe hos ham; det vil kun plage ham

at see mig daglig. — Hør mig, ædle Hertug,
laan min Begjæring nu et naadigt Øre,
og lad i Eders Røst som i et Fribrev
mig finde Hjælp for min Enfoldighed.

Hertugen.

Hvad vil I, Desdemona?

Desdemona.

Moren gav jeg
min Elskov for at leve med ham. Dette
kan jo min Skjæbnes bratte Storm basune
for Verden ud. Mit Hjerte blev betvunget
af ham, min Husbond, saadan som han er.
Jeg saae Othellos Ansigt i hans Sjæl,
og for hans Ære, for hans Heltemod
gav jeg min Sjæl, min Lykke hen til Offer.
Hvis nu jeg blev tilbage, ædle Herrer,
en Fredens Orm, imens han drog i Orlog,
saa var jo Kjærlighedens Ret mig røvet,
og tungt vil Mellemtiden trykke mig,
mens han er borte. Lad mig følge ham!

Othello.

Samtyk i hendes Bøn, høiædle Herrer;
jeg beder Jer, lad hende faae sin Villie.
Gud er mit Vidne, jeg begjærer det
ei for at stille kjælen Elskovs Attraa
og føie Blodets Brand, den unge Lyst,
ei for mig selv at gjøre til Behag,
men for at føie venligt hendes Ønske.
Og Gud forbyde, at I skulde troe,
at Eders alvorsfulde, store Hverv
jeg skulde svigte, fordi hun er hos mig.
Nei, hvis den vingede Cupidos lette,

flygtige Fjas i kjælen Slaphed kuer
mit Øies skarpe Blik og Armens Kraft,
saa min Bedrift tog Skade ved min Lyst, —
lad Kvinder bruge da min Hjelm til Gryde
og lad al skjændig lav Forhaanelse
imod mit Rygte storme!

Hertugen.

Hun maa reise,
og hun maa blive, som I selv bestemmer;
men Sagen raaber: „Ja", og Skyndsomhed
maa være Svaret. I maa bort inat.

Desdemona.

Inat?

Hertugen.

I denne Nat.

Othello.

Af ganske Hjerte.

Hertugen. (til Senatorerne.)

Imorgen Klokken Ni vi mødes her. —
Othello, En af Eders Mænd maa blive,
at vi med ham kan sende Jer vor Fuldmagt
og andet Bud, som kunde være vigtigt
for Eders Hverv.

Othello.

Min Fændrik, Eders Naade;
det er en hæderlig og fuldtro Mand;
hans Omsorg tør jeg vel betroe min Hustru
samt Alt, hvad Eders Høihed ellers agter
at sende til mig.

Hertugen.

Lad det være saa.
God Nat nu Allesammen. (til Brabantio.)

Ædle Herre,
saasandt som Manddom i sig selv er skjøn,
er mere skjøn end sort Jer Svigersøn.

Første Senator.

Gaa, tappre Mor! vær god mod Desdemona.

Brabantio.

Vogt hende, Mor, jeg siger dig, pas paa;
mig sveg hun, dig kan det gaae ligesaa.

(Hertugen, Senatorerne og Følget gaae.)

Othello.

Mit Liv for hendes Troskab! — Brave Jago,
til dig maa jeg betroe min Desdemona;
lad hende faae din Hustru med til Selskab
og bring dem saa til mig paa bedste Maade. —
Kom, Desdemona, jeg har kun en Time
tilovers for vor Kjærlighed og til
vort Hus at ordne. Vi maa lyde Tiden.

(Othello og Desdemona gaae.)

Roderigo.

Jago, —

Jago.

Hvad vil du, ædle Hjerte?

Roderigo.

Hvad troer du, jeg har isinde?

Jago.

Jh, at gaae tilsengs og sove.

Roderigo.

Jeg har isinde at gaae strax hen og drukne mig.

Jago.

Gjør du det, saa vil jeg aldrig være din Ven mere.
Hvad er du for en taabelig Kavaler?

Roderigo.

Det er taabeligt at leve, naar Livet er en Lidelse; og vi have Recept paa at døe, naar Døden er vor Læge.

Jago.

Jammerlighed! Jeg har betragtet Verden i fire Gange syv Aar; men siden jeg har kunnet skjelne en Velgjerning fra en Fornærmelse, har jeg aldrig truffet en Mand, der forstod at elske sig selv. Førend jeg vilde sige, at jeg vilde drukne mig af Kjærlighed til en Putte Høne, før vilde jeg bytte min Menneskeskabning med en Bavians.

Roderigo.

Hvad skal jeg gjøre? jeg tilstaaer, at det er en Skam at være saa forelsket; men det staaer ikke i Dydens Magt at ændre det.

Jago.

Dydens? Sladder! Det staaer i vor egen Magt at være saa eller saa. Vort Legeme er vor Have, og vor Villie er Urtegaardsmanden. Enten vi ville plante Nelder eller Salat, dyrke Isop eller udrydde Timian, besaae den med een Slags Udsæd eller afvexle med flere, lade den blive gold af Dovenskab eller gjøde den med Flid: — Evnen og Styrelsen af alt dette ligger i vor Villie. Hvis vort Livs Vægtskaal ikke havde en Skaal fuld af Fornuft til at opveie den anden, som er fuld af Sandselighed, saa vilde vort Blod og vor skrøbelige Natur forlede os til de urimeligste Følger; men vi have Fornuft til at kjøle vore rasende Lidenskaber, vore kjødelige Lyster, vore tøileløse Begjærligheder; og af dem, troer jeg, at det, som I kalder Kjærlighed, er et Skud, en Aflægger.

Roderigo.

Umuligt!

Jago.

Det er kun en Blodets Lyst, en Eftergivenhed mod Drif-

ten. Naa, vær en Mand! — Gaae hen og drukne sig! — Kattekillinger og blinde Hundehvalpe drukner man. Jeg har erklæret mig for din Ven, og jeg tilstaaer, at jeg er knyttet til dine gode Egenskaber med stærke og seige Touge. Jeg har aldrig været bedre istand til at staae dig bi end nu. Fyld din Pung med Penge og gaa med i denne Krig. Gjør dit Ansigt ukjendeligt med et falskt Skjæg; fyld din Pung, siger jeg dig. Det er umuligt, at Desdemona i Længden kan elske Moren; — fyld din Pung med Penge; — heller ikke han hende; det var en voldsom Begyndelse, og du skal faae at see en Udgang, der svarer dertil; fyld blot din Pung med Penge. Disse Morer ere ustadige i deres Attraa; — fyld din Pung med Penge; — den Føde, der nu er sød som Honning, vil snart blive ham bedsk som Malurt. Hun er ung; hun trænger til Forandring; naar hun er mæt af ham, vil hun indsee, at hun har gjort et galt Valg. Hun maa have Forandring; det maa hun; — derfor fyld blot Pungen med Penge. Vil du endelig fare til Helved, saa gjør det paa en behageligere Maade end at drukne dig. Skrab alle de Penge sammen, du kan. Hvis ikke Helligheds og et skrøbeligt Løfte imellem en Landstryger fra Barbariet og en listig Venetianerinde ere for stærke for min Klogt og hele Helvedes Hærskare, saa skal du komme til at nyde hende; skaf dig blot Penge. Pokker ivold med at drukne dig! Det er langt fra din Vei. Tænk heller paa at nyde og blive hængt end drukne dig og miste hende.

Roderigo.

Kan jeg da stole trygt paa dig, hvis jeg lader det komme an paa et Forsøg?

Jago.

Mig kan du stole paa; gaa blot og skaf Penge. Jeg har tidt nok sagt dig, og jeg gjentager det atter og atter, at

jeg hader Moren. Jeg har inderlig Grund dertil, og du ikke mindre; lad os hævne os paa ham med forenede Kræfter. Kan du gjøre ham til Hanrei, saa gjør du dig selv en Fornøielse og mig en Morskab. Der ligge mange Begivenheder i Tidens Skjød, som vente paa Forløsning. Naa da; høire om, Marsch! Skaf dig Penge. Imorgen skal vi tale mere om Sagen. Farvel!

Roderigo.

Hvor mødes vi imorgen?

Jago.

Hos mig.

Roderigo.

Jeg skal komme i god Tid.

Jago.

Det er godt. Farvel! — Hør engang, Roderigo!

Roderigo.

Hvad vil du?

Jago.

Ikke mere om at drukne dig; hører du?

Roderigo.

Nu har jeg faaet andre Tanker. Jeg vil sælge mine Godser.

Jago.

Godt. Farvel! kun Penge nok i Pungen.

(Roderigo gaaer.)

Saa bruger jeg min Nar til Kassemester;
det var at kaste bort min vundne Klogskab,
ifald jeg spildte Tid paa slig en Tosse,
naar ei det var mig selv til Gavn og Morskab.
Jeg hader Moren, og der ymtes om,
at han har i min Ægteseng mig krænket;
om det er Sandhed, veed jeg ei saa lige;

men paa Formodningen alene handler
jeg dog, som det var vist. Han ynder mig;
desbedre vil mit Paafund lykkes hos ham.
En vakker Mand er Cassio. — Lad see! —
at faae hans Plads og skaffe mig en Hævn, —
en dobbelt Skurkestreg! — Bi, lad mig see: —
at smugle Moren listeligt i Øret,
at der er altfor stor Fortrolighed
imellem Cassio og hans Hustru. Han
er artig og beleven og kan let
mistænkes, skabt til at bedaare Kvinder.
Moren er en frimodig, aaben Sjæl,
der anseer alle Folk for ærlige,
naar de kun synes saa; han kan saa let
som noget Æsel trækkes om ved Næsen. —
Jeg har det; — det er født; — fra Mørkets Hjem
skal mit Uhyre gaae til Lyset frem.

(gaaer.)

Anden Act.

Første Scene.

En Søstad paa Cypern. Havnen.

(Montano og to Adelsmænd komme ind.)

Montano.

Er der fra Næsset Ingenting isigte
paa Havet?

Første Adelsmand.

Intet. Søen gaaer saa høit;

jeg viner ikke mellem Hav og Himmel
en Seiler.

Montano.

Stormen, tykkes mig, har talt
høiröstet nok tillands; saa haardt et Veir
har aldrig rystet vore Mure før.
Har den huseret ligesaa tilsøes, —
hvor kan et Egetræ vel holde tæt,
naar Bølgebjerge smelte ned derover?
Hvad Nyt mon der vil spørges?

Anden Adelsmand.

Tyrkeflaaden
maa være splittet ad; thi staa engang
paa den skumhvide Strand, — det er, som om
den vrede Sø slog efter Himlens Skyer,
som om den stormoprørte Bølge spruded
imod Nordstjernens Ild og vilde slukke
den evigfaste Pols Bevogter. Aldrig
har paa det vrede Hav jeg seet et Oprør
som dette.

Montano.

Hvis ei Tyrkeflaaden er
i Havn og sikkert Ly, saa er den sunken;
den kan umulig holde dette ud.

(En tredie Adelsmand kommer ind.)

Tredie Adelsmand.

Stort Nyt, I Herrer! Krigen er forbi;
den vilde Storm har rammet Tyrkeflaaden,
saa hele deres Plan er lammet nu.
En prægtig Seiler fra Venedig saae
den störste Del af Flaaden lide
et gruſomt Skibbrud.

Montano.

Hvad? er dette sandt?

Tredie Adelsmand.

Her i vor Havn er Skibet løbet ind;
en Veroneser, Michael Cassio,
den tappre Mors, Othellos, Lieutenant
er alt i Land; men Moren selv er end
tilsøes og kommer som Befalingsmand
herhid til Cypern.

Montano.

Nu, det glæder mig;
en værdig Guvernør!

Tredie Adelsmand.

Men Cassio,
skjøndt trøsteligt om Tyrkens Tab han taler,
seer sorgfuld ud og beder Gud, at Moren
maa være frelst; thi de blev skilte ad
af svar og voldsom Storm.

Montano.

Gud give det!
Jeg har gjort Felttog med ham. Han befaler
som ægte Krigsmand. — Lad os gaae til Stranden
og see paa Skibet, som er løbet ind,
og holde flittigt Udkig efter Moren,
til Havet gaaer i Et med Himlens Blaa
for vore Øine.

Tredie Adelsmand.

Lad os gjøre det;
thi hvert Minut er en Forventning nu
om flere Skibes Komme.

(Cassio kommer ind.)

Cassio.

Tappre Mænd
paa denne Krigerø, jeg takker Jer
for den Hengivenhed, I vise Moren.
Gud skjærme ham mod Elementerne;
thi paa et stormfuldt Hav vi skiltes ad.

Montano.

Har han et dygtigt Skib?

Cassio.

Hans Fartøi er
forsvarlig tømret, og hans Styrmand kyndig
og prøvet i sit Haandværk. Derfor tør
mit Haab, end ei til Døden overspændt,
paa Redning vente trygt.

(Raab udenfor.)

Et Skib! Et Skib!

Cassio.

Hvad er det for en Tummel?

Første Adelsmand.

Hele Staden
er tom; paa Stranden staaer i lange Rækker
det tætte Folk og raaber høit: „et Skib!"

Cassio.

Mit Haab indbilder sig, at det er Moren.

(Kanonskud.)

Anden Adelsmand.

De hilse høfligt os med Skud; ialtfald
er det da Venner.

Cassio.

Herre, gaa, jeg beder,
og skaf Besked om, hvem der kom.

Anden Adelsmand.

Det skal jeg.

Montano.

Sig, Lieutenant, er Generalen gift?

Cassio.

Ja, saare lykkeligt; han vandt en Jomfru,
der kappes kan med Skildring og med Rygte,
gaaer over alle Smigerpennes Roes
og eier hver Naturens rige Gave
i fuldendt Herlighed.

(Anden Adelsmand kommer ind.)

Hvem var det saa!

Anden Adelsmand.

Hans Navn er Jago, Generalens Fændrik.

Cassio.

Hans Fart er gaaet meget rask og heldig.
Uveiret, Bølgerne, den vilde Storm,
de blinde Skjær, Sandbankerne, der lumsk
vil lægge Snarer for de stakkels Snekker,
har aflagt deres morderske Natur,
som om de havde Følelse for Skjønhed,
og aabnet fri og sikker Gjennemfart
for den guddommelige Desdemona.

Montano.

Og hvem er det?

Cassio.

Den, som jeg nylig nævned,
vor store Høvdings Høvding, som han havde
betroet den tappre Jago hid at bringe;
nu gaaer en Uge forud for vort Haab
hans Komme. — Store Gud, beskjærm Othello,
og med din Almagts Ande fyld hans Seil,

at med sit stolte Skib han snart maa naae
vor Havn, og favne sødt sin Desdemona,
paany opflamme vort udslukte Mod
og bringe hele Cypern Trøst! — O, see!
(Desdemona, Jago, Roderigo og Emilie komme ind.)
See nu er Skibets rige Ladning landet! —
I Cyperns Mænd, bøi Eders Knæ for hende!
Hil Jer, min ædle Frue! Himlens Naade
omgjærde Jer, trindt om paa alle Sider.

Desdemona.

Jeg takker Jer, min tappre Cassio;
hvad Efterretning har I om min Husbond?

Cassio.

End er han ikke landet; men jeg troer,
han er i god Behold og kommer snart.

Desdemona.

Men jeg er bange; — hvordan blev I skilte?

Cassio.

Den store Kamp imellem Hav og Himmel
os skilte fra hinanden, — Hør, et Skib!
(Raab udenfor.)
Et Skib! et Skib!

Anden Adelsmand.

De hilse Fæstningen;
Det er igjen en Ven.

Cassio.

See, hvem det er.
(Anden Adelsmand gaaer.)
Velkommen, Fændrik, vær velkommen, Frue!
bliv ei fortrydelig, min kjære Jago,
for denne Frihed; i min Fødestavn
jeg lærte saadan dristig Artighed.
(han kysser Emilie.)

Jago.

Hvis I af hendes Læber faaer saameget,
som jeg faaer mangen Gang af hendes Tunge,
saa faaer I nok.

Desdemona.

Ak! hun kan neppe tale.

Jago.

Kun altfor meget; det faaer jeg at føle,
naar jeg har Lyst at sove. Jeg vil troe,
i Eders Naades Selskab gjemmer hun
sin Tunge sagtens lidt i Hjertekrogen
og skjælder blot i Tankerne.

Emilie.

Du har
kun liden Grund til saadan Snak.

Jago.

Nei hør!
Ja, ude, der er I som Billedstøtter,
Sangklokker i Jer Stue, Rappenskraller
i Kjøknet, Helgener, naar I har Uret,
og Djævle, naar man har fornærmet Jer;
I gantes i Husholdningen, — i Sengen
I holde Hus.

Desdemona.

O Fy, hvor I bagtaler!

Jago.

Kald mig en Tyrk, hvis det er ikke sandt;
op staae de for at løbe Fastelavn
og gaae til Sengen for at gjøre Gavn.

Emilie.

Nu, min Lovtale skal du ikke skrive.

Jago.

Nei, lad mig ikke det.

Desdemona.

Men hvis I skulde
lovprise mig, hvad vilde I saa skrive?

Jago.

Ak, ædle Frue, driv mig ei dertil;
jeg er slet Intet, naar jeg ei kan skumle.

Desdemona.

Prøv kun. — Er Nogen gaaet ned til Havnen?

Jago.

Ja, Frue.

Desdemona (afsides.)

Jeg er ikke munter stemt;
men jeg vil dølge det og vise mig
hel anderledes, end jeg er i Sandhed.
(høit.) Nu, hvordan vil I saa lovprise mig?

Jago.

Jeg er ifærd dermed; men ak, mit Indfald
gaaer fra mit Hoved løs som Fuglelim
fra Vadmel; hele Hjernen følger med.
Min Muse strider; nu forløses hun:
„Hvis hun har Skjønhed og Forstand dertil,
den sidste snildt den første bruge vil."

Desdemona.

En smuk Lovtale! men hvis hun nu er styg og klog?

Jago.

Hvis hun er styg og klog, det gaaer vel an,
hun skaffer sig en smuk, enfoldig Mand.

Desdemona.

Det bliver værre og værre!

Emilie.

Men naar hun var smuk og dum?

Jago.

Helt dum er Ingen, naar hun kun er skjøn;
thi ved sin Dumhed selv hun faaer — en Søn.

Desdemona.

Det er gamle, taabelige Vittigheder, som Narre kan lee ad paa Ølhuset. Hvad for Jammerligheder kan I sige til Pris for den, der er styg og dum?

Jago.

Den, der er styg og dum, hun driver dog
det samme Spil, som var hun smuk og klog.

Desdemona.

O, hvilken Taabelighed! Den værste roser du mest. Men, hvorledes vilde du rose en virkelig god Kvinde? en Kvinde, der i Tillid til sin Dyd med Rette turde udæske Ondskaben selv til at aflægge Vidnesbyrd?

Jago.

Den, som er skjøn og Ydmyghed dog øver,
som taler vel og dog ei Øret døver,
som Penge har og dog kan Pynt forsmaae,
som ei begjærer Alt, hvad hun kan faae,
den, som er vred og Hævnen har i Haand
og dog kan lægge paa sin Vrede Baand,
som er saa klog, at Ingen hende byder
at bytte Karper bort for tørre Syder,
som tænke kan og dog sin Tanke dølge,
ei liger efter Veilerne, der følge, —
hun er vel værd, — det Speil for alle Dyder, —

Desdemona.

Nu da, hvad er hun værd?

Jago.

At amme Tosser op og røre Gryder.

Desdemona.

Ak, hvad det var for en ynkelig og haltende Slutning! — Lær ikke af ham, Emilie, skjøndt han er din Mand. — Hvad synes Jer, Cassio? Er det ikke en ugudelig og letfærdig Snak, han fører?

Cassio.

Han taler noget ligefrem, Eders Naade; I vil snarere skjænke ham Eders Bifald som Krigsmand end som Lærd.

Jago. (afsides.)

Han griber hendes Haand; ja, meget godt, hvisk kun! i saadan en lille Spindevæv skal jeg fange en Flue saa stor som Cassio. — Ja, smil du kun til hende; jeg vil lænkebinde dig i dine egne Komplimenter. — Ja, det har du Ret i; det er fuldkommen sandt. Hvis disse nette Fagter skille dig af med din Lieutenantspost, saa havde det været bedre, om du ikke havde kysset saa tidt paa dine tre Fingre, som du nu igjen nok saa net spiller Kavaleer med. — Meget godt! vel kysset! udmærket godt neiet! — Ja, det er ganske rigtigt. — Nu Fingrene til Læberne igjen? Det var heldigt for dig selv, hvis de var Klysteersprøiter! — (Trompetklang) (høit) Moren! jeg kjender hans Trompet.

Cassio.

Ja, det er ham.

Desdemona.

Lad os gaae ham imøde og tage imod ham.

Cassio.

See, der kommer han.

(Othello kommer ind med Følge.)

Othello.

O, du min skjønne Skjøldmø!

Desdemona.

Min Othello!

Othello.

Hvor det forbauser og henrykker mig,
at du kom førend jeg. O, hvilken Glæde!
Hvis hver en Storm med sligt et Havblik ender,
saa lad den blæse, til den vækker Døden!
lad Skibet klattre op ad Bølgebjerge
saa høie som Olymp og dukke ned
saa dybt som Helved. Skulde nu jeg døe,
det var den største Lykke; thi jeg frygter,
mit Hjerte har alt naaet sin Glædes Maal,
og at den dunkle Fremtid ei kan bringe
saa stor en Lykke mere.

Desdemona.

Gud forbyde,
at ei vor Elskovs Lykke skulde voxe
med vore Dage!

Othello.

Amen, Godheds Magter! —
Jeg har ei Ord for min Lyksalighed;
her standser det; det er for stor en Glæde!
Gid dette Kys og dette maatte være
den største Mislyd, som skal nogensinde
imellem vore Hjerter lyde!

(kysser hende.)

Jago. (afsides.)

Ja,
nu stemmer det jo godt; men jeg skal stemme
Musiken ned, saasandt som jeg er ærlig!

Othello.

Kom lad os gaae til Slottet. — Mine Venner,
Tyrken er druknet; Krigen er forbi. —
Hvor gaaer det vore gamle Venner her? —

Min Skat, du kommer høit i Gunst paa Cypern;
jeg fandt saameget Venskab her, — du Søde,
jeg sladdrer uden Sammenhæng! jeg sværmer
i lutter Glæde. — Gaa, min kjære Jago,
lad mine Sager bringe op fra Havnen;
bring Skipperen her op til Fæstningen;
det er en Hædersmand, hvis Dygtighed
fortjener Agtelse. — Kom Desdemona,
endnu engang velkommen hid paa Cypern!

(Othello, Desdemona og Følget gaaer.)

Jago. (til en Tjener.)

Mød mig om lidt ved Havnen. (til Roderigo.) Kom hid! Hvis du har Mod, — man siger jo, at ogsaa Krystere, naar de ere forelskede, faa noget mere ædelt i deres Natur end der er dem medfødt, — saa hør mig. Lieutenanten er paa Fæstningsvagt inat. — Først maa jeg fortælle dig dette: Desdemona er ligefrem forelsket i ham.

Roderigo.

I ham! det er umuligt.

Jago.

Læg din Finger — saaledes, og lad mig belære dig. Læg blot Mærke til, med hvilken Heftighed hun blev forelsket i Moren, blot fordi han pralede og fortalte hende urimelige Løgne. Troer du, at hendes Kjærlighed evigt kan holdes vedlige med Snak? Lad ikke dit kloge Hjerte troe det. Hendes Øine maa have nogen Næring, og hvad Fornøielse skulde hun have af at see paa Fanden? Naar Blodet er blevet mæt af Ganteri, saa behøves der — for at opflamme det igjen og give Mætheden ny Lyst, — et elskværdigt Udvortes, Overeensstemmelse i Alder, Sæder og Skjønhed; alt hvad der fattes Moren. Naar hun nu savner disse nødvendige Betingelser for sin Tilfredshed, vil hendes ømme Følelse finde sig skuffet,

begynde at blive beklemt om Hjertet, faae Lede og Afsky for Moren; Naturen selv vil veilede hende deri og drive hende til et nyt Valg. Naar nu dette maa indrømmes mig, — og det er en meget rimelig og naturlig Forudsætning, — hvem staaer da paa saa høit et Trin til denne Lykke som Cassio? En meget smidig Skjelm er han; Samvittighed har han netop saa meget af, at han paatager sig det ydre Skin af en anstændig og sømmelig Opførsel for desto lettere at kunne tilfredsstille sin listige, skjulte, letfærdige Lidenskab. — Ei, der er Ingen som han. — En glat og snedig Skjelm! en Karl, der kan finde Leiligheder; som har et Øie, der kan opfinde og opdigte Anledninger, om der saa aldrig tilbød sig en virkelig Anledning. En Helvedes Skjelm! Desuden er Slynglen smuk og ung og har alle de Egenskaber, som Daarskab og en umoden Forstand seer efter. En banfat topmaalt Skjelm! og Kvinden har allerede lagt Mærke til ham.

Roderigo.

Jeg kan aldrig troe det om hende; hun, som er velsignet med saamange Fuldkommenheder!

Jago.

Velsignet Visvas! Den Vin, hun drikker, er presset af Druer. Havde hun været velsignet, saa var hun ikke bleven forelsket i Moren. Velsignet Slidderslabber! Saae du ikke, hvor hun stod og fingererede med hans Haand? lagde du ikke Mærke til det?

Roderigo.

Ja vist; men det var jo kun Høflighed.

Jago.

Løsagtighed, paa min Ære! en Indholdsangivelse og dunkelt Forspil til Skuespillet „Letfærdighed og onde Tanker". De kom hinanden saa nær med Læberne, at deres Aandedræt kysfedes. Slemme Tanker, Roderigo! Naar saadanne For-

troligheder ere Forløbere, saa følger Herskabet tæt bag efter, Gjerningen selv, den kjødelige Forbrydelse, — Fy! — Men lyd du mit Raad; — jeg har bragt dig herhid fra Venedig; — gaa du paa Vagt inat; at du bliver befalet dertil, skal jeg sørge for. Cassio kjender dig ikke; jeg skal ikke være langt fra dig. Find paa en Leilighed til at opirre Cassio, enten ved at være høirøstet eller ved at drive Gjæk med hans Krigstugt, eller hvorledes du ellers vil, efter som Tid og Omstændigheder give dig en gunstig Leilighed.

Roderigo.

Godt!

Jago.

Han er ilsindet og snar til Vrede; det kunde hænde, at han slog efter dig med sin Embedsstav; tir ham til at gjøre det. Det er nok for mig til at faae en Tumult istand imellem Cyprierne, og den vil ikke blive bragt til Ro igjen uden ved Cassios Afsættelse. Saaledes faaer du en kortere Vei til Maalet for dine Ønsker ved den Magt, jeg da faaer til at fremme dem, og du faaer Hindringen paa det heldigste ryddet af Veien, uden hvilket vi ikke kunde vente nogen Fremgang.

Roderigo.

Det vil jeg gjøre, hvis du blot kan skaffe mig Leilighed.

Jago.

Det indestaaer jeg for. Mød mig om lidt ved Fæstningen. Jeg maa skaffe hans Reisegods iland. Farvel!

Roderigo.

Farvel! (gaaer.)

Jago.

At Cassio elsker hende, troer jeg nok;
at hun kan elske ham, — er meget troligt!

Jeg kan ei udstaae Moren; men han har
et trofast, ømt og ædelt Sind og bliver
mod hende, troer jeg vist, en kjærlig Husbond.
Min Hu staaer og til hende; det er dog
ei Lyst alene, skjøndt det kan vel hænde,
at jeg er skyldig i saa svar en Synd,
men for at stille Tørsten efter Hævn,
fordi jeg troer, den lystne Mor har jaget
paa mine Enemærker; denne Tanke
vil som en giftig Rust mit Indre gnave,
og aldrig kan og skal min Sjæl faae Ro,
før vi har lige Spil. — Hustru for Hustru,
og slaaer det feil, vil jeg dog gjøre Moren
saa voldsomt skinsyg, at Fornuften ei
kan læge ham. Men for at gjøre dette, —
naar kun min stakkels Køter fra Venedig,
som jeg i Kobbel holder til min Jagt,
kan gjøre Tjeneste, — saa faaer jeg snart
vor gode Michael Cassio i Skindet;
jeg rakker ham hos Moren dygtigt til;
thi ogsaa Cassio, frygter jeg, er kommen
min Hustru altfor nær. Af Moren faaer
jeg Tak og Løn og Venskab til, fordi
jeg gjør ham hel og holden til en Æsel,
og driver ham fra Fred og Ro til Vanvid. —
End staaer det dunkelt for mig. — Falskheds Raad
afsløres aldrig, før det bliver Daad.

(gaaer.)

Anden Scene.

En Gade.

(En Herold kommer ind fulgt af en Skare Folk.)

Herolden.

Det er Othellos, vor ædle og tappre Generals Villie, at i Anledning af det nylig ankomne sikkre Budskab om den tyrkiske Flaades fuldkomne Ødelæggelse, maa Enhver vise sin Glæde offentlig ved Dands, Glædesild eller hvad Leg og Lystighed ham bedst lykkes; thi foruden dette glade Budskab feires i Aften ogsaa hans Bryllupsfest. Dette gjøres herved bekjendt paa hans Befaling. Alle Slottets Haller ere aabne, og der er fri Gjæsterering for Alle fra denne Time, Klokken Fem, indtil Klokken slaaer Elleve. Gud bevare Den Cypern og vor ædle General Othello!

(gaaer.)

Tredie Scene.

En Sal i Slottet.

(Othello, Desdemona, Cassio og Følge komme ind.)

Othello.

Pas godt inat paa Vagten, kjære Cassio.
Lad smukt os holde Maade, saa Fornuften
ei gaaer tilgrunde rent i Lystigheden.

Cassio.

Jeg har alt givet Jago sin Befaling,
men skal dog give selv med egne Øine
paa Alting Agt.

Othello.

Paa Jago kan man stole.
God Nat, min Ven; imorgen ganske tidlig
vi tales ved. — Kom nu, min Elskede?
Naar Handelen er sluttet, maa vi nyde

den Frugt, som denne Time vil os byde. —
God Nat!

(gaaer med Desdemona.)

(Jago kommer ind.)

Cassio.

Velkommen Jago. Vi maa paa Vagt.

Jago.

Endnu ikke, Lieutenant; Klokken er ikke Ti endnu. Generalen har blot givet os Afsked, fordi han er forelsket i sin Desdemona. Det kan man ikke dadle ham for. Det er jo hans Brudenat, og hun er Jupiters Favntag værdig.

Cassio.

Hun er en udmærket Dame.

Jago.

Og fyrig; det svarer jeg for.

Cassio.

Det er virkelig en yndig og blomstrende Skabning.

Jago.

Og hvilke Øine hun har! Det er ligesom Angrebssignaler, synes mig.

Cassio.

Indbydende Øine, og dog meget blufærdige, synes mig.

Jago.

Og, naar hun taler, er det ikke ligesom Elskovs Generalmarsch?

Cassio.

Hun er virkelig Fuldkommenheden selv.

Jago.

Naa, Lykke til Brudenatten! Kom Lieutenant; jeg har en Kande Vin, og her udenfor er der et Par af Cyperns raske Fyre, som gjerne vilde drikke den sorte Othellos Skaal.

Cassio.

Ikke iaften, gode Jago; jeg har en meget skrøbelig Hjerne, naar det gjælder at drikke. Jeg vilde ønske, at Selskabeligheden kunde opfinde en anden Maade at more sig paa.

Jago.

Aa, det er jo gode Venner! et eneste Bæger! Jeg skal drikke for Jer.

Cassio.

Jeg har ikke drukket mere end et eneste Bæger iaften, og det var endda saa listeligt blandet med Vand; — men see, hvor det har virket paa mig. Det er uheldigt for mig, at jeg ingenting kan taale; jeg tør ikke friste min Skrøbelighed mere.

Jago.

Ei hvad! det er en Glædes Nat! de unge Herrer ønske det.

Cassio.

Hvor er de?

Jago.

Her udenfor Døren; jeg beder Jer, kald dem ind.

Cassio.

Jeg vil gjøre det; men det er mig meget imod.

Jago.

Kan jeg paanøde ham et Bæger blot
til det, som han har drukket alt iaften,
saa bliver han saa trættekjær og bidsk
som nogen Fruerhund. — Mit Fjog, Rodrigo,
paa hvem nu Elskov har vendt op og ned,
har tømt for Desdemona mangt et Krus
tilbunds iaften og er nu paa Vagt.
Tre Junkere fra Cypern, — raske, stolte,
som passe meget skrapt paa deres Ære,

ret ægte Prøver af den Krigerø, —
har jeg med fulde Bægre bragt i Hede,
og de er med paa Vagt. Blandt denne Flok
af Drukne faaer jeg Cassio til en Handling,
der bringer Den i Tumult. — Der er de.
Hvis Sagens Udgang svarer til min Drøm,
da seiler frist min Baad for Vind og Strøm.

(Cassio kommer ind med Montano og flere Adelsmænd.)

Cassio.

Ved Gud, de have allerede drukket mig en Rus til.

Montano.

Den var min Tro kun lille; ikke over en halv Pot, saa sandt jeg er en Krigsmand.

Jago.

Heida, Vin!

(synger.)

Kom hid og fyld mit Krus,
kom hid og fyld mit Krus! —
en Krigsmand er dog ingen Hund,
og Livet er en flygtig Stund;
thi und ham en ærlig Rus.

Cassio.

Ved Gud! det var en ypperlig Vise!

Jago.

Den har jeg lært i England, og der forstaaer man sig rigtig paa at drikke tilpœls. Danskeu, Tydskeu, den tykmavede Hollænder, — jo vist! naar det gjælder om at drikke, ere de Ingenting mod Engelskmanden.

Cassio.

Er Engelskmanden saa stiv i at drikke?

Jago.

O! han drikker med største Lethed en Dansker under

Bordet; han sveder ikke ved at faae Bugt med en Tydsker, og Hollænderen maa kaste op, førend den næste Kande fyldes.

Cassio.

Vor General skal leve!

Montano.

Den drikker jeg med, Lieutenant; jeg skal gjøre Jer ærlig Besked.

Jago.

O, det skjønne England! —

(synger.)

Kong Steffen, han var en Herre klog;
hans Buxer kosted to Daler ialt;
sex Styver for dyrt det tyktes ham dog;
han sagde: „du snød mig, du Skræderpjalt!“ —

Han var en mægtig, høibaaren Mand,
og du er kun af de ganske Smaa;
Hovmod kan øde Rige og Land:
træk du kun din gamle Kjortel paa!

Heida, mere Vin!

Cassio.

Ei! den Vise var endnu prægtigere end den anden.

Jago.

Vil I høre den engang endnu?

Cassio.

Nei; thi jeg agter den uværdig til sit Embed, der bærer sig saaledes ad. — Naada, — Himlen er over os alle, og der ere nogle Sjæle, der skal blive salige, og der ere andre Sjæle, der ikke skal blive salige.

Jago.

Det er sandt, kjære Lieutenant.

Cassio.

Jeg for min Del, — uden Fornærmelse for Generalen eller nogen anden høifornem Mand, — jeg haaber at blive salig.

Jago.

Det gjør jeg ogsaa, Lieutenant.

Cassio.

Ja, men, — undskyld, — ikke førend jeg; Lieutenanten maa blive salig før Fændriken. Men nu ikke mere om det; lad os nu gaae til vor Gjerning. — Forlad os vor Skyld. — Mine Herrer, nu til vore Forretninger! — I maa ikke troe, at jeg er drukken, mine Herrer; der er min Fændrik; — dette er min høire Haand, og dette er min venstre Haand; drukken er jeg ikke; jeg kan staae ret godt og tale ret godt.

Alle.

Overmaade godt!

Cassio.

Naa det var jo meget godt; altsaa maa I ikke troe, at jeg er drukken.

(gaaer.)

Montano.

Kom nu til Skandsen, I Herrer, lad os sætte Vagterne ud.

Jago.

I seer den unge Mand, som nu gik ud; —
han er en Krigsmand, som var værdig til
at tjene Cæsar selv som Høvedsmand.
Men see hans Feil; den staaer i Jevndøgn med
hans Fortrin; begge vare lige længe.
Hvor det er Skade for ham! og jeg frygter,
den Tillid, som Othello skjænker ham,
kan let i en uheldig Svagheds Stund
forvolde stor Ulykke her paa Den.

Montano.

Men er han ofte saadan?

Jago.

Altid er
en Rus Indledning til hans Søvn; han vaaged
Urskiven tvende Gange rundt, hvis Vin
ei rokkede hans Vugge.

Montano.

Det var godt,
om Generalen fik et Nys derom.
Maaskee han ikke seer det, eller og
hans ædle Sind kun agter Cassios Fortrin
og overseer hans Feil. Er det ei sandt?

(Roderigo kommer ind.)

Jago. (afsides til Roderigo.)

Hvad gjør du, Roderigo? skynd dig dog;
jeg beder dig, følg efter Lieutenanten!

(Roderigo gaaer.)

Montano.

Det er dog Skade, at den ædle Mor
betroer saa høi en Post, — sin næste Mand, —
til En, der har en saadan indgroet Lyde.
Det var kun Ret at sige det til Moren.

Jago.

Jeg gjør det ei for hele Cyperns Ø;
jeg er hans Ven og vilde gjøre meget
for at forbedre ham. — Hør! hvilken Støi!

(Raab udenfor.)

Hjælp! Hjælp!

(Cassio kommer tilbage forfølgende Roderigo.)

Cassio.

Du Skurk! du Niding!

Montano.

Lieutenant!

Hvad er der dog paafærde?

Cassio.

Ha, den Slyngel! —

vil lære mig min Pligt! men jeg skal prygle

den Kjeltring strax ind i en Kurveflaske.

Roderigo.

Mig vil I prygle!

Cassio.

Slyngel! tør du knye?

(slaaer ham.)

Montano. (holder Cassio tilbage.)

Nei, bedste Lieutenant, jeg beder Jer,

hold Eders Haand tilbage!

Cassio.

Slip mig, Herre!

hvis ikke, hugger jeg Jer over Kjæven!

Montano.

Hvad nu! hvad nu? I er jo drukken.

Cassio.

Drukken?

(de fægte.)

Iago. (afsides til Roderigo.)

Nu skynd dig; løb! raab høit paa Mord og Oprør.

(Roderigo gaaer.)

(høit.)

Nei bedste Lieutenant! — Ak, mine Herrer! —

Hjælp! Hjælp! — Herr Lieutenant! — O, Herr Montano! —

I Herrer, Hjælp! — det var en skjønne Vagt! —

(Stormklokken klemter.)

Hvem lader ringe Storm? — Diavolo!

Der bliver Larm i Byen! — Lieutenant!
for Gud! det bliver Jer en evig Skam!
(Othello kommer med Følge.)

Othello.

Hvad er paafærde her?

Montano.

Jeg bløder; — han
har saaret mig til Døden! — han skal dø!

Othello.

Hold op, hvis Livet er Jer kjært!

Jago.

Hold op,
Montano! — Lieutenant! — I gode Herrer,
har I forglemt al Pligt og Tjeneste? —
Holdt! Generalen taler til Jer. — Holdt!

Othello.

Hvad nu? hvem har begyndt paa denne Kiv?
Er vi nu Tyrker, at imod hverandre
vi gjør, hvad Gud forbød Osmanerne?
Skam Jer, I Christne, ved den Hedningkiv!
Den, der tør løfte først sin Haand i Vrede,
har lidet kjært sit Liv; han dør paa Stedet!
Stands Klokkens Rædselslyd; den skræmmer Den
op af sin Ro. — Hvad er der skeet, I Herrer? —
Min hæderlige Jago, som staaer der
dødbleg af Sorg, fortæl mig, hvem begyndte?
tal, ved dit Venskab, jeg besværger dig!

Jago.

Jeg veed det ikke. Nylig var de Venner,
hel nylig her i Salen, enige
som Brud og Brudgom, naar de gaae tilsengs.
Og nu, — som onde Stjerner havde dem

med Vanvid slaaet, — dragne Sværd med Odden
imod hinandens Bryst i blodig Strid.
Jeg kan ei sige, hvad Begyndelsen
har været til den sære Kiv, og gid
jeg havde mistet i en ærlig Kamp
de Ben, der bar mig hid som Vidne til den.

Othello.

Michael, hvor kunde du forglemme dig?

Cassio.

Jeg beder, tilgiv mig, jeg kan ei tale.

Othello.

Ædle Montano, I var altid høvisk;
og Eders Ungdoms Sindighed og Alvor
er kjendt af Verden. Eders Navn er stort
blandt vise Dommere. Hvor gaaer det til,
at I bortslænger Eders gode Navn
og offrer Eders Rygte for at kaldes
en Natteværmer? Giv mig Svar derpaa!

Montano.

Ædle Othello, jeg er farligt saaret;
af Eders Fændrik, Jago, kan I høre, —
saa kan jeg spare mine Ord; det falder
mig svært at tale, — Alt, hvad selv jeg veed.
Dog veed jeg Intet, som jeg har inat
sagt eller gjort med Uret, dersom ikke
Omsorgen for os selv kan være Brøde,
og Selvforsvar mod Overfald en Synd.

Othello.

Ved Gud, mit Blod begynder at faae Magten
med min Fornuft, og Vreden, som formørker
Forstandens Lys, vil gjøre sig til Leder.
Hvis blot jeg rører mig, blot løfter Armen,

da styrter for min Haand den Bedste her.
Sig frem: hvorledes kom den usle Kiv?
hvem var dens Ophavsmand? Den, som er skyldig
i Brøden, om han var min Tvillingbroder,
vil jeg forstøde ham. — Hvordan? i Krigstid?
midt i en ængstet By, hvor Skrækken sidder
endnu i Folkets Hjerter, der begynder
ved Nattetid I Klammeri og Slagsmaal,
og det paa Vagten, som skal sikkre Freden!
Utroligt! Jago, sig mig, hvem begyndte?

Montano.

Hvis du af Frændskab eller Kammeratskab
fortæller mindre eller meer end Sandhed,
saa er du ingen Krigsmand.

Jago.

Frist mig ikke
saa haardt; før maatte Tungen skjæres mig
af Munden, før den skulde skade Cassio!
Dog, jeg er vis paa, ved at tale Sandhed
gjør jeg ham intet Ondt. — See, General,
imens jeg stod og talte med Montano,
kom der et Menneske, der skreg om Hjælp,
og Cassio bagefter med sit Sværd
til Hug opløftet. Herr Montano gaaer
iveien for ham, beder ham at standse;
jeg selv løb efter ham, der skreg, af Frygt for,
at Byen skulde, — som det siden skete, —
opskræmmes ved hans Skrig; han, rap tilfods,
løb mig for rask; jeg vendte strax tilbage,
fordi jeg hørte Sværdegny og Klirren,
og Cassio, der bandede; hvilket aldrig
jeg hørte før iaften; da jeg kom, —

det vared kun et Øieblik, — da traf
jeg dem i heftig Kamp med Hug og Stød,
just som de var, da selv I skilte dem.
Meer kan jeg ei om denne Sag fortælle; —
dog Mennesker er jo kun Mennesker;
den Bedste stundom kan sig selv forglemme; —
om Cassio end har gjort ham nogen Uret, —
i Vrede kan man slaae sin bedste Ven, —
saa troer jeg sikkert, Cassio har lidt
af den, der flygted, en uhyre Haan,
som ei var til at taale.

Othello.

Nu, jeg mærker,
at du af ærligt Venskab mildner Sagen
og gjør den lettere for Cassio; —
Jeg nærer Venskab for dig, Cassio;
men du er ikke meer min Lieutenant. —

(Desdemona kommer ind med Følge.)

See der! min søde Brud er skræmmet op; —
paa dig skal et Exempel statueres.

Desdemona.

Hvad er paafærde?

Othello.

Alt er godt igjen;
mit lille Hjerte, kom du kun til Ro. —
For Eders Saar vil selv jeg være Læge. —
Bring ham tilsengs. —

(Montano føres bort.)

See nu godt efter, Jago,
omkring i Staden og bring dem til Ro,
som denne skjændige Tumult har skræmmet. —

Kom, Elskede; — det er en Krigsmands Liv
at vækkes af sin søde Søvn ved Kiv.

(Alle gaae undtagen Jago og Cassio.)

Jago.

Er I saaret, Lieutenant?

Cassio.

Ja, uhelbredeligt.

Jago.

Det forbyde Gud!

Cassio.

Min Ære, min Ære, min Ære! O, jeg har mistet min Ære! jeg har mistet min udødelige Del, og kun den dyriske er tilbage. — Min Ære, Jago, min Ære!

Jago.

Jeg troede, saasandt jeg er en ærlig Mand, at I havde faaet et legemligt Saar; det havde min Tro været værre. Æren er kun en tom og falsk Indbildning; den kan vindes uden Fortjeneste og mistes uden Skyld. I har ingen Ære mistet, naar I ikke selv anseer den for tabt. Kjære Ven! der er Midler og Veie til at vinde Generalens Gunst igjen. Han har kun forstødt Jer i Hidsighed; han har straffet Jer mere af Politik end, fordi han mente Jer det ilde, ganske som naar man slaaer sin uskyldige Hund for at skræmme en overmodig Løve. Giv ham et godt Ord, saa er han Eders Ven igjen.

Cassio.

Jeg vil heller bede om at blive forstødt end bedrage saa god en Befalingsmand med saa daarlig, saa drikfældig, saa tankeløs en Officeer. Være drukken, og snakke som en Papagøie, og klamres og skjælde og bande! gjøre Optøier med sin egen Skygge! O, du Vinens usynlige Aand! hvis

du ikke har noget Navn, hvorpaa du kan kjendes, saa lad os kalde dig — Djævel!

Jago.

Hvem var det, som I forfulgte med Sværd i Haand! hvad havde han gjort Jer?

Cassio.

Det veed jeg ikke.

Jago.

Er det muligt?

Cassio.

Jeg erindrer en stor Mængde Ting, men Ingenting tydelig, — et Klammeri, men ikke, hvorfor. O, hvor kan dog et Menneske tage en Fjende i sin Mund, der stjæler hans Hjerne bort! Hvor kan vi dog med Glæde, Lystighed, Fornøielse og Jubel forvandle os selv til Dyr!

Jago.

Men nu feiler I jo Intet mere; hvor gaaer det til, at I saaledes er kommen til Jer selv igjen.

Cassio.

Det behagede Drukkenskabens Djævel at give Plads for Vredens Djævel; den ene Last viser mig den anden, for at jeg ret hjertelig skal foragte mig selv.

Jago.

Nei, nu dømmer I altfor strængt. Med Hensyn til Tid, Sted og Landets Tilstand vilde jeg inderligt ønske, at dette ikke var skeet; men da det nu er som det er, saa søg at vende det til det Bedste.

Cassio.

Jeg vil bede ham om at faae min Post igjen; han vil svare mig, at jeg er en Drukkenbolt! Om jeg havde saamange Munde som Hydra, — dette Svar vilde stoppe dem alle. — At være det ene Øieblik et fornuftigt Menneske, strax

efter en Nar og derpaa et Umælende! — Hvor grueligt! — ethvert Bæger over det rette Maal er usaligt, og dets Indhold er en Djævel.

Jago.

Naa, naa! God Vin er en god og fornøielig Ting, naar den bliver vel brugt; skjæld ikke Vinen ud. Men hør, gode Lieutenant, jeg troer, I er overbevist om, at jeg er Eders Ven.

Cassio.

Jeg har havt Beviser derpaa, Herre. — Jeg drukken!

Jago.

I og enhver levende Sjæl kan blive drukken engang. Jeg vil sige Jer, hvad I skal gjøre. Vor Generals Hustru er nu General; det kan jeg sige i den Betydning, at han har ganske hengivet og offret sig til at beskue, betragte og agte paa hendes Væsen og Yndigheder. — Skrift oprigtig for hende; træng paa hende med Bønner; hun vil hjælpe Jer til Eders Post igjen; hun har saa aabent, saa venligt, saa hjælpsomt og velsignet et Sind, at hun betragter det som en Plet paa sin Godhed, naar hun ikke gjør mere, end man beder hende om. Bed hende at forbinde dette Benbrud, der er kommet i Venskabet mellem Jer og hendes Mand, og jeg vædder Alt, hvad jeg eier, imod hvad I vil nævne, det Brud skal voxe sammen og blive stærkere end før.

Cassio.

I giver mig et godt Raad.

Jago.

Idetmindste kan jeg forsikre, at det er givet i oprigtigt Venskab og ærlig Velvillie.

Cassio.

Det er jeg fuldt overbevist om; imorgen tidlig vil jeg

bede den dydige Desdemona om at antage sig min Sag.
Alt mit Haab er ude, hvis Lykken svigter mig der.

Jago.

I har Ret. God Nat, Lieutenant; jeg gaaer paa Vagt.

Cassio.

God Nat, brave Jago!

(gaaer.)

Jago.

Hvem siger nu, jeg handler som en Niding?
Jeg giver her et aabent, ærligt Raad,
som høist sandsynligt er den rette Vei
til at forsone Moren; det er let
at faae den milde Desdemona til
en Forbøn i en ærlig Sag. Hun er
saa gavmild som Naturen, og den Magt,
hun eier over Moren, — om han skulde
afsværge Daabens Pagt, hvert Segl og Pant
paa sin Forløsning, — saadan er hans Sjæl
af Kjærlighed til hende lænkebundet,
at hun kan gjøre, hvadsomhelst hun lyster,
naar hun det Lune faaer at lege Gud
med Morens Svaghed. — Er jeg da en Skurk,
naar jeg tilraader Cassio denne Vei
saa lige til hans Gavn? O, Helvedvisdom!
naar Djævlen har det Sorteste ifinde,
saa lokker han med Himmelsyner først,
som jeg gjør nu; mens denne brave Tosse
anraaber Desdemona om at hjælpe,
og hun hos Moren ivrigt beder for ham,
saa gyder jeg den Gift ind i hans Øre,
at kun af Kjødets Lyst hun er hans Talsmand;

jo mere da hun stræber for hans Gavn,
Desmeer forspilder hun jo Morens Tillid.
Saaledes gjør jeg hendes Dyd til Skarn;
af hendes Godhed væver jeg det Net,
som fanger dem tilhobe. — Roderigo?

(Roderigo kommer ind.)

Roderigo.

Jeg følger med paa denne Jagt, ikke som en Hund, der jager, men som en Hund, der hjælper til at gjøe. Mine Penge har jeg snart Ende paa; jeg har inat faaet et godt Livfuld Hug, og Enden bliver nok den, at det er den Erfaring, jeg har vundet for min Uleilighed; og saaledes kan jeg vende tilbage til Venedig med slet ingen Penge og en Smule mere Forstand.

Jago.

Hvor den er fattig, som er uden Taalmod! —
Naar blev et Saar da lægt i samme Nu?
Vi virke jo ved Klogt og ei ved Trolddom,
og Klogt afhænger af den sene Tid.
Gaaer det ei godt? — Vel fik du Prygl af Cassio,
men med det Rap har du kasseret ham.
Skjøndt mangen Urt i Solskin voxer skjønt,
den Frugt dog modnes først, som blomstrer først. —
Slaa dig tiltaals! — For Pokker, det er Morgen!
Ved Skjemt og Arbeid synes Tiden kort. —
Gaa nu din Vei; gaa hjem i dit Kvarteer.
Afsted; du skal faae meer at vide siden. —
Nu gaa din Vei!

(Roderigo gaaer.)

To Ting staae nu tilbage;
min Hustru baner Veien hos sin Frue
for Cassio; det vil jeg byde hende.

Imens maa jeg faae Moren til en Side
og ind igjen, at han kan træffe Cassio
just, naar han varmt bønfalder Desdemona. —
Ja, det er Veien; her maa ikke nøles;
nu maa der smedes, førend Jernet kjøles!

(gaaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

Udenfor Slottet.

(Cassio kommer ind med Musikanter.)

Cassio.

Spil her, Godtfolk; — jeg skal betale Jer
for Eders Umag; — Noget, som er kort,
og bring vor General en Morgenhilsen.

(Musik.)

(Narren kommer ind.)

Narren.

Hei, Godtfolk, har Eders Instrumenter været i Neapel, siden de saaledes tale gjennem Næsen?

En Musikant.

Hvad skal det sige, gode Herre?

Narren.

Maa jeg spørge, om det ikke kaldes Blæseinstrumenter?

Musikanten.

Jo, det gjør det rigtignok, Herre.

Narren.

Ja, den Ting har en Hale.

Musikanten.

Hvad for Noget har en Hale?

Narren.

Det har mange blæsende Instrumenter, som jeg kjender. — Men der har I Penge, Godtfolk; Generalen synes saa godt om Jer Musik, at han beder Jer for Alting ikke at gjøre mere Støi med den.

Musikanten.

Godt, Herre, saa skal vi lade det være.

Narren.

Hvis I har en Musik, som ikke er til at høre, saa spil kun op igjen. Men at høre Musik, som man siger, det bryder Generalen sig ikke stort om.

Musikanten.

Saadan en Musik har vi ikke.

Narren.

Saa stik Eders Pibe i Sækken; for jeg skal videre. — Gaa! forsvind i Luften! afsted!

(Musikanterne gaae.)

Cassio.

Hør, min ærlige Ven!

Narren.

Nei, jeg hører ikke Eders ærlige Ven; jeg hører Jer.

Cassio.

Vær saa god at beholde dine Vittigheder. Der har du et lille Guldstykke; hvis den Dame, der holder Generalens Frue med Selskab, er oppe, saa sig hende, at En ved Navn Cassio beder hende at forunde ham en Samtale. Vil du gjøre det?

Narren.

Jo, hun er oppe; om hun vil oppe sig herhen, saa skal jeg paa en Maade bringe hende Budskab.

(gaaer.)

Cassio.

Gjør det, min Ven.

(Jago kommer ind.)

I kom som kaldet, Jago.

Jago.

Saa har I været oppe hele Natten?

Cassio.

Ja; da vi skiltes, var det høilys Dag. —
Jeg var saa dristig nys at sende Bud
til Eders Frue; jeg vil bede hende,
at hun vil skaffe mig en Adgang til
den ædle Desdemona.

Jago.

Jeg vil kalde
paa hende strax, og jeg skal finde Raad
til at faae Moren for en Stund tilside,
at I kan tale sammen mere frit. (gaaer.)

Cassio.

Jeg takker Jer. — Jeg har end aldrig truffet
en Florentiner mere god og ærlig.

(Emilie kommer ind.)

Emilie.

God Morgen, bedste Lieutenant; Jert Uheld
bedrøver mig; men Alt vil blive godt.
Nu taler Generalen med sin Frue
om Eders Sag; hun taler varmt for Jer.
Han svarer, at den Mand, I saared, er
paa Cypern høit anseet, af mægtig Slægt,
at Klogskab bød ham at forstøde Jer;
men han forsikrer, han er Eders Ven,
og der behøves ingen anden Talsmand
end hans Hengivenhed for at benytte

den første gode Leilighed til atter
at give Jer en Post.

Cassio.

Og dog jeg beder,
hvis det er muligt og gaaer an, saa skaf mig
den Gunst at tale kun et Ord i Enrum
med Desdemona.

Emilie.

Kom kun indenfor.
Jeg skal vel sørge for, at I faaer Tid
og Ro til frit at sige, hvad I har
paa Hjerte.

Cassio.

Jeg er dybt i Eders Gjæld.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Værelse i Slottet.

(Othello, Jago og flere Adelsmænd komme ind.)

Othello.

Jago, giv dette Brev til Skipperen
og send med ham min Hilsen til Senatet;
naar det er gjort, mød mig ved Udenværket;
der gaaer jeg hen.

Jago.

Det skal jeg Eders Naade.

(gaaer.)

Othello.

I Herrer, skal vi see paa disse Skandser?

Adelsmændene.

Vi er til Eders Naades Tjeneste.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Udenfor Slottet.

(Desdemona Cassio og Emilie komme.)

Desdemona.

Det kan I stole paa, min gode Cassio;
Alt, hvad jeg evner, vil jeg gjøre for Jer.

Emilie.

Gjør det, min Frue. Denne Sag gaaer Jago
saa nær til Hjerte, som det var hans egen.

Desdemona.

Det er en ærlig Sjæl. — Nu, Cassio,
tvivl ikke paa, jeg skal jo gjøre Jer
til fuldt saa gode Venner med min Husbond
som nogensinde før.

Cassio.

Min ædle Frue,
hvordan det gaaer med Michael Cassio,
for evigt er han Eders fuldtro Tjener.

Desdemona.

Jeg takker Jer; I er min Husbonds Ven,
har kjendt ham længe; I kan stole paa,
han vil ei større Kulde vise Jer,
end Politiken kræver.

Cassio.

Ja, min Frue,
men denne Politik kan vare længe,
kan næres af saa tynd og vandet Føde,
og skabes af Omstændigheders Magt,
saa, naar min Plads er fyldt, og jeg er borte,
kan Generalen snart mit Venskab glemme.

Desdemona.

Frygt ei; Emilie skal være Vidne,

jeg svarer Jer for Eders Post. Vær rolig;
naar jeg har lovet Venskab, holder jeg
mit Ord indtil det sidste. Aldrig skal
min Mand faae Ro; jeg under ham ei Søvn,
før han er tam; jeg plager ham med Snak;
hans Seng skal være ham en Skolestue,
hans Bord en Skriftestol; jeg blander ind
i hver en Ting, han gjør, en Bøn for Cassio.
Derfor vær I kun rolig; Eders Talsmand
vil heller døe end svigte Eders Sag.

(Othello og Jago komme ind i Baggrunden.)

Emilie.

Der kommer Generalen.

Cassio.

Ædle Frue,
jeg anbefaler mig.

Desdemona.

Nei, bliv kun her
og hør mig tale.

Cassio.

Ikke nu, min Frue,
Jeg er hel ilde stemt, uskikket til
at tale selv min Sag.

Desdemona.

Vel, som I vil.

(Cassio gaaer.)

Jago.

Ha! det var ikke godt!

Othello.

Hvad siger du?

Jago.

O, Ingenting! — Men, hvis, — jeg veed ei, hvad —

Othello.

Var det ei Cassio, der nu gik bort?

Jago.

Cassio? Nei! det kan jeg aldrig troe,
at han vil stjæle sig saaledes bort
som en Forbryder, naar han seer Jer komme.

Othello.

Jeg troer, at det var ham.

Desdemona.

See der, min Husbond!
Jeg talte her med En, der bad om Naade,
En som er bybt nedbøiet af din Vrede.

Othello.

Hvem mener du?

Desdemona.

Ei, Michael Cassio,
Din Lieutenant. — Hør mig, min kjære Husbond,
hvis over dig jeg eier nogen Magt,
saa skjænk ham nu igjen dit fordums Venskab;
thi hvis han ikke er din fuldtro Ven,
der kun foer vild af Svaghed, uden Forsæt,
saa troer jeg aldrig meer et ærligt Ansigt.
Kald ham tilbage!

Othello.

Var det ham, der gik?

Desdemona.

Ja vist, saa sønderknust, at jeg beholdt
Halvdelen af hans Sorg; jeg lider med ham.
Min Ven, kald ham tilbage!

Othello.

Ikke nu,
min Desdemona, men en anden Gang.

Desdemona.

Men vil det blive snart?

Othello.

For din Skyld, Kjære,
des snarere.

Desdemona.

Ved Nadvertid i Aften?

Othello.

Iaften ikke.

Desdemona.

Men imorgen Middag?

Othello.

Jeg spiser ikke hjemme; jeg skal samles
med Høvedsmændene paa Citadellet.

Desdemona.

Imorgenaften eller Tirsdagmorgen?
paa Tirsdagmiddag eller Aften eller
paa Onsdagmorgen? Nævn dog blot en Tid;
men lad ei meer end trende Dage gaae.
Han er saa fuld af Anger, og hans Brøde
er efter Verdens gjængse Forestilling, —
endskjøndt man siger, Krigens Lov er streng
selv mod de Bedste, — knap en Feil, der kræver
en simpel Dadel. Sig, naar maa han komme?
Othello, svar mig! O, jeg undres paa,
hvad du vel kunde bede om, som jeg
dig kunde nægte eller staae tvivlraadig!
Hvad? Michael Cassio, som beiled for dig,
og tidt, naar jeg omtalte dig ugunstigt,
tog dig i Forsvar, — skal det falde mig
saa svært nu at forsone dig med ham?
O, tro du mig, jeg kunde gjøre Meget —

Othello.

O, ti kun! lad ham komme, naar han vil;
dig vil jeg Intet nægte.

Desdemona.

Det er ikke
en Gunst; det er, som om jeg bad dig gaae
med Handsker, nyde sund og kraftig Føde,
bad dig at sørge for dit eget Bedste.
Nei, naar jeg har engang en Bøn, hvormed
jeg prøve vil din Kjærlighed, da bliver
det noget Stort og vanskeligt og farligt
at tilstaae.

Othello.

Jeg vil Intet nægte dig;
nu vil jeg bede dig, tilstaa mig dette,
lad mig et Øieblik alene være.

Desdemona.

Skal jeg nu nægte? Nei Farvel, min Husbond!

Othello.

Farvel! jeg kommer snart, min Desdemona.

Desdemona.

Emilie, kom.

(til Othello.)

Det være, som du lyster.
Hvordan end du mon være, — jeg er lydig.

(gaaer med Emilie.)

Othello.

Du søde Barn! Forbandet vil jeg være,
om ei jeg elsker dig, og naar ei mere
jeg elsker dig, er Chaos kommen atter!

Jago.

Min ædle Herre!

Othello.

Nu, hvad vil du, Jago?

Jago.

Har Michael Cassio kjendt Eders Elskov,
dengang I beilede til hendes Naade?

Othello.

Fra først til sidst; men hvorfor spørger du?

Jago.

Det var en Tanke kun, der faldt mig ind;
det er slet intet Ondt.

Othello.

Hvad tænkte du?

Jago.

Jeg havde ikke troet, han kjendte hende.

Othello.

Jo; han bar ofte Bud imellem os.

Jago.

Saa? virkelig?

Othello.

Ja, virkelig! opdager
du Noget, som er mærkeligt deri?
Er han ei ærlig?

Jago.

Ærlig, Eders Naade?

Othello.

Ja, ærlig.

Jago.

Jeg har ikke mærket andet.

Othello.

Hvad troer du?

Jago.

Troer, min Herre?

Othello.

Troer, min Herre!
Ved Gud, han er mit Ekko! ret som om
der gjemtes i hans Tanker et Uhyre
for rædsomt til at sees. — Du mener Noget;
du sagde nylig: „det var ikke godt!"
da Cassio gik. Sig, hvad var ikke godt?
og da du hørte, at han havde været
min Kjærligheds Raadgiver, raabte du:
„saa? virkelig?" og trak din Pande sammen
i Rynker, som du gjemte i din Hjerne
en rædsom Tanke; — hvis du er min Ven,
saa vis mig dine Tanker.

Jago.

Eders Naade,
I veed, at jeg er Eders Ven.

Othello.

Jeg troer det.
Og, just fordi jeg veed, at du er ærlig
og fuld af Venskab og besindig veier
dit Ord, forinden du det sender ud,
desmere skræmme disse Udbrud mig;
thi sligt er hos en falsk og snedig Skjelm
kun Hverdagskneb, men hos en ærlig Mand
et Vink, der trænger lønligt frem fra Hjertet,
som ei kan tvinge sig.

Jago.

Det tør jeg sværge,
at Michael Cassio er ærlig, troer jeg.

Othello.

Det troer jeg med.

Jago.

En Mand bør altid være
det, som han synes; er han ikke det,
saa var det bedst, om ei han syntes det.

Othello.

Vistnok, en Mand bør være det, han synes.

Jago.

Nu vel, saa troer jeg, Cassio er ærlig.

Othello.

Der stikker Noget under; tal til mig,
som om du talte til dig selv; hvad er det,
du ruger paa? giv dine værste Tanker
de værste Ord.

Jago.

Tilgiv mig, Eders Naade,
endskjøndt jeg skylder Jer al Lydighed,
saa skylder jeg dog ei, hvad Trællen selv
fritages for, at røbe mine Tanker.
Sæt nu, at de var skjændige og falske!
Hvor findes det Palads, hvor Ondt ei stundom
kan trænge ind? Hvem har et Bryst saa reent,
at jo den smudsige Mistænksomhed
kan holde Retterting og sidde der
paa Dommerbænken mellem gode Tanker.

Othello.

Du sammensværger dig imod din Ven,
naar du formoder, at han lider Uskjel,
og holder fjern din Tanke fra hans Øre.

Jago.

Jeg beder Jer, — om end jeg er maaskee
tilbøielig til Mistro, som jeg tilstaaer,
det er en Feil i min Natur at speide

om Ondt, og tidt kan min Mistænksomhed
opfinde Brøde, hvor der ingen er; —
jeg beder Jer, giv ingen Agt paa den,
der famler kun i dunkle Anelser,
og byg ei heller Eder selv Bekymring
paa hans usikkre, løse Gisninger.
Det var ei godt for Eders Fred og Held,
ei heller for min Klogt og Manddomsære,
om jeg for Jer udtalte mine Tanker.

Othello.

Hvad mener du?

Jago.

Godt Navn og Rygte, Herre,
er Sjælens kosteligste Ædelsten
for Mand og Kvinde. Stjæler En min Pung,
saa stjæler han en Smaating; det er Intet;
nys var den min, nu er den hans, og før
har den jo været Træl for tusind Andre.
Men den, som raner mig mit gode Navn,
han røver det, som ei beriger ham,
men som gjør mig dog til en fattig Mand.

Othello.

Ved Himlen, jeg vil vide, hvad du tænker!

Jago.

Det kan I ei, om end mit Hjerte var
i Eders Haand, ei heller skal I det,
mens det er i mit eget Værge.

Othello.

Ha!

Jago.

Skinsygen, Herre, vogt Jer vel for den;
den er det grumme Dyr med grønne Øine,

der leger med det Bytte, den fortærer.
Den Hanrei lever lykkelig, der kjender
sin Lod og elsker ikke den, der sveg ham;
men hvilken Kval er hvert Minut for den,
der elsker ømt og tvivler dog og mistroer
og desuagtet elsker høit!

Othello.

O, Jammer!

Jago.

Den, som er fattig og tilfreds, er rig
og rig i fuldest Maal; men bundløs Rigdom
er fattig som Midvintertid for den,
der altid frygter for at blive fattig. —
Skinsygen, o du gode Gud, bevare
du mit og alle Mines Hjerter for!

Othello.

Hvad skal det sige? troer du, jeg vil leve
et skinsygt Liv og fange nye Griller,
saa tidt som Maanen skifter? Nei naar først
engang jeg fatter Mistro, har jeg flux
en fast Beslutning. Sælg mig for en Gjed,
hvis nogentid jeg giver hen mit Sind
til slige luftige Mistankens Bobler,
som du har nævnt. Det gjør mig ikke skinsyg,
om Nogen siger, at min Viv er smuk
og elsker Bordets Lyst og muntert Selskab,
er skjemtsom, synger, spiller, dandser godt; —
hvor der er Dyd, er det kun flere Dyder; —
ei heller henter jeg fra mine Mangler
den mindste Frygt for hendes Utroskab;
hun var ei blind, dengang hun valgte mig.
Nei, Jago, før jeg mistroer, vil jeg see,

og naar jeg mistroer, søger jeg Bevis,
og har jeg det, er der kun Et at gjøre:
Skinsygen eller Kjærligheden bort!

Jago.

Det glæder mig; thi nu er jeg istand til
at vise Jer mit Venskab og min Troskab
uforuden Sky. Saa hør da, hvad der er
min Pligt at sige; om Beviser taler
jeg ikke nu: — Vogt Eders Hustru vel!
giv Agt paa hendes Sammentræf med Cassio, —
luk Diet op, ei skinsygt og ei sorgløst.
Jeg vil ei see Jert aabne, ædle Sind
bedraget ved sin Ædelmodighed.
Pas paa! jeg kjender Landets Sæder vel.
Venedigs Kvinder lade Himlen see
det Spil, de tør ei vise deres Mænd;
i deres Hjerters Lov staaer ei „lad være!"
men kun: „lad Ingen see!" —

Othello.

Det siger du? —

Jago.

Dengang hun ægted Jer, bedrog hun jo
sin Fader; da hun syntes, som hun skjælved
og frygted Eders Blik, da elsked hun
det allermest.

Othello.

Det gjorde hun.

Jago.

Nu vel!
Den, der saa ung, saaledes kunde hykle,
og blinde saa stoktæt sin Faders Øine, —
han troede, det var Troldom; — dog, nu handler

jeg saare slet; jeg beder Eder ydmygt,
tilgiv mig, at mit Venskab gaaer for vidt.

Othello.

Jeg er for evigt i din Gjæld.

Jago.

Jeg seer,
at dette trykker Eders Sind en Smule.

Othello.

Aldeles ikke!

Jago.

Jo, det frygter jeg!
Jeg haaber, I betænker, jeg har talt
af Venskab. — Men jeg seer, I er forstemt;
jeg beder, læg dog ingen værre Slutning
og ingen større Vægt i mine Ord
end blot Formodning.

Othello.

Nei.

Jago.

Thi, om I gjorde,
da kunde let mit Ord saae slemme Følger,
som jeg har aldrig tænkt paa. Jeg har Venskab
og Agtelse for Cassio. — Eders Naade,
I er forstemt.

Othello.

Nei, ikke synderligt;
jeg troer dog, Desdemona er mig tro.

Jago.

Gid længe hun maa være det, I troe det.

Othello.

Og dog, om nu Naturen kom paa Vildspor, —

Jago.

Ja, det er Sagen; — som, — hvis jeg tør tale
saa frit, — at sige Nei til mangen Beiler
ffra samme Himmelstrøg, af samme Farve
og samme Stand; thi dertil see vi jo,
Naturen stiler hen i alle Ting, —
ffy! — deri sporer man en uren Villie,
set unaturligt, stygt forvildet Sind! —
Tilgiv, jeg sigter ei ved det Exempel
til hende just, endskjøndt jeg frygter for
nat hendes Sind ved bedre Eftertanke
kkan komme til at sammenligne Jer
med sine Landsmænds Ansigtstræk og saa —
maaskee — fortryde det.

Othello.

Farvel, Farvel!
hvis meer du mærker, lad mig vide meer,
og lad din Hustru passe paa. — Forlad mig.

Jago.

Jeg anbefaler mig. (gaaer.)

Othello.

O, hvorfor har
jeg giftet mig! — Det er jo tydeligt,
den brave Karl seer mere, veed langt mere,
end han vil røbe.

Jago. (kommer tilbage.)

Tilgiv, Eders Naade,
jeg beder Jer, I maa ei gruble meer
paa denne Sag; lad Tiden klare det;
og om end Cassio bør atter have
sin Post, som han jo saare vel bestrider,
saa lad ham vente dog en Stund; derved

kan I udforske, hvilken Vei han gaaer.
Læg Mærke til, om Eders Frue beder
med heftig Ivrighed om hans Benaadning;
deraf kan Meget sees. Imidlertid
tro kun, at jeg er altfor ængstlig nidkjær, —
som virkelig jeg frygter, at jeg er, —
og anfee hende for uskyldig, Herre.

Othello.

Frygt ikke; jeg kan vel betvinge mig.

Jago.

Jeg anbefaler mig endnu engang. (gaaer.)

Othello.

Den Mand er overmaade brav og har
en klar Forstand paa alle Livets Forhold. —
Seer jeg, hun er en slet, halv tæmmet Falk, —
om hun var bundet ved mit Hjertes Strænge,
saa slap jeg hende los, lod hende flyve
med Vinden for at søge selv sit Bytte.
Maaskee fordi jeg er en Mor, og ei
saa sødt kan tale som en Jomfrusvend, —
eller fordi jeg gaaer alt ned ad Bakke
i Alder, — det er dog just ikke meget, —
har hun forladt og sveget mig, og jeg
maa trøste mig ved at foragte hende.
O Ægteskabets tunge Dom, at vi
kan kalde disse søde Væsner vore,
men ikke deres Hjerter! — Heller være
en Tudse, der af Kjælderdunster lever,
end at en Vraa kun af min Elskovs Rige,
skal være til for Andre. Dog, det er
de Stores bittre Lod; de staae tilbage
i Vilkaar for de Ringeste. Det er

en Skjæbne, uundgaaelig som Døden;
saasnart vi røre os i Moders Liv
er sligt tvekløftet Skjændselstegn os tilkjendt.
Der kommer Desdemona! — Er hun falsk,
o, saa forhaaner Himlen jo sig selv! —
jeg vil ei troe det.

(Desdemona og Emilie komme ind.)

Desdemona.

Kjæreste Othello,
dit Maaltid og de Herrer, du har indbudt
fra Den, vente paa dit Komme.

Othello.

Ak,
jeg er uhøflig.

Desdemona.

Hvorfor taler du
saa mat? befinder du dig ikke vel?

Othello.

Jeg føler kun en Smerte her i Panden.

Desdemona.

Det er af Nattevaagen, kan du troe;
det gaaer vel over. Lad mig binde haardt
om Panden; om en Time er det godt.

Othello.

(støder Tørklædet tilbage; det falder paa Gulvet.)

Dit Klæde er for lidet; lad det være;
kom, jeg vil følge med dig ind.

Desdemona.

Det gjør
mig meget ondt, at du er ikke vel.

Emilie. (tager Tørklædet op.)

Det glæder mig, jeg fik Tørklædet fat;

det fik hun jo som Morens første Gave.
Min stemme Mand bad mig vel hundred Gange
at stjæle det; men hun har det saa kjært, —
thi han bød hende vogte vel derpaa, —
at hun bestandig har det hos sig, kysser
og taler til det. — Broderiet vil
jeg tegne af og give det til Jago. —
Hvad han vil gjøre med det, det veed Himlen
og ikke jeg; jeg føier kun hans Lune.

(Jago kommer.)

Jago.

Hvad gjør du her alene?

Emilie.

Skjænd nu ikke;
jeg har jo Noget her til dig.

Jago.

Til mig?
Det er vel noget dagligdags.

Emilie.

Hvad da?

Jago.

At faae en tosset Kone.

Emilie.

Jh, ja saa!
Tørklædet her, hvad giver du for det?

Jago.

Tørklæde? hvilket?

Emilie.

Hvilket? — det, som Moren
har givet Desdemona, og som du
har bedet mig saa ofte om at stjæle.

Jago.

Har du da stjaalet det?

Emilie.

Nei ingenlunde.
Hun lod det falde af Uagtsomhed,
og jeg var da ved Haanden just og tog det.
Her er det.

Jago.

Vakker Kone! — giv mig det.

Emilie.

Hvad vil du med det, siden du saa ivrigt
har fordret, at jeg skulde stjæle det?

Jago. (snapper det fra hende.)

Det kommer ikke dig ved.

Emilie.

Jago, hør,
hvis det er ikke til et vigtigt Formaal,
saa giv mig det igjen. Den stakkels Frue
gaaer fra Forstanden, naar hun savner det!

Jago.

Lad helt uskyldig; jeg har Brug derfor.
Gaa nu, forlad mig. — (Emilie gaaer.)
Dette vil jeg tabe
i Cassios Herberg; han skal finde det.
En ringe Ting, saa løs og let som Luften,
er for en Skinsyg et Bevis saa stærkt
som Skriftens Ord. — Ja, det kan gjøre Virkning.
Min Gift begynder alt at pine Moren; —
Mistanken er jo i sig selv en Gift,
hvis ilde Smag i Forstningen knap mærkes;
men naar den kun har virket lidt paa Blodet,
saa brænder den som Svovelminerne.

(Othello kommer ind.)

See, tænkte jeg det ikke nok! der er han. —
Nu skal ei Valmu, ei Alruneſaft,
ei nogen Sovedrik i Verden vide
dig mere dysse i saa sød en Søvn
som den, du sov igaar.

Othello.

Ha! falsk mod mig!
mod mig!

Jago.

Nu, General, ei meer om dette.

Othello.

Bort, bort! paa Pinebænken har du lagt mig!
Langt bedre er at være helt bedragen
end kun at vide lidt.

Jago.

Hvorledes, Herre?

Othello.

Hvad mærked jeg til hendes stjaalne Lyst?
jeg saae det ei; jeg anede det ikke;
det smertede mig ikke; næste Nat
sov jeg i Fred, var freidig og var glad;
jeg fandt ei Cassios Kys paa hendes Læber;
naar den Bestjaalne savner ei det Stjaalne, —
røb Intet, saa er Intet stjaalet fra ham.

Jago.

Det smerter mig at høre.

Othello.

Lykkelig
jeg havde været, om den hele Leir,
hver Skandsegraver, Alle havde nydt
al hendes Gunst, naar jeg kun Intet vidste.

O nu Farvel, Tilfredshed, Sjælens Ro!
Farvel du Hjelmbuskvrimmel! stolte Krig,
som gjør Ærgjerrighed til Dyd, Farvel!
Farvel, min vrinske Hingst, Trompetens Skingren,
Larmtrommens Kampraab, Pibens skarpe Hvin,
det kongelige Banner, Krigens Glands
og Pomp og Pragt og stolte Skuespil!
I Døds-Kartover med den barske Røst,
forfærdelig som Tordengudens Raab,
Farvel! Othellos Krigerfærd er endt!

Jago.

Er dette muligt, Eders Naade?

Othello. (griber ham i Struben.)

Skurk!
bevis mig, at min Hustru er en Skjøge;
bevis det klart; lad mig for Dine see det,
eller, ved min udødelige Sjæl,
du maatte heller være født som Hund
end møde min opvakte Vredes Storm.

Jago.

Saavidt er det da kommet?

Othello.

Lad mig see det;
giv mig ialtfald et Bevis saa klart,
at der er ingen Krog og Hage, som
en Tvivl kan hænges paa; hvis ikke, Vee dig!

Jago.

Min Herre, —

Othello.

Dersom du bagtaler hende
og piner mig, — bed aldrig meer en Bøn,
kast bort Samvittighed og Hjertets Røst,

dyng Rædsler op paa Rædslers Hoved, gjør,
hvad Himlen græder, Jorden gyser ved;
thi du kan ei Fordømmelsen forøge
ved noget Værre.

Jago.

Naade! Himmel, frels mig!
Er I en Mand? har I Forstand og Sands? —
Gud være med Jer! tag min Post! — Jeg Daare,
der seer min Ærlighed til Synd forvandlet! —
O lumpne Verden! Mærk det, mærk det, Verden,
at være gjæv og ærlig, det er farligt. —
Tak for den Lære! aldrig elsker meer
jeg nogen Ven, da Venskabs Løn jeg seer.

Othello.

Nei, bliv; — du skulde være ærlig.

Jago.

Klog
jeg skulde være. Ærlighed er Daarskab;
dens Arbeid er forspildt.

Othello.

O, Jord og Himmel!
jeg troer, at hun er kydsk, og troer det ikke;
jeg troer, at du er brav, og troer det ikke;
Bevis er det, jeg fordrer. Hendes Navn
var nylig som Dianas Ansigt rent,
og nu er det besudlet, sort som mit.
Hvis der er Strikker, Dolke, Gift og Ild,
og Bølger, til at drukne i, vil jeg
ei taale det. O, gid jeg havde Vished!

Jago.

Jeg seer, at Lidenskab fortærer Jer;

jeg angrer, jeg har sagt Jer det. — Forvisses
var det, I vilde?

Othello.

Vilde? Nei, jeg vil.

Jago.

Og kan, — men dog, — hvordan forvisses, Herre!
vil I som Tilsynsmand staae hos og see,
hvordan han favner hende?

Othello.

Død og Helved!

Jago.

Det var vel ogsaa svært at faae dem til
et saadant Optrin. Rent bansatte var de,
om de for Andres Die redte Leiet
end deres egne! — Men hvad da? hvorledes?
at I faaer det at see, det er umuligt,
om end de kaade var som Gjeder, lystne
som Aber, hidsige som gridske Ulve
og taabelige som den drukne Dumhed;
men desuagtet vil jeg sige dette:
hvis Slutninger og stor Sandsynlighed,
der leder lige hen til Sandheds Dør,
kan give Jer Forvisning, skal I faae den.

Othello.

Giv mig et klart Bevis for hendes Svig.

Jago.

Jeg ynder ei det Hverv; men da jeg nu
saa dybt er kommen ind i denne Sag,
forført af tosset Ærlighed og Venskab,
saa vil jeg blive ved. Jeg laa forleden
med Cassio sammen, og forstyrret af
en Tand, der værked, fik jeg ingen Søvn.

Der gives Folk, hvis Tanker er saa løse,
at de maa pjatte Alting ud isøvne;
saa gaaer det Cassio; jeg hørte ham
isøvne sige: „Søde Desdemona,
lad os vor Elskov dølge; vær forsigtig!“ —
han greb min Haand og trykked den og raabte:
„O, søde Glut,“ og kysted mig saa fast,
som om han vilde rykke op med Rode
de Kys, der voxede paa mine Læber;
saa lagde han sit Ben paa mit og sukked
og kysted mig, og skreg: „fordømte Skjæbne,
der gav dig hen til Moren!“

Othello.

Græsseligt!
o, græsseligt!

Jago.

Nu, det var kun hans Drøm.

Othello.

Men den beviser forudgangen Handling;
fordømt mistænkeligt, om end det er
en Drøm!

Jago.

Og den kan hjælpe til at styrke
de andre Vidnesbyrd, som kun er svage.

Othello.

Ha! jeg vil sønderrive hende.

Jago.

Nei!
vær klog; vi har end ingen Gjerning seet;
end hun kan være skyldfri. Sig mig blot,
har I ei stundom seet i hendes Haand
et Lommetørklæde med Jordbærmønster?

Othello.

Et saadant gav jeg hende selv; det var
min første Gave.

Jago.

Nu, det veed jeg ikke;
men sligt et Klæde, som jeg sikkert troer,
var hendes, saae jeg Cassio idag
at tørre Skjægget med.

Othello.

Hvis det var dette, —

Jago.

Hvis det var dette eller et af hendes,
saa taler det mod hende, i Forening
med andre Vidnesbyrd.

Othello.

O gid den Niding
dog havde fyrretyvetusind Liv!
Eet er for svagt, for fattigt for min Hævn!
Nu seer jeg, det er sandt. — See, Jago, see!
Jeg blæser al min Elskov, al min Ømhed
mod Himlens Vinde ud; den er forbi. —
Op, sorte Hævn, op fra din dybe Hule!
Vig fra din Hjertethrone, Kjærlighed,
og ræk din Krone til Voldsherren Had!
Svulm høit, mit Bryst, af Gift; thi du er fyldt
med Øglebraade!

Jago.

Giv Jer dog tilfreds.

Othello.

Blod, Jago, Blod!

Jago.

O, vær dog blot taalmodig;

det kunde hændes, at I skifted Sind.

Othello.

Nei, aldrig, Jago! Retsom Ponterhavet
med sin iskolde Strøm i mægtigt Løb
ei kjender Ebbe, men ustandset iler
ud i Propontis og i Hellespont,
saa skal min Blodtørst i sin vilde Fart
ei see tilbage, aldrig synke lavt
igjen til Elskov, før en vidtudstrakt,
en ubegrændset Hævn har slugt den op.

(knæler.)

Ved Himlens Hvælving hist bekræfter jeg
mit Ord med al den Ærefrygt, der skyldes
en dyr og hellig Ed!

Jago. (knæler.)

Staa end ei op! —
Hør det, I Himlens Lys, der aldrig slukkes,
I Elementer, som os trindt omslutte,
vær Vidner til, at Jago her indvier
sit Vid, sin Haand, sit Hjerte, sine Kræfter
til den fornærmede Othellos Bistand.
Han byde, hvilken blodig Daad han vil,
at lyde ham er mig en hellig Pligt.

Othello.

Jeg tager mod dit Venskab, ei med tomme
Taksigelser, men med frimodig Hu.
Jeg sætter dig i Arbeid ufortøvet:
meld mig, forinden tvende Døgn er omme,
at Cassio er ikke meer ilive.

Jago.

Min Ven er død; I har begjæret det,
og det er skeet; men lad dog hende leve.

Othello.

Til Helved med den Skjøgekvind, til Helved!
Kom nu med mig; jeg vil gaae bort og skaffe
et kraftigt Middel til en hurtig Død
for denne skjønne Djævel. Nu er du
min Lieutenant.

Jago.

For evig er jeg Eders.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Sammesteds.

(Desdemona, Emilie og Narren komme ind.)

Desdemona.

Troer du ikke, min Ven, at du kunde træffe Lieutenant Cassio etsteds?

Narren.

Nei, det skal jeg nok vogte mig for at prøve paa.

Desdemona.

Hvorfor det?

Narren.

Jo, han er en Karl, der forstaaer at bruge sin Klinge, og naar jeg vilde prøve at træffe ham, kunde det være, at han traf mig, saa jeg havde nok for min Livstid.

Desdemona.

O, jeg mener jo blot, at du skal sige mig, hvor han boer.

Narren.

Jeg veed ikke, hvor han boer; og hvis jeg gjættede paa hans Bolig og sagde, han boer her eller han boer der, saa var det jo Løgn i min Hals.

Desdemona.

Kan du ikke opspørge ham og faae Underretning af
Andre?

Narren.

Jeg vil katekisere hele Verden om ham, det vil sige, gjøre
Spørgsmaal og svare ved Hjælp af dem.

Desdemona.

Søg ham op og bed ham komme herhen. Sig ham,
at jeg har talt hans Sag hos min Husbond og haaber, at
Alt skal blive godt.

Narren.

At gjøre det, gaaer ikke over et Menneskes Forstand, og
derfor vil jeg forsøge paa at gjøre det.

(gaaer.)

Desdemona.

Tørklædet! ak, Emilie, hvor kan
det være tabt?

Emilie.

Jeg veed det ikke, Frue.

Desdemona.

Tro mig, jeg havde heller tabt min Pung
helt fuld af Guld. Var ei min ædle Mor
saa gjæv og brav og skabt af bedre Stof
end skinsyg Lavhed, maatte han jo fristes
til slemme Tanker.

Emilie.

Er han ikke skinsyg?

Desdemona.

Hvem? han? Jeg troer, at Solen i hans Hjemstavn
har udbrændt denne Smitte.

Emilie.

See, der er han.

Desdemona.

Nu lader jeg ham ikke slippe meer,
før han har kaldet Cassio tilbage.

(Othello kommer ind.)

Hvorledes har du det, min kjære Husbond?

Othello.

Helt vel, min Kjære! (afsides) det er haardt at hykle! —
(høit) Og du, min Desdemona?

Desdemona.

Godt, min Husbond.

Othello.

Giv mig din Haand; — det er en fugtig Haand.

Desdemona.

End kjender den ei Sorg og Alderdom.

Othello.

Det varsler Frugtbarhed og gavmildt Sind; —
varm, varm og fugtig; denne Haand udkræver
Afholdenhed og megen Bøn og Faste
og fromme Øvelser, der spæge Kjødet;
thi ung og snedig sidder der en Djævel,
som let gjør Oprør. O, det er en venlig,
en gavmild Haand.

Desdemona.

Det maa du sagtens sige;
det var den Haand, der skjænked dig mit Hjerte.

Othello.

En gavmild Haand! før skjænked Hjertet Haanden;
nu staae i Skjoldet Hænder, ikke Hjerter.

Desdemona.

Jeg fatter ei den Tale. — Nu dit Løfte.

Othello.

Hvad for et Løfte, Barn?

Desdemona.

Jeg har sendt Bud
til Cassio, at han skal komme til dig.

Othello.

Jeg plages af en slem, haardnakket Snue;
laan mig dit Lommetørklæde.

Desdemona.

Her, min Husbond.

Othello.

Det, jeg dig gav.

Desdemona.

Det har jeg ikke hos mig.

Othello.

Du har det ikke?

Desdemona.

Nei, i Sandhed ikke.

Othello.

Da var det ilde. Dette Klæde har
min Moder faaet af en Taterkvinde,
en Hex, som næsten kunde see Folks Tanker.
Hun sagde hende, mens hun gjemte det,
det vilde gjøre hende elskelig
og binde fast til hendes Kjærlighed
min Faders Sjæl, men hvis hun tabte det
hvad eller gav det bort, da vilde flux
han blive led ved hende og hans Hu
sig vende til en anden Kjærlighed.
Hun gav det ved sin Død til mig og bød mig,
hvis Skjæbnen vilde skjænke mig en Hustru,
at give hende det. Det har jeg gjort.
Pas paa det; vogt det som din Øiesten;

Thi tabte du det eller gav det bort,
da kunde Intet dette Tab opveie.

Desdemona.

Er dette muligt?

Othello.

Det er sandt; der er
en Trolddom i dets Væv; thi en Sibylle,
der har i Verden seet tohundred Solhverv,
har syet det ud, af Spaadomsaanden greben;
indviede Silkeorme spandt dets Traade,
og det blev farvet vel i Mumiesaft,
som ved sin Kunst hun drog af Jomfruhjerter.

Desdemona.

Er dette sandt?

Othello.

Hel vist! pas vel derpaa!

Desdemona.

Saa give Gud, jeg aldrig havde seet det!

Othello.

Ha! hvorfor det?

Desdemona.

Hvi taler du saa brat,
saa heftigt?

Othello.

Er det borte? er det tabt?
Sig, har du mistet det?

Desdemona.

Gud vær mig naadig!

Othello.

Nu?

Desdemona.

Det er ikke tabt; men, om saa var?

Othello.

Ha!

Desdemona.

Jeg har sagt dig, det er ikke tabt.

Othello.

Saa hent det, lad mig see det!

Desdemona.

Ja det kan jeg,
men vil nu ikke. Det er kun et Paafund,
der skal forstyrre mig i min Begjæring.
Jeg beder dig, kald Cassio tilbage.

Othello.

Tørklædet! hent mig det! jeg aner Ondt.

Desdemona.

Hør nu, du finder ei en bedre Mand.

Othello.

Tørklædet! —

Desdemona.

Tal dog nu om Cassio.

Othello.

Tørklædet!

Desdemona.

Og en Mand, der al sin Tid
har grundet al sin Lykke paa dit Venskab
og Nød og Fare delt med dig. —

Othello.

Tørklædet!

Desdemona.

Tilvisse, det er ikke smukt.

Othello.

Ha! bort!

(gaaer ud.)

Emilie.

Er denne Mand ei skinsyg?

Desdemona.

Saadan har
jeg aldrig seet ham før. Ja sandelig,
der er en Troldomskraft i dette Klæde;
jeg er ulykkelig, at jeg har tabt det.

Emilie.

En Mand udgrundes ei paa et Par Aar;
de er kun lutter Bug, vi lutter Føde;
de sluger os helt gridsk og spyer os ud,
naar de er mætte. — See, min Mand og Cassio.

(Jago og Cassio komme ind.)

Jago.

Der er ei anden Udvei; hun maa hjælpe; —
og see, hvor heldigt! gaa og bønfald hende.

Desdemona.

Nu, gode Cassio, har I noget Nyt?

Cassio.

Min gamle Bøn; jeg beder, ædle Frue,
skjænk mig ved Eders godhedsfulde Mægling
igjen mit Liv og fordums Venskabsplads
hos ham, som med mit Hjertes hele Troskab
jeg ærer høit. Kun ingen Omsvøb længer.
Er det saa svar en Dødssynd, jeg har øvet,
at fordums Tjenester og nu min Sorg
og Forsæt om Bedrift i Fremtids Dage
kan ikke kjøbe mig igjen hans Venskab,
men Vished kun er det, som jeg kan vinde,
saa gjør jeg af Nødvendighed en Dyd
og nøies med en mere snæver Bane
til Lykkens Naadsensbrød.

Desdemona.

Ak, ædle Cassio,
min Forbøn klinger nu ei godt. Min Mand
er ei min Mand; jeg kjendte ham ei meer,
var han i Træk forvandlet som i Sind.
Saasandt staa hver en hellig Aand mig bi,
som jeg har talt Jer Sag af bedste Evne
og gjort mig selv til Skive for hans Mishag
ved min Frimodighed. Vær dog taalmodig;
jeg gjør Alt, hvad jeg kan, meer end jeg voved,
hvis mig det gjaldt; giv Jer tilfreds med det.

Jago.

Er Generalen vred?

Emilie.

Han gik nu nylig,
og sandelig, hans Sind var sælsomt oprørt.

Jago.

Han vred? — Jeg har dog seet Kartoven feie
hans Rækker hen i Veiret og som Djævlen
hans egen Broder rive fra hans Favn; —
og han kan være vred? Da maa det være
en helt alvorlig Sag; jeg vil gaae til ham;
en Smaating er det ei, naar han er vred.

Desdemona.

O, gjør det.

(Jago gaaer.)

Det er sikkerlig en Statssag,
Bud fra Venedig, eller Oprørsrænker
som han har bragt for Dagen her paa Cypern,
der plumret har hans klare Sind. Saa pleie
jo Mændene at harmes paa det Smaa
naar noget Stort opægger dem. Saa gaaer det;

gjør kun en Finger ondt, fornemmes jo
den Smerte i de andre sunde Lemmer.
Vi maa betænke, Mænd er ikke Guder,
og ikke vente Bryllupsdagens Ømhed
bestandig af dem. Skam mig ud, Emilie,
jeg stævned i mit Hjerte for hans Kulde
ham nys til Dom, — jeg Uretfærdige! —
nu seer jeg, jeg har selv bestukket Vidnet,
og han er falsk anklaget.

Emilie.

Himlen give,
at det er Statens Sager, som I troer,
og ingen Mistro eller skinsyg Grille,
som angaaer Jer.

Desdemona.

O, Gud bevare mig!
jeg gav ham aldrig Grund.

Emilie.

En skinsyg Sjæl
modtager ei det Svar; man er ei skinsyg,
fordi man har en Grund, men skinsyg kun,
fordi man just er skinsyg. Det Uhyre
er født og avlet af sig selv.

Desdemona.

Gud holde
Othellos Sjæl da fri for det Uhyre!

Emilie.

Amen, min Frue.

Desdemona.

Jeg vil søge ham.
Vent her saa længe, Cassio; hvis han

er stemt dertil, forsøger jeg min Forbøn,
og strider for den til det Yderste.

Cassio.

Jeg takker Eder ydmygst, ædle Frue.

(Desdemona og Emilie gaae.)

(Bianca kommer ind.)

Bianca.

Goddag, min kjære Ven!

Cassio.

Hvor kommer du fra? —
hvorledes har du det, min smukke Bianca?
jeg vilde just besøge dig, mit Hjerte.

Bianca.

Og jeg var just paa Veien til dit Herberg.
Hvad nu? en Uge har jeg ikke seet dig?
syv hele Døgn? syv Gange fjorten Timer?
og Elskovs Ventetid er hundred Gange
saa kjedelig som Timeviseren!
kjedsommelige Regning!

Cassio.

Tilgiv, Bianca;
blytunge Tanker har imens mig trykket;
men naar jeg først faaer Tid og Ro, skal jeg
erstatte disse mange Ventetimer. —

(han giver hende Desdemonas Tørklæde.)

Tegn mig det Mønster af, min søde Bianca.

Bianca.

Ha, Cassio, hvor kommer dette fra?
det er en Gave fra en ny Veninde.
Nu mærker jeg, hvorfor jeg maatte vente.
Saaledes staaer det til? Godt, godt!

Cassio.

Naa, Pige!
De Griller kast i Dinene paa Djævlen,
ffra hvem de kommer. Du er skinsyg nu,
du troer, det er en Elskerindes Gave;
Nei, jeg forsikrer dig, —

Bianca.

Hvis er det da?

Cassio.

Jeg veed ei, Barn. Jeg fandt det paa mit Kammer;
jeg synes godt om Mønstret; før det kræves,
som det vel sagtens bliver, ønsked jeg
det tegnet af; tag det og gjør det saa,
og nu Farvel for denne Gang.

Bianca.

Farvel?
Hvorfor?

Cassio.

Jeg venter her paa Generalen;
det var ei godt og ønskeligt, om han
i Kvindeselskab saae mig.

Bianca.

Hvorfor det?

Cassio.

Nu, ei fordi jeg ikke elsker dig.

Bianca.

Nei, men fordi du ikke elsker mig.
Saa følg mig da paa Vei et lille Stykke,
og sig, om jeg iaften seer dig tidligt?

Cassio.

Jeg kan kun følge dig et lille Stykke;
her maa jeg vente; men du seer mig snart.

Bianca.

Nu godt; jeg maa vel finde mig deri.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Sammesteds.

(Othello og Jago komme ind.)

Jago.

Og tan I troe det?

Othello.

Troe det, Jago?

Jago.

Hvad?

et Kys i Løndom?

Othello.

Et forbudet Kys.

Jago.

Og være nøgen med sin Ven i Sengen
en Timestid i al Uskyldighed?

Othello.

I Sengen, nøgen og uskyldig, Jago?
det er Bedrageri mod Djævlen selv;
den, der vil være from og dog gjør sligt,
ham frister Djævlen, og han frister Gud.

Jago.

Naar de kun Intet gjør, er det en Smaating;
men, hvis et Tørklæde jeg gav min Hustru, —

Othello.

Hvad saa?

Jago.

Ja, saa er det jo hendes, Herre,
og er det hendes, kan hun skjænke det
til hvilken Mand hun vil.

Othello.

Men hendes Ære,
den hører jo dog ogsaa hende til;
kan hun bortskjænke den?

Jago.

Ja, hendes Ære,
det er en Ting, som man kan ikke see,
og Mange har den jo, som ikke har den;
Tørklædet derimod, —

Othello.

Ved Gud; det vilde
jeg gjerne glemt; — du sagde jo, — det svæver
om min Erindring end, som Ravnen over
det pestbefængte Hus med Varselskrig, —
Tørklædet var hos ham.

Jago.

Nu, om saa var?

Othello.

Det er ei godt.

Jago.

Hvad om jeg havde sagt,
at selv jeg havde seet ham krænke Jer?
selv hørt ham sige, — thi der gives jo
deslige Nidinger, som, naar de har
ved egen dristig Beilen eller ved
en Elskerindes føielige Ømhed

opnaaet deres Maal, kan ikke tie
men sladre Alting ud.

Othello.

Har han da sagt —?

Jago.

Ja, Herre, men, det kan I være vis paa,
ei meer end han jo vil sig sværge fra.

Othello.

Hvad har han sagt?

Jago.

I Sandhed, at han har, —
jeg veed ei, hvad han har.

Othello.

Hvad? hvad?

Jago.

Nu, ligget —

Othello.

Hos hende?

Jago.

Hos, — i Favnen, — hvad I vil.

Othello.

Ligget hos hende, — i hendes Favn, — det er væmmeligt! — Torklæde! — Tilstaaelse, — Torklæde! — Tilstaae og blive hængt for sin Uleilighed! — Først hænges og saa tilstaae. — Jeg skjælver derved. Naturen vilde ikke hylle sig i en saadan Lidenskabens Formørkelse, hvis den ikke gav et Tegn. — Det er ikke Ord, der ryster mig saaledes; — Uh! — Næser, Øren og Læber! — Er det muligt! — Tilstaae! — Torklæde! — O, Djævel!

(falder i Afmagt.)

Jago.

Gjør kun din Virkning, Gift, gjør kun din Virkning!

Saaledes fanges en troskyldig Daare,
og mangen kydsk og ærlig Kvinde faaer
saaledes uden Skyld sit Rygte skjændet. —
Hei! Eders Naade! — General! — Othello!

(Cassio kommer ind.)

Hvad vil I, Cassio?

Cassio.

Hvad er paafærde?

Jago.

Hans Naade fik et epileptisk Anfald;
det er det andet; et fik han igaar.

Cassio.

Saa gnid hans Tindinger.

Jago.

Nei, lad det være;
hans Afmagt kræver uforstyrret Ro;
hvis ikke fraader han og bryder ud
i voldsomt Raseri. — Han rører sig;
gaa nu tilside kun et Øieblik;
nu kommer han sig strax; naar han er gaaet,
saa maa vi tale om en vigtig Sag.

(Cassio gaaer.)

Hvor gaaer det, Herre? har I stødt Jer Pande!

Othello.

Du spotter mig?

Jago.

Jeg spotte? nei, ved Gud!
men bær dog Eders Skjæbne som en Mand.

Othello.

En Mand med Horn, det er jo et Uhyre,
et Dyr.

Jago.

Saa gives der i store Stæder
hel mangt et Dyr og mangt et tamt Uhyre.

Othello.

Tilstod han?

Jago.

Kjære Herre, vær en Mand!
tænk paa, hver skjægget Karl, der er i Aaget,
maa drage det med Jer. I Millionvis
der gives Mænd, der ligge hver en Nat
i Senge, som er Allemand tilfals,
og sværge paa, at det er deres egne.
Jer gaaer det bedre. — Det er Helveds Spas
og Djævlens bedste Løier, naar en Mand
en Skjøge kysser i sin trygge Seng
og troer, at hun er kydsk! Nei, giv mig Vished,
og veed jeg, hvad hun er, saa veed jeg og,
hvad Følgen er.

Othello.

Ja, du er klog; tilvisse.

Jago.

Gaa I tilside lidt og hold Jer i
Taalmodighedens Skranker; mens I laa
affindig nys af Sorg, — en Lidenskab,
der slet sig sømmer for en saadan Mand, —
kom Cassio herhid; jeg fik ham bort,
besmykked med et Paaskud Eders Afmagt
og bad ham om at tale med mig siden;
det loved han. Stil Jer nu her i Skjul
og læg vel Mærke til den Haan, det Grin,
den Spot i alle Folder af hans Ansigt;
thi jeg vil lade ham paany fortælle,

hvordan, hvor tidt, hvor længe, hvor og naar
han har og atter skal omfavne hende.
Læg Mærke til hans Miner; men vær rolig;
thi ellers troer jeg, I er lutter Vanvid,
og ingen Mand.

Othello.

Hør Jago, du skal finde,
at min Taalmodighed skal være snedig,
men blodig, hører du?

Jago.

Det skader ikke,
men Alt itide. Vil I gaae tilside?

(Othello gaaer tilside.)

Nu vil jeg spørge Cassio om Bianca,
et Kvindfolk som fortjener Brød og Klæder
ved Salget af sin Skjønhed; denne Skabning
har Kjærlighed til Cassio; saa gaaer det
med Skjøgen ofte; hun bedaarer Mange
og daares selv af En; — saatidt han hører
om hende, kan han ikke bare sig
for Skoggerlatter; — see, der kommer han.

(Cassio kommer ind.)

Naar han nu smiler, vil Othello rase
og flux i blind Mistænksomhed fortolke
den stakkels Cassios Smil og Blik og Skjemt
aldeles falsk. — Hvor gaaer det, Lieutenant?

Cassio.

Desværre, naar I giver mig den Titel,
hvis Tab har sønderknust mig.

Jago.

Hold Jer kun
til Desdemona, saa er I den vis.

(med sagte Stemme.)

Hvis denne Sag var lagt i Biancas Haand,
saa var det snart bestilt.

Cassio.

Den stakkels Tosse!

Othello. (afsides.)

Nu leer han allerede!

Jago.

Aldrig saae jeg
en Kvinde saa forelsket i en Mand.

Cassio.

Den stakkels Gaas! jeg troer, hun elsker mig.

Othello. (afsides.)

Nu nægter han det svagt og leer saa listigt.

Jago.

Hun sladrer om, at I vil ægte hende;
er dette Eders Hensigt?

Cassio.

Ha, ha, ha!

Othello. (afsides.)

Triumferer du, Romer, triumferer du?

Cassio.

Jeg ægte hende! — Hvad? et offentligt Kvindfolk! Jeg beder Jer, hav dog en Smule Medlidenhed med min Forstand; tro ikke, at den er saa skrøbelig. Ha, ha, ha!

Othello. (afsides.)

Saa, saa, saa, saa! den leer bedst, som leer sidst.

Jago.

Da gaaer, min Tro, det Rygte, at I vil gifte Jer med hende.

Cassio.

Nei, er det virkelig sandt?

Jago.

Jeg vil være en Skjelm, om det ikke er sandt.

Othello. (afsides.)

Har du brændemærket mig? Godt!

Cassio.

Det er den Abekat selv, der udspreder det; hun er overbeviist om, at jeg vil ægte hende, af lutter Forlibthed og Indbildninger, ikke fordi jeg har lovet hende det.

Othello. (afsides.)

Jago vinker til mig; nu begynder Historien.

Cassio.

Hun var her for lidt siden; hun forfølger mig allevegne. Forleden Dag stod jeg ved Stranden og talte med nogle Venetianere; der kommer den Pjattegaas og, paa min Ære, falder mig uden videre om Halsen.

Othello. (afsides.)

Og raaber: „o, min elskede Cassio!" eller noget Lignende; det kan jeg see paa hans Fagter.

Cassio.

Og hænger sig ved mig, kysser mig og græder og slæber og trækker mig. Ha, ha, ha! —

Othello. (afsides.)

Nu fortæller han, hvorledes hun trækker ham til mit Kammer. — O, jeg seer nok din Næse, men ikke den Hund, jeg vil kaste den for!

Cassio.

Jeg maa nok gjøre Ende paa Omgangen med hende.

Jago.

Saasandt jeg lever, der kommer hun.

(Bianca kommer ind.)

Cassio.

Det er en ren Vildkat, paa min Ære! en parfumeret

Vildkat. — Hvad skal det betyde, at du saaledes løber efter mig?

Bianca.

Djævelen og hans Oldemoder maa løbe efter dig! Hvad mener du med dette Lommetørklæde, som du gav mig for nylig? Jeg var en rigtig Tosse, at jeg vilde tage imod det. Skal jeg tegne hele det Mønster af? — Jo det er en meget rimelig Historie, at du skulde have fundet det i dit Kammer og ikke vide, hvem der har ladet det ligge der! Det er et Elskovstegn fra en Tøs, og saa skulde jeg tegne Mønsteret efter? Der — giv det til din Allerkjæreste; hvor du saa har faaet det fra, vil jeg ikke tegne det af.

Cassio.

Naada, søde Bianca, hvad nu? hvad nu?

Othello. (afsides.)

Ved Gud, jeg troer, det er mit Tørklæde.

Bianca.

Hvis du vil komme og spise hos mig iaften, saa kan du; vil du ikke, saa kan du komme, naar jeg venter dig en anden Gang.

(gaaer.)

Jago.

Følg efter hende, følg efter hende.

Cassio.

Det faaer jeg vel; ellers gjør hun Optøier paa Gaden.

Jago.

Vil I spise til Aften hos hende?

Cassio.

Ja, det har jeg isinde.

Jago.

Godt; det kan hænde sig, at vi mødes der; thi jeg vilde meget gjerne tale med Jer.

Cassio.

Ja, kom endelig; vil I?

Iago.

Ja, ja; tal nu ikke mere. (Cassio gaaer.)

Othello. (kommer frem.)

Hvorledes skal jeg myrde ham, Iago?

Iago.

Lagde I Mærke til, hvorledes han lo over sit Skarnsstykke?

Othello.

Ha, Iago!

Iago.

Og saae I Lommetørklædet?

Othello.

Var det mit?

Iago.

Eders, paa min Ære! og I seer, hvor høit han agter den taabelige Kvinde, Eders Hustru; hun har givet ham det, og han har givet det til sin Frille.

Othello.

O, gid jeg kunde være ni Aar om at dræbe ham! — En skjøn Kvinde! en deilig Kvinde! en yndig Kvinde!

Iago.

Det maa I glemme.

Othello.

Ja, lad hende raadne og tilintetgjøres og blive fordømt iaften; thi hun skal ikke leve! Nei, mit Hjerte er blevet til Sten; jeg kan slaae min Haand tilblods derpaa! — O, Verden eier ikke et yndigere Væsen; hun kunde hvile ved en Keisers Side og byde ham Trællegjerning.

Iago.

Nei, det er ikke den rette Vei.

Othello.

Til Helved med hende! Jeg siger kun, hvad hun er. — — Hvor nydeligt sysler hun ikke med Naalen! — hvor vidunderligt hun spiller! — O, hun kunde synge al Vildheden ud af en Bjørn! — Og begavet med saa høi og rig en Forstand og Indbildningskraft! —

Jago.

Saameget værre er hun.

Othello.

O, tusind Gange værre! — Og dertil saa kjærligt et Sind! —

Jago.

Ja, altfor kjærligt.

Othello.

Ja, det er vist! — Men, det er dog Synd, Jago! — — O, Jago, det er Synd, Jago!

Jago.

Hvis I er saa forelsket i hendes Laster, saa giv hende Fribrev til at synde; thi hvis I ikke bryder Jer derom, kommer det Ingen ved.

Othello.

Jeg vil hakke hende i Smaastykker! — Gjøre mig til Hanrei!

Jago.

Ja, det er skjændigt af hende.

Othello.

Med min Undergivne!

Jago.

Det er endnu skjændigere.

Othello.

Skaf mig Gift, Jago, — iaften; — jeg vil ikke kræve

Hende til Regnskab, for at hendes Legeme og Skjønhed ikke
igjen skal forvirre mit Sind; — iaften, Jago!

Jago.

Gjør det ikke med Gift; kvæl hende i hendes Seng, den
samme Seng, som hun har skjændet.

Othello.

Godt, godt! — Der er Retfærdighed deri; — meget
godt!

Jago.

Og Cassio, — lad mig sørge for ham; I skal faae
mere at høre ved Midnat.

(Trompetklang udenfor.)

Othello.

O, herligt! — Hvad er det for en Trompet?

Jago.

Bud fra Venedig uden Tvivl; det er
Herr Lodovico, sendt fra Hertugen,
og see, der kommer Eders Hustru med ham.

(Lodovico, Desdemona og Følge kommer ind.)

Lodovico.

Guds Fred, min tappre General!

Othello.

Jeg takker
af ganske Hjerte, Herre.

Lodovico.

Fra Venedig
jeg bringer Hertugens og Raadets Hilsen.

(rækker ham et Brev.)

Othello.

Jeg hyser deres høie Villies Redskab.

(aabner Brevet.)

Desdemona.

Hvad Nyt, min gode Frænde Lodovico?

Jago.

Det glæder mig at see Jer, ædle Herre.
Velkommen her paa Cyperns Ø.

Lodovico.

Jeg takker.
Hvor gaaer det Lieutenant Cassio?

Jago.

Han lever.

Desdemona.

Ak, der er kommet Venskabsbrud imellem
min Mand og ham; men det vil J, min Frænde,
bilægge.

Othello.

Er du vis derpaa?

Desdemona.

Min Husbond?

Othello. (læser.)

„Undlad ei dette, hvis J ellers vil —

Lodovico.

Han talte ei til Jer; han læste Brevet. —
Er Cassio og Eders Mand Uvenner?

Desdemona.

Ja, ret bedrøveligt. Jeg vil saa gjerne
see dem forligte; thi jeg ynder Cassio.

Othello.

Ha, Ild og Svovl!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Raser du?

Desdemona.

Hvad? er han vred?

Lodovico.

Maaskee har dette Brev
forstemt ham; thi jeg troer, at Raadet kalder
ham hjem og giver Cassio hans Post.

Desdemona.

Min Tro, det glæder mig.

Othello.

Gjør det?

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Det glæder mig, at du er bleven gal.

Desdemona.

Hvorledes, kjæreste Othello?

Othello.

Djævel!

(slaaer hende.)

Desdemona.

Det har jeg ei fortjent.

Lodovico.

Min ædle Herre!
det vilde Ingen i Venedig troe,
om end jeg svor, jeg saae det selv; det gaaer
for vidt; — hun græder; — gjør det godt igjen.

Othello.

Ha, Djævel! kunde Jorden blive svanger
af Kvindegraad, saa vilde hver en Taare,
hun fælder, blive til en Krokodil. —
Fra mine Øine!

Desdemona.

Jeg vil ikke saare
dig meer ved Synet af mig.

(gaaer.)

Lodovico.

Sandelig,
en lydig Hustru! O, jeg beder, Herre,
kald hende dog igjen tilbage.

Othello.

Frue, —

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Nu, hvad vil I hende, Herre.

Lodovico.

Jeg, Eders Naade?

Othello.

Ja, I ønsked jo,
hun skulde vende om igjen. See, Herre,
hun kan jo vende om og vende om,
og gaae sin Vei og vende om igjen,
og græde kan hun, ja, og lydig er hun, —
det har I Ret i, — lydig, meget lydig. —
Bliv ved kun med din Graad! — Hvad det nu angaaer, —
Den Sorg er spillet godt! — Jeg kaldes hjem; —
Gaa kun din Vei; jeg skal nok sende Bud. —
Jeg lyder Raadets Bud og vender flux
tilbage til Venedig, — Bort! afsted! —

(Desdemona gaaer.)

Og Cassio skal afløse mig. — Iaften
jeg beder Jer at spise hos mig, Herre.
Velkommen hid til Cypern! — Gjeder og Aber!

(gaaer.)

Lodovico.

Er det den ædle Mor, som hele Raadet
har sat sin fulde Tillid til? er dette

den ædle Sjæl, som Lidenskab ei rokked,
hvis faste Dyd Tilfældets Pileskud
og Skjæbnens Stød ei saared eller fældte? —

Jago.

Ja, han er stærkt forandret.

Lodovico.

Er han ret
ved sin Forstand? er ei hans Hjerne rystet?

Jago.

Han er det, som han er; jeg tør ei dømme;
men at han var det, som han kunde være, —
ifald han er det ei, — det give Gud.

Lodovico.

At slaae sin Hustru!

Jago.

Det var ikke godt;
og dog, gid dette Slag kun var det Værste!

Lodovico.

Er det hans Vane? eller er det Brevet,
der saa har virket paa hans Blod og frembragt
en Feil, han før ei kjendte?

Jago.

Ak, min Herre,
det er ei ærlig gjort af mig at sige,
hvad jeg har seet og veed. Læg Mærke til ham;
hans egen Færd vil røbe ham saaledes,
at jeg mit Ord kan spare. Følg ham blot
og see, hvorledes han fremdeles teer sig.

Lodovico.

Det smerter mig, at jeg tog feil af ham.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Værelse i Slottet.

(Othello og Emilie komme ind.)

Othello.

Og I har Intet seet?

Emilie.

Ei heller hørt,
ei heller havt den ringeste Formodning.

Othello.

I saae dog Cassio og hende sammen.

Emilie.

Da saae jeg intet Ondt og hørte dog
hver Stavelse, der taltes mellem dem.

Othello.

Hvad, hviskede de aldrig?

Emilie.

Aldrig, Herre.

Othello.

Og sendte Jer ei bort?

Emilie.

Nei aldrig.

Othello.

For
at hente hendes Vifte, Handsker, Maske
og sligt?

Emilie.

Nei aldrig, Herre.

Othello.

Det er sælsomt.

Emilie.

For hendes Dyd, min Herre, tør jeg sætte
min Sjæl i Pant. Har I en anden Tro,

saa jag den bort; den skuffer Eders Hjerte.
Har nogen Skurk sat sligt i Eders Hoved,
gid Himlen ramme ham med Slangens Dom!
thi hvis ei hun er ærlig, kydsk og tro,
kan ingen Husbond kaldes lykkelig;
den Hustru, som er renest, bliver da
sort som Bagtalelsen.

Othello.

Kald hende hid; —
gaa. —

(Emilie gaaer.)

Hun kan sige nok; dog daarlig er
den Koblerske, der ei kan sige det. —
En listig Skjøge! ret en kunstig Laas
for lønlig Skjændsel; og hun knæler dog
og beder; jeg har seet, hun gjorde det.

(Emilie og Desdemona komme ind.)

Desdemona.

Hvad vil min Husbond?

Othello.

Kom herhid, Barnlille!

Desdemona.

Hvad skal jeg?

Othello.

Lad mig see i dine Øine;
see lige paa mig.

Desdemona.

Hvilket rædsomt Indfald!

Othello. (til Emilie.)

Min Frue, Folk af Eders Haandværk pleie,
at lade lønligt Elskende alene
og lukke Døren, hoste, raabe „Hm",

naar Nogen kommer; dette hører med
til Kunsten, ja til Kunsten; skynd Jer dog.

(Emilie gaaer.)

Desdemona. (knæler.)

Paa mine Knæ, — hvad mener du med dette?
jeg fatter Raseriet i din Tale,
men ikke dine Ord.

Othello.

Sig mig, hvad er du?

Desdemona.

Din Hustru, Herre, ja, din ærlige,
trofaste Hustru.

Othello.

Nu, saa sværg derpaa;
fordøm dig selv; thi ellers tør selv Djævlen
jo ikke gribe dig, fordi du ligner
en Engel; derfor bliv tvefold fordømt;
sværg paa, at du er tro.

Desdemona.

Gud veed det vist.

Othello.

At du er falsk som Helved, veed han vist.

Desdemona.

Mod hvem? med hvem? hvorledes er jeg falsk?

Othello.

O, Desdemona! — Bort! bort! bort herfra!

Desdemona.

O Sorg og Jammer! hvorfor græder du?
er jeg i disse Taarer Skyld, min Husbond?
Har du maaskee min Fader mistænkt for,
at han har Skyld i, at du bliver hjemkaldt?

giv mig ei Skylden; har du mistet ham,
saa har jeg ogsaa mistet ham.

Othello.

Hvis Himlen
med Kummer havde hjemsøgt mig, udøst
al Sorg og Skjændsel paa mit blotte Hoved,
nedsænket mig til Læberne i Armod,
lagt mig og alt mit Haab i Baand og Fængsel,
jeg fandt dog i en Krog vel af min Sjæl
en Draabe Taalmod; men at stille frem
mig som en Skikkelse, som Skjændselstiden
med dorsk, sendrægtig Finger peger paa, —
O! — dog selv dette kunde jeg vel bære;
ja, hvorfor ei! — men der, hvor jeg har gjemt
mit Hjertes Skat; hvor jeg maa leve, eller
undvære Livet, Kilden, som min Livsstrøm
udspringer fra, hvis ei den skal udtørres; —
at drives bort fra den, hvad eller eie
dens Levning kun som en udtørret Sump,
hvor stygge Tudser vælte sig og yngle! —
o, skift dit Ansigt om, Taalmodighed,
du unge, rosenkindede Cherub!
ja, vær saa grim, som Helved.

Desdemona.

Jeg tør haabe,
min ædle Husbond troer, at jeg er kydsk?

Othello.

O, ja, som Fluer i en Slagterbod,
der yngle kun og parre sig. Du Gifturt,
saa skjøn og med saa sød en Duft, at Sandsen
ei taaler det, — gid du var aldrig født!

Desdemona.

Hvad har jeg mod mit Vidende forbrudt?

Othello.

Blev da saa skjønt Papir, saa god en Bog
gjort til at skrive „Skjøge" paa. — Forbrudt?
forbrudt? — O du skamløse Skjøgekvind!
som Esser maatte mine Kinder gløde
og brænde min Undseelse til Aske,
om jeg din Gjerning nævnede. — Forbrudt!
O, Himlen stopper Næsen; Maanen lukker
sit Øie; Vinden, den letfærdige,
der kysser, hvad den møder, ligger tavs
i Jordens Dyb for ei at høre det. —
Forbrudt! — du frække Skjøge!

Desdemona.

Nu, ved Gud,
du gjør mig Uret!

Othello.

Er du ingen Skjøge?

Desdemona.

Saasandt jeg er en Christen, nei! hvis det
at vogte for min Herre dette Kar
fra hver en uren, syndefuld Berøring
er ei at være Skjøge, er jeg ingen.

Othello.

Hvad, ingen Skjøge?

Desdemona.

Nei, Gud hjælpe mig!

Othello.

Er dette muligt?

Desdemona.

O, Gud, vær os naadig!

Othello.

Ak, undskyld mig; jeg troede jo, du var
den snedige, venetianske Skjøge,
der ægtede Othello. —

(Emilie kommer ind.)

I, min Frue,
der har et Embed, modsat hellig Peders,
og vogter Helvedporten, I! ja, I! —
Nu er vi færdige; der har I Penge;
drei nu kun Nøglen om og rør os ikke. (gaaer.)

Emilie.

O, Gud, hvad mener Herren dog med dette?
hvorledes har I det, min bedste Frue?
hvor staaer det til!

Desdemona.

Jeg er ei rigtig vaagen!

Emilie.

Min Frue, sig, hvad fattes dog hans Naade?

Desdemona.

Hvem?

Emilie.

Nu, min Herre.

Desdemona.

Hvem er da din Herre?

Emilie.

Den, som er Eders, kjære Frue.

Desdemona.

Jeg
har ingen Herre meer; Emilie,
tal ikke til mig; jeg kan ikke græde,
og har dog intet Svar undtagen Taarer.
Jeg beder dig, læg paa min Seng iaften

mit Brudelagen, — husk det vel, — og hent
din Mand.

Emilie.

I Sandhed, det er en Forandring!

Desdemona.

Det er kun Ret, at jeg behandles saa,
kun Ret. Hvorledes har jeg opført mig,
at han kan fæste blot den mindste Tro
til slig en skjændig Synd og Brøde hos mig?

(Emilie og Jago komme ind.)

Jago.

Hvad ønsker Eders Naade? hvordan gaaer det?

Desdemona.

Jeg veed det ei. De, som oplære Smaabørn,
gjør det lemfældigt, med Sagtmodighed;
saaledes kunde han jo dadlet mig;
thi sandelig, jeg er et Barn ved Dadel.

Jago.

Hvad er der da, min Frue?

Emilie.

Jago, ak!
hans Naade kaldte hende for en Skjøge
og brugte saadan Haan og Ukvemsord,
som aldrig nogen ærlig Sjæl kan taale.

Desdemona.

Fortjener jeg det Navn da?

Jago.

Hvilket Navn,
min ædle Frue?

Desdemona.

Det, som nys hun sagde,
min Husbond kaldte mig.

Emilie.

Han kaldte hende
en Skjøge; ingen drukken Stodder vilde
saa grove Skjældsord brugt imod sin Tøite.

Jago.

Hvorfor har han det sagt?

Desdemona.

Det veed jeg ikke;
men sikkert veed jeg, at det er jeg ikke.

Jago.

Græd ei, græd ei; o hvilken Sorgens Dag!

Emilie.

Har hun forsmaaet saa mangen ædel Veiler,
sin Fader, Fædreland og Venner for
at kaldes — Skjøge? Maa man ikke græde?

Desdemona.

Det er min bittre Skjæbne.

Jago.

Skam faa han!
hvor faaer han dog det Indfald fra?

Desdemona.

Gud veed det.

Emilie.

Men jeg vil døe paa, at en Erkeskurk,
en lumsk, tjenstagtig Dienskalk, en Træl,
der krummer Ryg og logrer for et Embed,
har spundet op den Løgn; det vil jeg døe paa.

Jago.

O Fy! der gives ei en saadan Mand;
det er umuligt.

Desdemona.

Hvis en saadan gives,
saa Gud tilgive ham.

Emilie.

Et Reb om Halsen
tilgive ham! hans Ben skal Helved gnave!
En Skjøge hun? hvem har hun Omgang med?
hvor? naar? hvordan? hvor er Sandsynligheden?
et skjændigt Afskum har bedraget Moren,
en rigtig nedrig Skjelm, en lumpen Karl. —
Gud rive Masken dog af slig en Skurk
og lægge i hver ærlig Haand en Svøbe
for ham at pidske nøgen gjennem Verden
fra Øst til Vest, det Skarn!

Jago.

Skrig ei saa høit!

Emilie.

Tvi slig en Skurk! En saadan Herre var det,
der vendte Brangen ud paa din Forstand
og gjorde skinsyg dig paa mig og Moren.

Jago.

Ti dog; du er en Nar.

Desdemona.

O, kjære Jago,
hvad skal jeg gjøre for igjen at vinde
min Husbond? o, gaa til ham, kjære Ven;
thi, ak, hvorledes jeg har mistet ham,
ved dette Himlens Lys, jeg veed det ei. —
Her knæler jeg: hvis nogentid min Villie
har sig forbrudt imod hans Kjærlighed
i Ord, i Tanker eller Gjerninger,
hvis mine Øine, Øren eller Sandser

Jeg har glædet sig ved nogen anden Skjønhed,
Hvis ei jeg høiligt elsker ham endnu
og altid har og altid vil ham elske,
om han mig end forstøder som en Tigger, —
saa gid al Trøst maa vorde nægtet mig!
Ukjærlighed kan gjøre saare Meget;
mit Liv kan hans Ukjærlighed fordærve,
men ei min Kjærlighed forstyrre. — Skjøge! —
jeg kan ei sige det; jeg gruer for det,
nu da jeg nævner Ordet; at begaae
den Gjerning, som fortjener sligt et Navn,
fik mig Alverdens Daarskab ikke til.

Jago.

Giv Jer tilfreds; det er en Grille kun;
Statsfager har vel ærgret ham, saa ypper
han Kiv med Jer.

Desdemona.

O, var det kun ei Andet!

Jago.

Det staaer jeg inde for, det er ei Andet.

(Trompetklang.)

Hør, hvor Trompeten kalder Jer til Taffels;
de høie Herrer fra Venedig vente;
gaa ind; græd ikke; Alt vil blive godt.

(Desdemona og Emilie gaae.)

(Roderigo kommer ind.)

Naa, Roderigo, hvad er der paafærde?

Roderigo.

Jeg finder ikke, at du handler ærligt imod mig.

Jago.

Hvorfor ikke?

Roderigo.

Hver Dag gjækker du mig med et eller andet Paafund, Jago, og som det nu forekommer mig, holder du mig snarere borte fra enhver gunstig Leilighed, end du skaffer mindste Grund til Haab om at opnaae Noget. Jeg vil sandelig ikke finde mig længer deri, og det er heller ikke min Agt at lade det rolig gaae hen, hvad jeg har taalt som en Nar.

Jago.

Vil du høre paa mig, Roderigo?

Roderigo.

Jeg har, min Tro, hørt alt for Meget; thi dine Ord og dine Handlinger stemme ikke overeens.

Jago.

Du anklager mig høist uretfærdigt.

Roderigo.

Det er ikke Andet end Sandhed. Jeg har forødt Alt, hvad jeg eier. De Juveler, du har faaet af mig for at give Desdemona, vilde have været nok til at forføre en Nonne. Du har sagt mig, at hun har modtaget dem, og givet mig Forventning og godt Haab om snar Gunst og Gjengjæld; men jeg mærker ikke Noget dertil.

Jago.

Godt; bliv ved; meget godt!

Roderigo.

Meget godt! blive ved! Jeg kan ikke blive ved, Menneske, og det er ikke meget godt. Ved denne Haand, jeg siger, det er meget lumpent, og jeg begynder at troe, at jeg er holdt for Nar.

Jago.

Meget godt!

Roderigo.

Jeg siger dig, det er ikke meget godt. Jeg vil selv

fremstille mig for Desdemona; hvis hun vil give mig mine Juveler tilbage, saa vil jeg opgive min Beilen og fortryde min utilladelige Paatrængenhed; hvis ikke, saa kan du være sikker paa, at jeg vil søge Fyldestgjørelse hos dig.

Jago.

Har du nu sagt, hvad du vilde?

Roderigo.

Ja, og jeg har ikke sagt Andet, end hvad jeg kan forsikre dig, at det er min Agt at gjøre.

Jago.

Naa, nu seer jeg, at der er Mandsmod i dig, og fra dette Øieblik har jeg bedre Tanker om dig end nogensinde før. Giv mig din Haand, Roderigo. Du har gjort meget rigtige Indvendinger imod mig, og dog kan jeg forsikre dig, at jeg har virket ærligt i din Sag.

Roderigo.

Det har ikke været at spore.

Jago.

Det tilstaaer jeg; det har virkelig ikke været at spore, og din Mistanke viser Forstand og Dømmekraft. Men, Roderigo, hvis du virkelig har det i dig, som jeg nu har mere Grund til at tiltroe dig end nogensinde før, — jeg mener Besluttemthed, Mod og Tapperhed, — saa vis det inat, og hvis du ikke næste Nat har vundet Desdemona, saa maa du udtrykke mig af Verden paa snigmorderisk Vis og opfinde nye pinlige Dødsmaader imod mig.

Roderigo.

Hvad er det da? er det indenfor Fornuftens og Billighedens Grænser?

Jago.

Hør; der er kommen en udtrykkelig Befaling fra Venedig, at Cassio skal afløse Othello.

Roderigo.

Er det sandt? Saa vender Othello og Desdemona jo tilbage til Venedig.

Jago.

Nei; han reiser til Mauretanien og tager den skjønne Desdemona med sig, med mindre hans Ophold her skulde blive forlænget ved et Tilfælde, og i den Henseende kan Intet være saa virksomt som, hvis Cassio blev ryddet af Veien.

Roderigo.

Hvad mener du? ryddet af Veien?

Jago.

Ei, ved at gjøre ham uskikket til Othellos Post; slaae hans Hjerneskal itu.

Roderigo.

Og det vil du have mig til at gjøre?

Jago.

Ja, hvis du har Mod til at skaffe dig selv Fordel og Ret. Han spiser tilaftens hos sin Frille, og der vil jeg gaae hen til ham; — han veed endnu ikke Noget om sin ærefulde Befordring; hvis du vil passe paa ham, naar han gaaer derfra, — jeg skal sørge for, at det bliver imellem Tolv og Et, — saa kan du faae fat paa ham, som det er dig beleiligt; jeg vil holde mig i Nærheden for at understøtte dit Angreb, og han skal falde i Hænderne paa os begge to. Naa, staa nu ikke saa forbauset der, men følg med mig; jeg skal saaledes bevise dig Nødvendigheden af hans Død, at du skal anse det for din Pligt at fremskynde den. Nu er det paa høie Tid til Aftensmaaltidet, og Natten gaaer hen. Til Værket!

Roderigo.

Jeg vil høre flere Grunde derfor.

Jago.

Du skal faae saamange, som du kan ønske dig.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Et andet Værelse i Slottet.

(Othello, Lodovico, Desdemona, Emilie og Følge komme ind.)

Lodovico.

Jeg beder Jer, umag Jer ikke længer.

Othello.

Tillad mig dog, det gjør mig godt at gaae.

Lodovico.

Godnat, min Frue; lad mig takke Jer.

Desdemona.

I var os høist velkommen, ædle Herre.

Othello.

Skal vi saa gaae, min Herre? — Desdemona!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Gaa nu strax tilsengs, jeg kommer
tilbage snart; lad Kammerfruen der
gaae bort; gjør som jeg siger.

Desdemona.

Som du vil.

(Othello, Lodovico og Følget gaae.)

Emilie.

Hvor gaaer det? han er mere mild end før.

Desdemona.

Han siger, at han kommer strax tilbage;
han har befalet mig at gaae tilsengs
og bød mig lade dig gaae bort.

Emilie.

Jeg bort?

Desdemona.

Saa bød han; derfor, min Emilie,

giv mig min Natdragt, og Farvel! vi bør
nu ikke gjøre ham imod.

Emilie.

O, gid
I aldrig havde seet ham!

Desdemona.

Dette Ønske
er ikke mit. Jeg elsker ham saa høit,
at selv hans Vrede, mørke Blik og Dadel, —
tag disse Naale, — har en Skjønhed ved sig.

Emilie.

Jeg har lagt Brudelagnerne paa Sengen,
som I befaled.

Desdemona.

Det er godt. Min Gud!
hvor taabelig vor Tanke dog kan være! —
Jeg beder, hvis jeg dør før dig, saa svøb mig
i et af disse Lagner.

Emilie.

Hvor I taler!

Desdemona.

Der var en Pige i min Moders Hus,
hvis Navn var Barbara; hun var forelsket;
men hendes Hjertenskjær fik gale Nykker
og brød sin Tro; hun sang en Vise tidt
om Pilen; den var gammel; men den stemte
med hendes Lod; hun sang den, da hun døde;
den Vise vil iaften ikke ud
af mine Tanker; jeg kan neppe bare
mig for at holde Hovedet til Siden
og synge den, som stakkels Barbara. —
O skynd dig.

Emilie.

Skal jeg hente Eders Natdragt?

Desdemona.

Nei; tag mig disse Knappenaale bort. —
Den Lodovico er en vakker Mand.

Emilie.

En meget deilig Mand.

Desdemona.

Han taler godt.

Emilie.

Jeg veed en Dame i Venedig, som vilde have gaaet barfodet til Palæstina for et Tryk af hans Underlæbe.

Desdemona. (synger.)

„Den Jomfru sad med Sorgen bag Løvet i Læ, —
de Pile, de grønne Pile, —
med Haanden paa sit Bryst, med sit Hoved paa Knæ. —
de grønne, grønne Pile. —
De klare Bække randt forbi og hvisked hendes Nød, —
de grønne, grønne Pile; —
de salte Taarer trilled og gjorde Stenen blød;" —
Læg dette bort.
„de grønne, grønne Pile;" —
Saa skynd dig dog; nu kommer han jo strax. —
„jeg fletter min Krands af de grønne, grønne Pile." —
„Sletingen maa ham skjælde; jeg elsker selv hans Harm," —
Nei, dette kommer siden; — hør! hvem banker? —

Emilie.

Det var kun Vinden.

Desdemona. (synger.)

„Jeg kaldte ham svigefuld; hvad svared han igjen? —
alt under de grønne Pile, —
Og kysser jeg andre Kvinder, saa favner du andre Mænd." —

Saa, gaa du nu; god Nat. Mit Øie klør;
mon det betyder Graad?

Emilie.

Det er kun Snak.

Desdemona.

Jeg har dog hørt det. — O, de Mænd, de Mænd!
Sig mig, paa din Samvittighed, Emilie,
troer du, der gives Kvinder, som saa grovt
bedrage deres Mænd?

Emilie.

Ja, ganske vist.

Desdemona.

Og vilde for Alverden du begaae
en saadan Gjerning?

Emilie.

Vilde I det ikke?

Desdemona.

Nei, nei, ved Himlens Lys!

Emilie.

Jeg heller ikke
ved Himlens Lys; jeg gjorde det vel helst
i Mørke.

Desdemona.

Vilde du da gjøre sligt
for hele Verden?

Emilie.

Verden er jo stor;
den Pris er høi for en saa ringe Brøde.

Desdemona.

Jeg troer forvist, du gjorde det dog ikke.

Emilie.

Da troer jeg forvist, at jeg gjorde det, og naar jeg havde

gjort det, gjorde jeg det ugjort igjen. Jeg vilde naturligvis ikke gjøre saadant Noget for en Fingerring eller for et Par Alen Kammerdug eller for Kjoler, Skjørter, Huer eller deslige Smaapillerier; men for hele Verden, — Jh, hvem vilde ikke gjøre sin Mand til Hanrei, for at gjøre ham til en stor Herskfer? Jeg vilde vove Skjærsilden for det.

Desdemona.

Saa sandt Gud hjælpe mig, jeg vilde ikke begaae slig Uret for den hele Verden.

Emilie.

O, den Uret er jo kun en Uret i Verden, og naar I fik Verden for Eders Uleilighed, saa var det jo en Uret i Eders egen Verden, og I kunde snart gjøre den til Ret.

Desdemona.

Jeg troer ei, at der er en saadan Kvinde.

Emilie.

Af jo, en Tylvt og end desuden nok
til at befolke Verden, hvis de vandt den.
Men dette troer jeg: Mændene har Skyld,
naar Kvinder falde. Naar de os bedrage
og skjænke Andre det, som os tilkommer,
naar de fornærmer os med vranten Mistro
og holder os som Fanger eller slaaer os,
naar de vor Indtægt karrigt os afkorte, —
saa har vi Galde. Om vi end er fromme,
har vi dog Lyst til Hævn. Det skal de vide,
at Kvinderne har Sandser, Syn og Lugt
og Ganer for det Søde som det Sure,
saavelsom deres Mænd. Hvad er da Grunden,
naar de opoffre os for Andre? — Skjemt?
jeg troer det. — Er det Lidenskabens Værk?
det troer jeg. — Er det Svaghed, der forføres?

ja vel. Har vi da ikke Lidenskaber
og Lyst til Skjemt, og Svaghed, som de selv?
Hvis de os slet behandle, skal de høre:
hvad Ondt vi gjør, har de os lært at gjøre.

Desdemona.

God Nat! god Nat! Gud selv min Fører være,
at jeg af Ondt ei Ondt, men Godt maa lære.

Femte Act.

Første Scene.

En Gade.

(Jago og Roderigo komme ind.)

Jago.

Staa nu bag Pillen her; han kommer strax;
hold Klingen dragen og stød kraftigt til;
raskt, raskt! frygt Intet; jeg er nær ved Haanden;
Alt vundet eller tabt; tænk kun paa det
og styrk dit Hjerte til en fast Beslutning.

Roderigo.

Vær nær tilhjælp; det kunde slaae mig feil.

Jago.

Her, tæt ved dig; vær kjæk og tag dit Sværd.

(gaaer lidt tilside.)

Roderigo.

Jeg har ei megen Hu til denne Gjerning;
og dog har han mig givet gode Grunde; —
eet Liv kun; — ud, min Klinge; han skal døe!

(skjuler sig.)

Jago.

Jeg gned den unge Vorte, til det sved;
nu er han vred. Om han nu dræber Cassio,
om Cassio dræber ham, hvad eller begge
hinanden dræbe; — jeg er den, der vinder.
Hvis Roderigo lever, kræver han
Erstatning for det Guld og de Juveler,
som jeg har narret fra ham tidt som Gaver
til Desdemona; det gaaer ikke an; —
og bliver atter Cassio ilive
saa har han i sit Liv en daglig Skjønhed,
der gjør mig styg; desuden kunde Moren
jo røbe mig for ham, og det var farligt.
Nei, han maa døe; — men hør, der kommer han.

(Cassio kommer ind.)

Roderigo.

Jeg kjender ham paa Gangen; — Niding, dø!

(styrter frem fra sit Baghold og gjør et Stød efter Cassio.)

Cassio.

Det Stød mig kunde blevet farligt nok,
var ei min Kjortel bedre end du troer.
Nu vil jeg prøve din.

(trækker og saarer Roderigo.)

Roderigo.

O, jeg er dræbt!

(Jago styrter frem, saarer Cassio bagfra i Benet og sniger sig bort.)

Cassio.

Tilhjælp! jeg er lemlæstet! Hjælp! Mord! Mord!

(Othello kommer frem i et Vindue.)

Othello.

Hør, Cassios Stemme; — Jago holder Ord.

Roderigo.

O, hvilken Skurk jeg er!

Othello.

Hør! det er sandt!

Cassio.

Hjælp! Hjælp! bring Lys! en Læge!

Othello.

Det er ham!

O, gjæve Jago, ærlig og retsindig,
der føle kan din Vens Forsmædelse,
du lærer mig, — Skjønjomfru, død nu ligger
din Hjertenskjær; din Time nærmer sig. —
Jeg kommer, Skjøge! Af mit Hjerte vil
jeg dine Dines Tryllemagt udslette
og syndigt Blod skal Syndens Leie plette.

(gaaer.)

(Lodovico og Gratiano komme ind i Afstand.)

Cassio.

Er her ei Vagt? er her ei Folk? Mord! Mord!

Gratiano.

Et rædsomt Skrig! her er en Udaad skeet.

Cassio.

O, hjælp mig!

Lodovico.

Hør!

Roderigo.

O, hvilken skjændig Niding!

Lodovico.

Hør, to, tre Suk! det er en bælmørk Nat;
det kunde være Svig; det er ei sikkert
at gaae derhen, før Flere komme til.

Roderigo.

Vil Ingen komme? jeg forbløder mig.

(Jago kommer ind med et Lys.)

Lodovico.

Hør!

Gratiano.

Det er En med Lys og Sværd halv nøgen.

Jago.

Hvem der? hvem raaber her saa høit paa Mord?

Lodovico.

Det veed vi ei.

Jago.

Har I ei hørt et Skrig?

Cassio.

Her, her! for Guds Skyld, Hjælp!

Jago.

Hvad er paafærde?

Gratiano.

Det er Othellos Fændrik, troer jeg vist.

Lodovico.

Ja, det er ham; en meget tapper Mand.

Jago.

Hvem er I her, der skreg saa høit om Hjælp?

Cassio.

O, Jago, jeg er ødelagt, lemlæstet
af Nidinger; o, hjælp mig!

Jago.

Lieutenant!
Ak! hvilke Nidinger har gjort Jer det?

Cassio.

Jeg troer, den Ene ligger tæt herved
og kan ei slippe bort.

Jago.

Fordømte Skurke! —

(til Lodovico og Gratiano.)

Hvem er I der? kom hid og vær tilhjælp!

Roderigo.

O, hjælp mig der!

Cassio.

Det er den Ene af dem.

Jago.

Du skjændige Snigmorder! o, du Niding!

(stikker Roderigo.)

Roderigo.

Fordømte Jago! o, du Morder! o!

(dør.)

Jago.

At myrde Folk i Mørke! Ha, hvor er
de Røvere? hvor taus dog Byen er!
Mord! Mord! — Hvem er I? Venner eller Fjender?

Lodovico.

Bedøm os, eftersom I finder os.

Jago.

Herr Lodovico?

Lodovico.

Ja!

Jago.

Tilgiv mig, Herre,
her ligger Cassio, saaret af Banditer.

Gratiano.

Hvad? Cassio?

Jago.

Hvor gaaer det, kjære Broder?

Cassio.

Mit Ben er hugget over.

Jago.

Gud forbyde! —
Lys! — jeg skal standse Blodet med min Skjorte.

(Bianca kommer ind.)

Bianca.

Hvad er paafærde? hvem var det — der skreg?

Jago.

Ha, hvem det var, der skreg?

Bianca.

O, kjære Cassio!
min søde Cassio! o, Cassio! Cassio!

Jago.

Du Gadetøite! — Cassio, sig, har
I nogen Anelse om, hvem det var,
der saared Jer?

Cassio.

Nei.

Gratiano.

Det bedrøver mig
at træffe Jer saaledes. Jeg har søgt Jer.

Jago.

Laan mig et Strømpebaand. — Saa. — Nu en Baare,
at vi kan sagtelig ham bære bort!

Bianca.

Ak, han besvimer! Cassio, Cassio, Cassio!

Jago.

I Herrer, jeg har denne Kvinde mistænkt
for Medelagtighed i denne Udaad. —
Vær nu taalmodig, kjære Cassio. —
Kom hid, laan mig et Lys. — Mon vi skal kjende
det Ansigt eller ikke? — Ak, min Ven,

min kjære Landsmand, Roderigo? — Nei! —
Jo, visselig; — O, Himmel! Roderigo!

Gratiano.

Hvorledes? fra Venedig?

Jago.

Ja, min Herre;
Saa kjender I ham?

Gratiano.

Kjender ham? Ja vel.

Jago.

Herr Gratiano? tilgiv mig, jeg beder;
de blodige Begivenheder her
maa bære Skyld for min Uagtsomhed.

Gratiano.

Det glæder mig at see Jer.

Jago.

Cassio,
hvor gaaer det? — O, en Baare!

Gratiano.

Roderigo!

Jago.

Ham er det; — det var godt; der kommer Baaren.

(En Baare bringes ind.)

Bær ham forsigtig bort, godt Folk, saa henter
jeg Generalens Læge. — I, Skjønjomfru,
spar kun Jer Umag. — Cassio, den Mand,
som ligger dræbt her, var min gode Ven;
hvad Fjendskab var der dog imellem Jer?

Cassio.

Slet intet; Manden er mig ubekjendt.

Jago. (til Bianca.)

Ja saa? I bliver bleg? — Bring ham i Hus. —

(Cassio og Roderigo bæres bort.)

Bliv her, I Herrer. — Blegner I, min Smukke? —
seer I, hvor skrækfomt hendes Øine stirre? —
Ja stir I kun; vi faae vel meer at høre. —
See ret paa hende; see, jeg beder Jer;
I Herrer, seer I det? Samvittigheden
vil tale, selv om Tunger ei var til.

(Emilie kommer ind.)

Emilie.

Hvad er der skeet, hvad er der skeet, min Husbond?

Jago.

Cassio blev her i Mørket overfalden
af Roderigo samt af Fler, der undslap;
han er fast dræbt og Roderigo død.

Emilie.

Den gode Herre! ak den gode Cassio!

Jago.

Det er Løsagtighedens Løn. — Emilie,
spørg Cassio, hvor han har spist tilaften. —

(til Bianca.)

Ha! skjælver I for det?

Bianca.

Det var hos mig
han spiste; men jeg skjælver ei for det.

Jago.

Det gjorde han? følg med mig; jeg befaler.

Emilie.

Tvi dig, du Skjøge!

Bianca.

Jeg er ingen Skjøge;

jeg lever fuldt saa hæderligt som I,
der haaner mig.

Emilie.

Som jeg? Fy, skam dig dog!

Jago.

I gode Herrer, kom lad os see til,
at stakkels Cassio bliver vel forbunden.
I, Jomfru, kom, vi tales mere ved. —
Emilie, løb du til Fæstningen
og meld til Generalen og til Fruen,
hvad her er skeet. — Nu, skal vi gaae, I Herrer?

(afsides.)

I denne Nat det gjælder om at naae
mit Maal hvad eller helt tilgrunde gaae.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Sovekammer. Desdemona sovende i sin Seng.
Et Lys brænder.

(Othello kommer ind.)

Othello.

Det er min Grund, det er min Grund, min Sjæl. —
I skal ei høre den, I kydske Stjerner, —
det er min Grund. — Dog Blod skal ikke flyde;
jeg vil ei saare denne Hud, saa hvid
som Snee, fin som et Alabasterbillede.

(lægger sit Sværd bort.)

Dø maa hun, ellers vil hun svige Flere. —
Sluk Lyset ud! — og saa — sluk Lyset ud.
Naar jeg har slukket dig, du klare Flamme,
saa kan jeg tænde, hvis jeg angrer det,
dit Lys paany; men naar først dit er slukt,

du ypperste Naturens Mesterværk,
hvor er da den Prometheusgnist, som tænder
dit Lys igjen? Naar jeg har brudt din Rose,
kan jeg ei give den sin Livskraft atter;
den visner. — Jeg vil nyde den paa Grenen. —

(kysser hende.)

O, Balsamduft, du overtaler næsten
Retfærdigheden til at bryde Sværdet! —
Et til, et til; vær saa, naar du er død,
saa dræber jeg og elsker dig derefter.
End et, og dette sidste. Aldrig var
saa sød en Ting saa giftig. Jeg maa græde;
men det er grumme Taarer. Denne Sorg
er himmelsk; thi den slaaer det, som den elsker. —
Hun vaagner.

Desdemona.

Hvem er der? er det Othello?

Othello.

Ja, Desdemona.

Desdemona.

Vil du gaae tilsengs,
min Husbond?

Othello.

Desdemona, har du bedet
din Bøn iaften?

Desdemona.

Ja jeg har, min Husbond.

Othello.

Hvis du er nogen Brøde dig bevidst,
som end ei er forsonet med Guds Naade,
saa bed derom paa Stand.

Desdemona.

Min Husbond, ak?
hvad mener du med dette?

Othello.

Gjør det nu;
vær kort; jeg gaaer tilside; nødig vilde
jeg dræbe din uforberedte Sjæl;
nei, — Gud forbyde det, — jeg vil ei dræbe
din Sjæl!

Desdemona.

Du taler om at dræbe?

Othello.

Ja.

Desdemona.

Saa være Gud mig naadig!

Othello.

Amen, Amen!
af ganske Hjerte!

Desdemona.

Naar du siger det,
saa haaber jeg, du vil ei dræbe mig.

Othello.

Hm!

Desdemona.

Og alligevel jeg gruer for dig;
du er forfærdelig, naar dine Øine
saaledes rulle; hvorfor jeg er bange,
det veed jeg ikke, da jeg ingen Brøde
veed med mig selv; alligevel jeg føler,
at jeg er bange.

Othello.

Tænk paa dine Synder.

Desdemona.

Det er den Kjærlighed, jeg har til dig.

Othello.

Og derfor skal du døe.

Desdemona.

Den Død, der dræber
af Kjærlighed, er unaturlig. — Ak,
hvi bider du din Underlæbe saa?
en blodig Vildhed gjennemryster dig;
det varsler ondt; jeg haaber dog, jeg haaber,
det gjælder ikke mig.

Othello.

Tys, tys! vær stille!

Desdemona.

Ja, jeg vil være stille! men hvad vil du?

Othello.

Tørklædet, som jeg havde kjært og som
jeg gav dig, har du givet Cassio.

Desdemona.

Nei, ved mit Liv og Sjæl! lad Manden kalde
og spørg ham selv.

Othello.

Barnlille, vogt dig, vogt dig
for Mened; thi du ligger paa din Dødsseng.

Desdemona.

Ja, men jeg skal ei døe endnu.

Othello.

Jo, strax;
derfor bekjend oprigtig nu din Synd;
om du hver enkelt Del med Ed benægted,
det rokkede dog ei den faste Vished,
som nu jeg stønner under. Du skal døe.

Desdemona.

Saa være Gud barmhjertig mod mig!

Othello.

Amen!

Desdemona.

Vær ogsaa du barmhjertig! Aldrig har
jeg i mit Liv bedraget dig; ei heller
har Cassio jeg elsket anderledes
end med den Kjærlighed, Gud byder Alle;
jeg gav ham aldrig noget Elskovspant.

Othello.

Ved Gud, jeg saae Tørklædet i hans Haand.
Menederske! du gjør til Sten mit Hjerte,
saa jeg maa kalde, det, som jeg vil gjøre,
et Mord, mens jeg har troet, det var et Offer.
Jeg saae Tørklædet.

Desdemona.

Saa har han det fundet;
jeg har ei givet ham det; — kald ham hid
og lad ham vidne Sandhed.

Othello.

Han har vidnet.

Desdemona.

Hvad, Herre?

Othello.

At han har — havt Omgang med dig.

Desdemona.

Ulovlig?

Othello.

Ja.

Desdemona.

Det vil han ikke sige.

Othello.

Nei; thi hans Mund er lukket til; det har
den redelige Jago sørget for.

Desdemona.

Jeg aner det med Gru, — hvad, er han død?

Othello.

Om i hvert Haar han havde havt et Liv,
min store Hævn dog havde slugt dem alle.

Desdemona.

O, Vee! han er forraadt og jeg fortabt!

Othello.

Ha, frække Kvinde, du begræder ham
for mine Øine?

Desdemona.

O, forstød mig, Herre,
men dræb mig ikke!

Othello.

Ned, du Skjøge!

Desdemona.

Dræb mig
i imorgen; lad mig leve kun i Nat!

Othello.

Hvis du gjør Modstand, —

Desdemona.

Een halv Time kun!

Othello.

Naar det er gjort, behøves ingen Frist.

Desdemona.

Kun mens jeg gjør een Bøn!

Othello.

Det er for sent!

(han kvæler hende.)

Emilie. (udenfor.)
Min Herre! Herre! Heida! Herre! Herre!

Othello.
Hvem støier der! — Ei død? — ei rigtig død?
jeg, som er grusom, har dog ogsaa Medynk;
jeg vil ei, at du skal forlænge lide. —
Saa, saa.
(stikker hende med sin Dolk.)

Emilie. (udenfor.)
Hør, Herre! Herre!

Othello.
Hvem er der?

Emilie. (udenfor.)
Ak, Eders Naade, jeg maa tale med Jer.

Othello.
Det er Emilie! — strax! — nu er hun død. —
Hun kommer sagtens for at bringe Bud
om Cassios Død; det var en voldsom Støi. —
Ha! rørte hun sig? — stille som en Grav. —
Skal hun da komme ind? mon det er godt? —
jeg troer hun rørte sig igjen. — Nei. — Hvad
er nu det bedste? — hvis hun kommer ind,
saa vil hun sikkert tale til min Hustru, —
min Hustru! Hustru! hvilken Hustru? — Ha!
jeg har jo ingen Hustru! — det er meer,
end jeg kan bære; tunge, tunge Stund!
Mig tykkes, der er stor Formørkelse
i Sol og Maane, mens den bange Jord
af Rædsel aabner sig.

Emilie. (udenfor.)
Ak, Eders Naade,
jeg beder Jer, at jeg maa tale med Jer.

Othello.

Jeg glemte dig; — kom ind, Emilie. —
Bi! — Strax! — Gardinet vil jeg trække for. —
Hvor er du? hvad har du at sige mig?

(han aabner Døren; Emilie kommer ind.)

Emilie.

Ak, Eders Naade; der er skeet derude
et gruſomt Mord.

Othello.

Hvad? nu?

Emilie.

Ja, ganske nylig.

Othello.

O, det er sikkert Maanen, der er Skyld;
den kommer Jorden mere nær end ellers
og gjør Folk gale.

Emilie.

Cassio har dræbt
en ung Venetianer, Roderigo.

Othello.

Hvad? Roderigo dræbt? og Cassio dræbt?

Emilie.

Nei, ikke Cassio.

Othello.

Cassio ikke dræbt?
Ha, saa er Mordets Tone jo forstemt,
og Hævnens søde Røst er bleven hæs!

Desdemona.

Ak, myrdet uden Skyld!

Emilie.

Gud, hvilket Skrig!

Othello.

Hvad? hvor?

Emilie.

O, Gud, det var min Frues Røst!
Hjælp! Hjælp! o, Hjælp! — O, Frue, tal igjen!
O Desdemona, kjære Frue, tal!

Desdemona.

Jeg dør uskyldig.

Emilie.

Hvem har gjort det?

Desdemona.

Ingen!
jeg selv. — Farvel! o hils min kjære Husbond.
Farvel!

(hun dør.)

Othello.

Hvorledes kan hun være myrdet?

Emilie.

Ak, hvem kan vide det?

Othello.

I hørte jo,
hun sagde selv, at det var ikke mig.

Emilie.

Det sagde hun; jeg maa vel vidne Sandhed.

Othello.

Saa gik hun med en Løgn til Helvedflammen;
thi jeg har myrdet hende.

Emilie.

Destomere
er hun en Engel, du en fulsort Djævel.

Othello.

Hun faldt til Daarlighed og brød sin Tro.

Emilie.

Du lyver hende paa; du er en Djævel.

Othello.

Hun var saa falsk som Vand.

Emilie.

Du er ubændig
som Ilden, naar du siger hun var falsk;
o, hun var himmelsk trofast.

Othello.

Cassio
forførte hende; spørg du kun din Mand.
Til Helveds værste Dyb var jeg fordømt,
hvis jeg var gaaet uden skjellig Grund
til denne svare Daad. Din Mand veed Alt.

Emilie.

Min Mand?

Othello.

Din Mand.

Emilie.

At hun har brudt sin Tro?

Othello.

Med Cassio. Hvis hun havde været tro, —
om Himlen vilde skabe mig en Verden
af een fuldkommen, pletfri Ædelsten,
jeg havde ei for den bortbyttet hende.

Emilie.

Min Mand?

Othello.

Ja, han fortalte mig det først;
han er en ærlig Mand og hader Smudset,
der klæber ved en lumpen Daad.

Emilie.

Min Mand?

Othello.

Hvad snakker du mig efter Munden, Kvinde?
jeg siger jo din Mand.

Emilie.

O, kjære Frue!
Ondskab har drevet Gjæk med Kjærlighed! —
Min Mand har sagt, at hun var falsk?

Othello.

Ja, Kvinde,
din Mand, din Mand! har du forstaaet Ordet?
min Ven, din Mand, den brave, brave Jago.

Emilie.

Hvis han har sagt det, gid hans sorte Sjæl
et Gran hver Dag maa raadne! Det er Løgn
ned i hans Hjerte. Alt for høit hun elsked
den usle Lod, hun fik.

Othello.

Ha!

Emilie.

Gjør dit Værste!
Din Gjerning er ei mere Himlen værd,
end du var hende værd.

Othello.

Bedst, om du tav.

Emilie.

Du har ei halv den Kraft til mig at skade,
som jeg har til at lide. — Daare! Klods!
saa dum som Skarn! en Gjerning har du gjort, —
jeg frygter ei dit Sværd; — jeg røber dig,
om end jeg mister tyve Liv. — Hjælp! Hjælp!
Moren har dræbt min Frue! Hjælp! Mord! Mord!

(Montano, Gratiano og Jago komme ind.)

Montano.

Hvad er paafærde? — General, hvad er der?

Emilie.

O Jago, er du der? det er jo smukt,
at Andre nu skal lægge deres Mord
paa dine Skuldre.

Gratiano.

Hvad er skeet?

Emilie.

Gjendriv
den Niding, hvis du er en Mand; han siger,
at du har sagt, hans Hustru var ham utro;
jeg veed, det har du ikke; du er ikke
saa stor en Skurk; tal; thi mit Hjerte sprænges.

Jago.

Det, som jeg tænkte, har jeg sagt; ei mere
end hvad han selv fandt rimeligt og sandt.

Emilie.

Men har du sagt til ham, at hun var utro?

Jago.

Det har jeg sagt.

Emilie.

Saa har du sagt en Løgn,
en ret afskyelig, forbandet Løgn,
ja ved min Sjæl, en Løgn, en skjændig Løgn! —
Hun utro; hun? med Cassio? sagde du
med Cassio?

Jago.

Med Cassio, Kone; hør,
læg Baand nu paa din Tunge.

Emilie.

Nei, jeg vil

ei lægge Baand paa Tungen; jeg er nødt til
at tale nu; min Frue ligger myrdet
her i sin Seng.

Alle.

O, Gud forbyde det!

Emilie.

Og din Bagtalelse har voldet Mordet.

Othello.

Stir ei saa vildt, I Herrer; det er sandt.

Gratiano.

En rædsom Sandhed!

Montano.

En uhyre Gjerning!

Emilie.

En Skurkestreg! en Skurkestreg! jeg tænker
derpaa, — jeg tænker; — jo, jeg er paa Sporet; —
o Skurkestreg! jeg anede det nok; —
jeg dræber mig af Sorg. — O, Skurkestreg!

Jago.

Hvad? raser du? Jeg byder dig, gaa hjem!

Emilie.

I gode Herrer, lad mig tale nu;
vel bør jeg lyde ham, men ikke nu; —
Jago, maaskee jeg aldrig meer gaaer hjem.

Othello.

(kaster sig over Desdemonas Lig.)

O! o! o! o!

Emilie.

Ja, læg dig ned og brøl;
thi du har dræbt den elskeligste Uskyld,
der nogentid har slaaet Øiet op.

Othello. (reiser sig.)

O, hun var falsk! — Jeg saae Jer neppe, Frænde;
der ligger Eders Søsterdatter, kvalt;
det har jeg nylig gjort med disse Hænder;
jeg veed, den Daad seer grum og rædsom ud.

Gratiano.

Du stakkels Desdemona! det var godt,
din Fader døde; dette Giftermaal
blev jo hans Død, og Sorgen sønderskar
hans gamle Livstraad; om han leved nu,
fortvivle maatte han ved dette Syn,
ja støde fra sig med Forbandelser
sin gode Engel og fortabes evigt.

Othello.

Det er et Jammersyn; men Jago veed,
hun har bedrevet Synd og Skam med Cassio
vel tusind Gange; Cassio har bekjendt,
og for hans Elskovsgjerning har hun skjænket
ham det Erindringstegn og Elskovspant,
som jeg gav hende. — I hans Haand jeg saae det. —
Et Tørklæde det var, et Arvestykke,
min Fader havde givet til min Moder.

Emilie.

O Gud, o Himlens Magter!

Jago.

Ti dog stille!

Emilie.

O, det vil frem! ja, det vil frem! — jeg tie?
Nei, nei! nu vil jeg tale frit som Luften;
lad Himmel, Helved, Mennesker, lad Alle
udraabe høit min Skam, jeg vil dog tale.

Jago.

Vær klog, gaa hjem!

Emilie.

Det vil jeg ikke.

(Jago støder efter hende med sit Sværd.)

Gratiano.

Fy!

Sværd mod en Kvinde?

Emilie.

O, du dumme Mor;
Tørklædet, som du taler om, fandt jeg
tilfældigvis og gav det til min Mand;
thi ofte med indstændig Ivrighed —
meer end en saadan Smaating vel var værd, —
bad han mig stjæle det.

Jago.

Du lumpne Kvind!

Emilie.

Hun givet det til Cassio! Nei, jeg fandt det
og gav det til min Mand.

Jago.

Du lyver, Kvind!

Emilie.

Ved Gud, jeg lyver ei; nei, ædle Herrer! —
mordlystne Daare! o hvad skulde vel
en saadan Taabe med saa god en Hustru?

(Jago saarer Emilie og løber ud.)

Othello.

Har Himlen ingen Lynildsflammer uden,
naar Tordenskyen brager? — Erkeniding!

Gratiano.

See, Kvinden segner; han har dræbt sin Hustru.

Emilie.

Ja, ja! o, læg mig ved min Frues Side!

Gratiano.

Han undslap; men hans Hustru ligger myrdet.

Montano.

Det er en skjændig Niding. Tag det Sværd,
som jeg rev ud af Morens Haand; kom her,
hold Vagt ved Døren; slip ham ikke ud,
men dræb ham heller; jeg vil efter ham,
den Niding; thi det er et Helved-Afskum.

(Montano og Gratiano gaae.)

Othello.

Nu er jeg heller ikke tapper meer;
en usel Pog kan tage Sværdet fra mig;
hvi skulde Æren overleve Dyden?
Nu bort med Alt!

Emilie.

Hvad varslede din Sang,
min Frue. Hør! o kan du høre mig?
nu vil jeg døe, som Svanen døer, med Sang:
„den grønne, grønne Pil.“ — Mor, hun var kydsk;
hun elsked dig, du grumme Mor. Gud give
mig Salighed, saavist som det er sandt! —
jo af Hjertet taler jeg, — jeg døer, — jeg døer!

(hun døer.)

Othello.

Jeg har et andet Sværd i dette Kammer;
Klingen er spansk; Isbækken har den hærdet.
Her er det jo. — Min Frænde, jeg vil ud.

Gratiano. (udenfor.)

Dyrt vil det blive dig at prøve det;
du har ei Vaaben; vær taalmodig nu.

Othello.

Saa kom herind og tal med mig; hvis ikke,
saa værgeløs jeg er, gaaer jeg imod dig.

(Gratiano kommer ind.)

Gratiano.

Hvad vil du da?

Othello.

See, her har jeg et Sværd,
et bedre hang ei nogensinde ved
en Krigsmands Lænd. Jeg mindes vel den Dag,
min lille Arm med dette gode Sværd
brød Vei igjennem større Hindringer
end Eders tyvefold. — Dog, tomme Pral! —
hvem tvinger Skjæbnen? — det er nu forbi; —
forfærdes ikke, skjøndt I seer mig væbnet;
her er min Reises Ende; her er Maalet,
det yderste Sømærke for min Fart.
I viger ængstlig? en unyttig Frygt!
vend kun et Siv imod Othellos Bryst,
saa viger han. Hvor skulde han gaae hen? —
Du stakkels Barn, født under vrede Stjerner,
hvordan seer du dog ud! bleg som dit Lin!
naar vi for Dommen mødes, vil dit Blik
fra Himlen styrte ned min Sjæl, og Djævle
vil gribe efter den. — Kold, kold, min Pige?
kold som din Kydskhed! — O fordømte Skurk! —
Pidsk mig, I Djævle, bort fra Nydelsen
af dette Himmelsyn! kast mig omkring
i Hvirvelvinde! lad i Svovl mig steges,
skyl mig i afgrundsdybe Flammestrømme! —
O, Desdemona! Desdemona! død?
død? O! o! o!

(Lodovico kommer ind med Vagt, der bringer Jago som Fange og Cassio baaren i en Stol.)

Lodovico.

Hvor er den vredeblinde,
ulykkelige Mand?

Othello.

I mener ham,
som var Othello; her er jeg.

Lodovico.

Hvor er
den Ogle? bring den Niding frem.

Othello.

Jeg seer
ned paa hans Fødder; — dog det er en Fabel;
hvis du er Djævlen, har jeg ikke Magt til
at dræbe dig.

(saarer Jago.)

Lodovico.

Riv Sværdet af hans Haand.

Jago.

Jeg bløder; men jeg er ei dræbt.

Othello.

Det volder
mig ingen Sorg; jeg ønsker, du maa leve;
thi Døden er et Held i mine Tanker.

Lodovico.

O, du, Othello, som var før saa god,
nu falden i en skjændig Nidings Snare,
hvad skal jeg kalde dig?

Othello.

Hvad helst I vil;

en Morder, om I vil, for Ærens Skyld;
thi Æren kun, ei Had var det, der drev mig.

Lodovico.

Den Usling har tildels bekjendt sin Udaad;
sig, har med ham I aftalt Cassios Død?

Othello.

Ja.

Cassio.

Dertil gav jeg Jer dog aldrig Grund.

Othello.

Jeg troer Jer, og jeg beder Jer, tilgiv mig. —
Spørg denne halve Djævel dog, hvorfor
han har besnæret mig paa Sjæl og Legem.

Jago.

Spørg mig om Intet; hvad I veed, det veed I;
fra denne Stund jeg taler ei et Ord.

Lodovico.

Ei til en Bøn?

Gratiano.

Du faaer vel Munden op
paa Pinebænken.

Othello.

Vel, det gjør du bedst i.

Lodovico.

Jeg vil berette Jer, hvad der er hændet,
som I vel neppe veed. Her er et Brev,
som fandtes hos den dræbte Roderigo,
og her end et; det første tyder paa,
at Roderigo skulde dræbe Cassio.

Othello.

Den Skurk!

Cassio.

Ugudeligt og skammeligt!

Lodovico.

Her er et andet Brev i Vrede skrevet,
som ligeledes fandtes i hans Lomme;
det synes, det var Roderigos Agt
at sende det til den fordømte Niding,
men at saa Jago kom imidlertid
og stilled ham tilfreds.

Othello.

Fordømte Skurk! —
Tørklædet, Cassio, som var min Hustrus,
hvor fik I det?

Cassio.

Jeg fandt det i mit Kammer,
og han har nylig selv bekjendt, at der
med Forsæt har han lagt det, for at fremme
sin Hensigt.

Othello.

Daare! Daare, som jeg var!

Cassio.

Dertil bebreider Roderigo ham
i Brevet, at han æggede ham til
at tirre mig paa Vagten; deraf kom det,
at jeg blev afsat; og nu nylig vaagned
han af sin lange Dvale og fortalte,
at Jago ægged ham, og det var Jago,
der saared ham.

Lodovico.

I maa nu bort herfra
og gaae med os; den Magt og Myndighed,
I eied før, er tagen fra Jer nu;

Cassio styrer Cypern — Denne Skurk, —
hvis der er nogen grumt opfunden Kval,
som haardt og længe kan ham martre, skal
han lide den. I bliver her som Fange,
indtil Venedigs Raad har faaet Kundskab
om Eders Brøde. Kom og før ham bort.

Othello.

Tov lidt. Endnu et Ord kun, før I gaae.
Jeg har gjort Staten nogle Tjenester;
det veed man; ikke meer om det; jeg beder,
naar I fortæller nu i Eders Brev
den skrækkelige Gjerning, tal om mig
saaledes som jeg er; formild ei Noget,
gjør heller Intet værre; tal om mig
som om en Mand, der elsked, ikke klogt,
men altfor høit, der ikke let blev skinsyg,
men naar han blev det, drev det ham til Vanvid;
en Mand, hvis Haand, den usle Jøde lig,
bortkasted Perlen, mere kostelig
end al hans Stammes Rigdom; om en Mand,
hvis Øine, skjøndt uvante til at smelte,
dog maatte lade tunge Taarer falde,
som Træet i Arabien sin Gummi.
Skriv det, og føi dertil: da i Aleppo
engang en turbanklædt, forbandet Tyrk
en Venetianer slog og haaned Staten,
greb jeg i Struben den omskaarne Hund
og stødte Sværdet i hans Bryst — saaledes.

(støder sig sit Sværd i Brystet.)

Lodovico.

En blodig Udgang!

Gratiano.

Spildt er nu hvert Ord.

Othello. (synker ned ved Desdemona.)

Jeg kyssed dig, da jeg dig dræbte før;
nu dræber jeg mig selv og i et Kys jeg dør.

(dør.)

Cassio.

Det frygtede jeg for, — men troede ikke
han havde Vaaben, — thi høisindet var han.

Lodovico. (til Jago.)

O, du spartanske Blodhund, mere grum
end Dødsangst, Hungersnød og vilden Sø!
see dette Leies sørgelige Byrde;
det er dit Værk; det Syn forgifter Øiet; —
skjul det. — I, Gratiano, bliv ved Huset,
tag Morens Gods i Eders Varetægt;
Jer falder Arven til. — I, Guvernør,
maa fælde dette Helvedafskums Dom;
Tid, Sted og Pinsel, — lad den blive haard! —
Jeg gaaer og melder til Venedigs Raad
med svart betynget Sind den svare Daad.

Anmærkninger.

S. 5. „Mit Hjerte bære udenpaa mit Ærme". — Adelsmænds Tjenere havde en Plade med deres Herres Vaaben paa Ærmet.

— 10. „Skytten". Navnet paa et Værtshus.

— 23. „Folk, hvis Hoved under deres Skuldre var voxet". — Denne og lignende Fabler forekom jevnligt i den Tids Reisebeskrivelser.

— 45. „En Indholdsangivelse og dunkelt Forspil". — Det var ikke ualmindeligt, at en kort Angivelse af en Bogs Indhold stod foran, ligesom i nogle af Shakspeares Skuespil Prologus traadte frem og meddeelte Stykkets Handling.

— 48. „Glædesild". — At tænde Blus paa aabne Pladser eller høie Steder ved offentlige Festligheder hører til de gamle engelske Folkeskikke.

— 55. „Hvem lader ringe Storm?" — Stormklokken brugtes i Tilfælde af Oprør som Signal for Borgerne til at møde bevæbnede.

— 65. „Har Eders Instrumenter været i Neapel, siden de tale saaledes gjennem Næsen?" — Ved de Franskes Tog til Neapel under Carl 8. blev en vis Sygdom først bekjendt og udbredt over det øvrige Europa.

— 82. „lod hende flyve med Vinden". Falkejægeren lod altid Falken stige op imod Vinden. Udtrykket betegner altsaa, at Jægeren lader Falken flyve bort som ubrugelig.

S. 95. „Nu staae i Skjoldet Hænder ikke Hjerter". Her synes at være en satirisk Hentydning til den Baronetværdighed, som Jacob I. stiftede, og som han solgte for Penge. De, der opnaaede denne Værdighed, fik Ret til at tilføie paa deres Vaabenskjold en rød Haand i et Sølvfelt.

— 97. „Mumiesaft". — Den Vædske, der dryppede ud af Mumier, tillagde man vidunderlige Lægedoms og Troldomskræfter.

— 110. „Du triumferer, Romer?" — Hentydning til Triumftoget, hvormed en romersk Feltherre blev belønnet for en stor Seier.

— 117. „Kunde Kvindegraad besvangre Jorden" o. s. v. — Troen paa **generatio æquivoca** var paa den Tid almindelig.

— 123. „En Skikkelse" o. s. v. o: som en i Halsjernet udstillet Forbryder, hvem den Tid, hvori han er udsat for Pøbelens Haan, falder lang og tung.

— 135. „Den Jomfru sad" o. s. v. — Denne ligesom de andre Sange ere Brudstykker af en Folkesang.

— 161. „Klingen er spansk; Isbækken har den hærdet". — Bilbaoklingerne vare berømte for deres Haardhed og Smidighed; man troede, at det kolde Vand i den lille Flod Salo havde en særegen Kraft til at hærde Staal.

— 163. „Jeg seer ned paa hans Fødder", — for at see efter Hestefoden, som skulde være den virkelige Djævels Særkjende.

— 166. „Den usle Jøde lig". — Et Sagn fortæller, at en Jøde i Venedig fra sine lange Reiser havde bragt en Perle af uhyre Værdi hjem med sig. Flere bød ham store Summer derfor; men da Ingen kunde betale den

umaadelige Pris, han forlangte, kastede han den i Havet fra Rialtobroen i Alles Paasyn.

— 166. „I Aleppo o. s. v." — At lægge Haand paa en Tyrk i en tyrkisk By, var naturligsvis meget farligt for en Christen. Othello vil altsaa minde om, hvorledes han har vovet det Yderste for Venedigs Ære.

— 167. „Spartanske Blodhund". — De spartanske Hunde gjaldt i Oldtiden for overordentlig glubske.

Stormen.

Personer.

Alonso, Konge af Neapel.
Sebastian, hans Broder.
Prospero, retmæssig Hertug af Milano.
Antonio, hans Broder, som med Vold har bemægtiget sig Hertugdømmet.
Ferdinand, Kongen af Neapels Søn.
Gonzalo, en gammel Raadsherre.
Adrian, **Francisco**, } Adelsmænd.
Caliban, en vild og vanskabt Træl.
Trinculo, Nar.
Stephano, Proviantsforvalter.
Skipperen.
Baadsmanden.
Matroser.
Miranda, Prosperos Datter.
Ariel, en Luftaand.
Iris, **Ceres**, **Juno**, Nymfer, Høstfolk, } Aander.
Flere Aander i Prosperos Tjeneste.

Handlingen foregaaer først ombord paa et Skib, derefter paa en ubeboet Ø.

Første Act.

Første Scene.

Tilsøes, ombord paa et Skib. Storm, Torden og Lynild.

(Skipperen og Baadsmanden komme ind.)

Skipperen.

Baadsmand!

Baadsmanden.

Her, Skipper; hvor gaaer det?

Skipperen.

Godt. Tal til Matroserne; tag raſk fat, ellers løber vi paa Grund; rap Jer, rap Jer.

(gaaer.)

Baadsmanden.

Heida, Gutter! munter, munter, Gutter! tag fat, tag fat! bjerg Mersſeilet! pas paa Skipperens Pibe. Blæs, til du revner, hvis der er Plads nok?

(Alonſo, Sebaſtian, Antonio, Ferdinand, Gonzalo o. Fl. komme ind.)

Alonſo.

Kjære Baadsmand, vær forſigtig. Hvor er Skipperen? opfør Jer ſom Mænd!

Baadsmanden.

Vær ſaa god at blive nede.

Antonio.

Hvor er Skipperen, Baadsmand?

Baadsmanden.

Kan I ikke høre ham? I gaaer iveien for os her; hold Jer i Jeres Kahyt; I hjælper kun Stormen.

Gonzalo.

Naa, min kjære Mand, vær nu rolig.

Baadsmanden.

Ja, naar Søen er rolig. Afsted! Hvad bryder disse brølende Bølger sig om et Kongenavn? Ned i Kahytten! stille! forstyr os ikke.

Gonzalo.

Kjære, betænk dog, hvem du har ombord.

Baadsmanden.

Ingen, som jeg holder mere af end mig selv. I er en Raadsherre; — kan I befale disse Elementer at være rolige, og stifte Fred i dette Øieblik, saa vil vi ikke røre et Tov mere; brug Eders Myndighed? — kan I ikke det, saa tak Gud for, at I har levet saa længe, og gjør Jer færdig i Eders Kahyt til hvad Ulykke Timen kan bringe. — Raft, Gutter! — Af Veien, siger jeg.

(gaaer.)

Gonzalo.

Den Karl er mig til stor Trøst. Jeg synes slet ikke, han seer ud, som han skulde drukne; han har et ægte Galgenfjæs. Lad det blive derved, gode Skjæbne, at han skal hænges; lad det Reb, der er ham bestemt, være vort Kabeltov; thi vort eget hjælper os ikke stort. Hvis han ikke er født til at hænges, saa seer det bedrøveligt ud for os.

(de gaae.)

(Baadsmanden kommer.)

Baadsmanden.

Stryg Stangen! fir! fir! bak Storseilet! — (Raab neden under Dækket.) Til Helvede med den Skraalen! de

raaber høiere end Stormen og vor Kommando!

(Sebastian, Antonio og Gonzalo komme ind igjen.)

Saa er I der igjen? Hvad har I her at bestille? skal vi give tabt og drukne? har I Lyst til at gaae tilbunds?

Sebastian.

Gid du faae en Ulykke i din Hals, du skraalende, guds-bespottelige, ubarmhjertige Hund!

Baadsmanden.

Saa tag I selv fat!

Antonio.

Jeg vil see dig hængt, din Køter; du Skarnager, uforskammede Skraalhals! vi ere ikke saa bange for at drukne som du.

Baadsmanden.

Hold hende tæt til Vinden! sæt to Seil til! staa ud efter igjen! hold ud efter!

Matroserne (komme vaade frem).

Alting er forbi! til Bøn, til Bøn! Alting er ude!

(gaae.)

Baadsmanden.

Hvad? skal vor Mund blive kold her?

Gonzalo.

Kongen og Prindsen bede; lad os bede
med dem; vor Skjæbne bliver jo som deres.

Sebastian.

Jeg kan ei fatte mig deri.

Antonio.

Vi er
bedragne for vort Liv af Drukkenbolte. —
Du skraalende Hallunk! gid du laa druknet,
af ti Flodtider skyllet!

Gonzalo.

Hænges skal han,
om end hver Draabe Vand svor derimod
og aabned Gabet for at sluge ham.

(Raab af mange Stemmer udenfor:)

Gud vær os naadig! — vi forlise, vi forlise! — Farvel, Kone og Børn! — Farvel, min Broder! — vi forlise, vi forlise, vi forlise!

Antonio.

Nu, lad os Alle gaae tilbunds med Kongen.

(gaaer.)

Sebastian.

Saa kom og lad os sige ham Farvel.

(gaaer).

Gonzalo.

Nu vilde jeg gjerne give tusinde Kvadratmile Saltvand for en Tønde Land mager Jord, nøgen Hede, brun Lyng, hvad det saa var. Himlens Villie skee! men jeg vilde dog helst havt min Død paa det Tørre.

(gaaer.)

Anden Scene.

(Paa Øen; udenfor Prosperos Celle.)

(Prospero og Miranda komme ind.)

Miranda.

Har, kjære Fader, I ved Eders Kunst
vakt disse vilde Bølgers Brøl, saa stil dem.
Det er, som Himlen vilde øse ned
en Regn af Svovl og Beg, hvis ikke Havet
slog op mod Skyens Kind og slukked Ilden.
O, jeg har lidt med dem, jeg lide saae!
et prægtigt Skib, paa hvilket ædle Væsner
var uden Tvivl ombord, — helt knust istykker!

O, deres Nødskrig ramte mig i Hjertet.
De Stakler! de gik under! — Hvis jeg var
en mægtig Gud, jeg havde ladet Bølgen
i Jorden synke, før den skulde slugt
det gode Skib og hver en Sjæl ombord.

Prospero.

Vær rolig; skjælv ei længer; du kan sige
dit ømme Hjerte: ingen Skade skete.

Miranda.

O Sorgens Dag!

Prospero.

Der er ei Skade skeet.
Hvad jeg har gjort, er kun for din Skyld gjort,
for dig, min Dyrebare! dig, min Datter,
som veed ei, hvem du er, og veed ei heller
hvorfra jeg er, at jeg er noget mere
end Prospero, en ringe Celles Herre,
dertil din ikke større Fader.

Miranda.

Aldrig
kom det i Tanke mig at vide mere.

Prospero.

Nu er det Tid, at jeg dig Alt fortæller.
Kom hid, tag Tryllekappen af mig. — Saa!

(Miranda tager hans Kappe af.)

lig der, min Kunst! — Tør dine Øine; trøst dig;
det skrækkelige Syn af dette Skibbrud,
som vakte nys dit Hjertes hele Medynk,
har jeg ved saadan Omhu i min Kunst
saa sikkert ordnet, at slet ingen Sjæl —
nei, ikke Tabet af et Haar engang
har rammet nogen Skabning der ombord,

hvis Skrig du hørte, mens du saae dem synke.
Nu sæt dig; thi du skal saae meer at høre.

Miranda.

Tidt har I jo begyndt at sige, hvem
jeg er, men standset strax og overladt
mig til unyttig Grublen, mens I sluttede:
„Bi! endnu ikke!"

Prospero.

Nu er Timen kommen,
og dette Øieblik befaler dig
at aabne Øret. Lyd og vær opmærksom.
Sig, kan du mindes nogen Tid, forinden
vi kom til denne Celle? Neppe, troer jeg,
du kan det; thi du var ei dengang meer
end trende Aar.

Miranda.

Min Herre, jo, det kan jeg.

Prospero.

Hvorved da? ved et Hus? ved Mennesker?
nævn mig den Ting, hvis Billed er bevaret
i din Erindring.

Miranda.

Det er saare fjernt
og mere ligt en Drøm end noget Vist,
som min Erindring kunde svare for.
Var der ei fire Terner eller fem,
som vartede mig op?

Prospero.

Jo vel, Miranda,
og fler endnu. Men hvordan kan det være,
at dette lever i din Hu? hvad seer du
i Tidens dunkle Dyb og Baggrund ellers?

hvis du kan mindes Noget, før du kom,
saa mindes du maaskee, hvordan du kom?

Miranda.

Det kan jeg ikke.

Prospero.

Det er tolv Aar siden,
Miranda, det er tolv Aar siden nu,
da var din Fader Hertug af Milano,
en mægtig Fyrste.

Miranda.

Er I ei min Fader?

Prospero.

Din Moder var et Dydens Speil; hun sagde,
du var min Datter, og din Fader var
Milanos Hertug, hans eenbaarne Datter
Prindsesse; — ringere var ei din Byrd.

Miranda.

O Gud! ved hvilket Vanheld kom vi dog
derfra? hvad eller var det Held maaskee?

Prospero.

Nu, begge Dele, Barn. Et Vanheld var det,
som drev os bort derfra; det har du Ret i;
men Held det var, som bragte os herhid.

Miranda.

Mit Hjerte bløder ved at tænke paa
den Sorg, jeg har forvoldt Jer i den Tid,
som er udslettet af min Hu. — Bliv ved,
jeg beder Jer.

Prospero.

Min Broder, din Farbroder, —
Antonio, — hvor kan en Broder være
saa troløs! — hvem jeg elsked mest i Verden

næstefter dig, og som jeg overdrog
mit Riges Styrelse; — det var paa den Tid
blandt Hertugdømmerne det ypperste,
som Prospero blandt Hertuger den første;
det gjaldt jeg for i Rang, og uden Lige
var jeg i Videnskaben; thi til den
stod al min Hu; min Broder overlod jeg
at styre Landet og blev fremmed for
mit Rige, mens jeg henrykt mig fordybed
i lønlig Granskен. Han, din falske Farbroer, —
Barn, hører du?

Miranda.

Med spændt Opmærksomhed.

Prospero.

Da ret han havde lært, hvordan man tilstaaer
og afslaaer en Begjæring, hvem der skulde
forfremmes, hvem der skulde standses i
den altfor stærke Vext, da gjorde han
enhver af mine Skabninger til sin,
forvandled eller skabte dem paany,
og da han havde faaet Stemmenøglen
til Tjenesten og Tjeneren, da stemte
han alle Hjerter i den Tone, som
klang i hans Øre bedst; han blev den Vedbend,
der dækkede min fyrstelige Stamme
og suged al dens Kraft. — Du hører ikke?

Miranda.

Jo, Herre.

Prospero.

Vel, jeg beder dig, giv Agt!
Da jeg forsømte nu hvert jordisk Formaal
og gav mig hen til Ensomhed og til

min Aands Forædling med de Videnskaber,
hvis dybe Løndom Mængden ei kan fatte;
da vaktes i min falske Broders Sjæl
en ond Natur; min Tillid avlede, —
en dydig Fader lig, — hos ham en Falskhed,
saa stor i sin Modsætning som min Tillid,
der var i Sandhed grændseløs, en Tiltro
foruden Skranker! — Da han nu var bleven
en vældig Herre, ikke blot ved det,
min Skat ham yded, men ved Alt, hvad ellers
min Magt udvirke kunde, gjorde han
som den, der ved at lyve tidt tilsidst
gjør sin Erindring til en saadan Synder,
at selv han troer sin Løgn; — han troede selv,
at han var Hertug, mens paa mine Vegne
han førte Herskermagtens ydre Tegn
med al dens Rettighed; da voxed høit
hans Herskelyst; — men hører du mig?

Miranda.

Herre,
den Tale kunde vel helbrede Døvhed.

Prospero.

For nu at bryde Skillevæggen ned
imellem Rollen, som han spillede,
og den, han spillede den for, vil selv
han være Enehersker i Milano.
Mig, stakkels Mand, — min Bogsal var for mig
jo Herredømme nok, — mig agter han
ustikket nu til verdslig Fyrstemagt;
han slutter Pagt, — saaledes brændte han
af Hersketørst, — med Kongen af Neapel,
forpligter sig til aarlig Skat og Hylding

samt til at lægge under Kongekronen
sin Fyrstehat og bringe Hertugdømmet, —
ak, mit Milano, aldrig før betvunget! —
i skjændig Underdanighed.

Miranda.

O, Himmel!

Prospero.

Agt paa hans Vilkaar nu og Sagens Udfald,
og sig mig saa, om dette var en Broder.

Miranda.

Det var vel syndigt, om jeg troede andet
end ædelt om min Bedstemoder; dog,
et dydigt Skjød har før født onde Sønner.

Prospero.

Hør nu hans Vilkaar. Kongen af Neapel,
min gamle Fjende, laante villig Øre
til det, min Broder fordred: at til Gjengjæld
for Hyldingen, som før er nævnt, og Skatten, —
hvor stor, jeg veed ei, — skulde han udrydde
af Hertugdømmet mig og Mine flux
og give det velsignede Milano
med alle Herligheder til min Broder.
Man hvervede en Forræderhær. En Midnat,
dertil bestemt, oplod Antonio
Milanos Porte, og i Mulm og Mørke
bortslæbte hans Haandlangerskare mig
og dig, mit Barn, der græd og skreg.

Miranda.

O Jammer!
Jeg mindes ei, hvordan jeg dengang græd;
men jeg vil græde nu igjen derover;
thi Tanken tvinger Taaren frem i Øiet.

Prospero.

Hør videre; saa skal vi komme til
det Hverv, som denne Stund paalægger os,
og uden hvilket min Fortælling var
til ingen Nytte.

Miranda.

Hvorfor dræbte de
os ikke samme Stund?

Prospero.

Vel spurgt, min Pige;
det Spørgsmaal kaldes frem af min Fortælling.
De voved ei, mit kjære Barn, — saa stor
var Folkets Kjærlighed til mig, — ei heller
med blodigt Mærke deres Sag at tegne,
men pynted smukt paa deres onde Daad;
kort sagt, de kasted os flux i et Fartøi,
og førte nogle Mil os ud tilsøes;
der havde de et raadent Skrog af Baad,
utaklet, uden Seil og Tov og Mast;
selv Rotterne var flygtede derfra;
der slængte de os ned, og lod os sende
vort Raab mod Bølgen, der imod os brøled,
vort Suk mod Stormen, der medynksfom svared
paa vore Suk, og med sin Vnk forøged
vor Nød.

Miranda.

O, hvor jeg da var Jer til Byrde!

Prospero.

En Engel var du, som bevared mig.
Du smiled, opfyldt af en Kraft fra Himlen,
mens jeg med salte Draaber fyldte Havet

og stønned under Byrden; det gjenvakte
mit sunkne Mod til end at gjøre Modstand,
mod hvad der skulde komme.

Miranda.

Og hvorledes
kom vi iland?

Prospero.

Ved Guds Tilskikkelse.
Vi havde nogen Føde, noget Vand;
en Adelsmand, Gonzalo fra Neapel,
hvem det var paalagt denne Sag at fremme,
forsynet os dermed af Medynk, dertil
med rige Klæder, Linned, Husgeraad,
som siden hjalp os meget. I sin Godhed, —
han vidste jo, jeg elsked mine Bøger, —
begaved han mig af min egen Bogsal
med nogle Bind, som høiere jeg skatter
end selv mit Hertugdømme.

Miranda.

Gid engang
jeg maatte see den Mand!

Prospero.

Nu staaer jeg op; —
bliv siddende og hør kun Enden paa
vor Nød tilsøes; vi kom herhid til Øen,
og her har jeg, din Læremester, bragt dig
saa vidt, som Fyrstedøttre sjeldent naae,
der have mere Tid til Leg og Lyst
og mindre alvorsfulde Lærere.

Miranda.

Gud lønne Jer derfor! men sig mig, Fader, —

end gjennembæver det min Sjæl, — hvorfor
har I paa Havet vakt den vilde Storm?

Prospero.

Saa hør nu videre. Den gode Lykke,
som nu er mig en naadig Herskerinde,
har ved et sælsomt Træf bragt mine Fjender
til denne Kyst, og ved min Spaadomskunst
jeg finder, at en Lykkestjerne staaer
nu i mit Zenith, og hvis nu jeg beiler
ei til dens Gunst, men slipper den, saa gaaer
min Lykke ned for evigt. Spørg ei mere;
nu minder Søvnen dig, — en gavnlig Dvale;
lad den faae Magt; jeg veed, du kan ei andet.

(Miranda sover.)

Kom nu, min Tjener, kom, jeg er beredt,
kom, kom, min Ariel!

(Ariel kommer.)

Ariel.

Hil, store Mester!
Hil, strænge Herre! jeg er kommen for
at gjøre dig til Villie; byder du mig
at flyve, svømme, dukke ned i Luer,
at ride paa en kruset Sky? Lad kun
dit stærke Magtbud prøve Ariel
og al hans Evne.

Prospero.

Har du nu, min Aand,
tilfulde sat i Værk den Storm, jeg bød dig?

Ariel.

Til Punkt og Prikke. Kongens Skib jeg entred;
i Stævn og midtskibs, i Kahyt, paa Dæk
jeg flammed Skræk. Snart blussede jeg delt

paa mange Steder, og paa Stang, paa Raa,
paa Bovspryd luede jeg skilt; snart løb
jeg sammen og blev eet. Selv Himlens Lyn,
Forløberne for Tordnens Rædselsbrag,
var ei saa flygtige, saa svimmelsnare;
det var som Ilden, Braget, Svovlskybrølet
beleirede den vældige Neptun,
saa hans frygtløse Bølger maatte bæve
og den forfærdelige Trefork skjælve.

Prospero.

Min raske Aand! — Hvem var saa stærk og fast,
at al den Tummel ei hans Sands forvirred?

Ariel.

Hver Sjæl blev greben af en Vanvids Feber;
de tog paa Veie som Fortvivlede.
Hver En, paa Skibets Mandskab nær, sprang ud
i Bølgeskummet og lod Skibet fare,
der stod af mig i lyse Luer tændt.
Ferdinand, Kongens Søn, med Haar, der stritted
som Siv og ei som Haar, var den, der først
sprang ud og raabte: „Nu er Helved tomt
og alle Djævle her!"

Prospero.

Min flinke Aand!
men var det nærved Land?

Ariel.

Tæt ved, min Herre.

Prospero.

Men er de frelste?

Ariel.

Intet Haar er krummet;
paa Klæderne, som bar dem oppe, sees

is ei nogen Plet; men mere ny end før,
a og, som du bød mig, har jeg spredt dem ad
i i Flokke over Øen; Kongens Søn
d har for sig selv jeg landsat; jeg forlod ham,
d hist i en Krog af Øen, hvor med Sukke
d han kjøler Luften, mens han sidder sorgfuld
m med Armene saaledes overkors.

Prospero.

Men sig, hvor har Du gjort af Kongens Skib
m med samt Besætningen og hele Resten
af Flaaden?

Ariel.

Trygt i Havn er Kongens Skib.
Den dybe Vig, hvor du engang ved Midnat
m mig maned frem og bød mig hente Dug
ra fra de forhexede Bermudas Øer,
der ligger det i Skjul, Mandskabet stuvet
med under Lugerne; der sove de,
af Træthed og af Trolddomskunst betvungne;
de andre Skibe, som jeg splitted ad,
er alle samlede; de seile nu
paa Middelhavets Strøm med sorgfuld Hu
tilbage til Neapel i den Tro,
at Kongens Skib for deres Øine stranded,
og deres høie Herre fandt sin Død.

Prospero.

Dit Hverv er troligt udført; men der er
nd Arbeid nok. Hvad Tid paa Dagen er det?

Ariel.

To Timer over Middag mindst.

Prospero.

Den Tid

fra nu til sex maa begge to vi bruge
med Flid og Agtsomhed.

Ariel.

End mere Møie?
da du besværer mig, saa lad mig minde
dig om dit Løfte, som end ei er opfyldt.

Prospero.

Hvad? er du stridig? hvad kan du begjære?

Ariel.

Min Frihed.

Prospero.

Før din Tid er omme? ti!

Ariel.

Jeg beder, husk, at jeg har tjent dig troligt,
har aldrig løiet, aldrig taget feil,
har tjent dig uden Trods og uden Knurren.
Du loved mig at eftergive mig
et Aar.

Prospero.

Og har du glemt, fra hvilken Kval
jeg frelste dig?

Ariel.

Nei.

Prospero.

Jo, du har; du mener,
at det er stor Besvær at gaae henover
det salte Havdybs Fraade, løbe paa
den skarpe Nordenvind, at grave for mig
i Jordens Aarer, naar af Frost den stivner.

Ariel.

Nei.

Prospero.

Onde Trold, du lyver! har du glemt
den lede Troldkvind, Sycorax, som var
af Alderdom og Avind bøiet krum?
har hende du forglemt?

Ariel.

Nei, Herre.

Prospero.

Jo.
Hvor var hun født? flux sig det.

Ariel.

I Algier.

Prospero.

Ei! var hun det? Engang om Maaneden
maa jeg nok minde dig om, hvad du var;
thi du har glemt det. Den fordømte Hex
var fra Algier, det veed du jo, forvist
paa Grund af mangen Udaad og af Troldværk
for græsseligt for Menneskenes Øren.
For een Tings Skyld, hun havde gjort, man spared
dog hendes Liv. Er det ei sandt?

Ariel.

Jo, Herre.

Prospero.

Den Hex blev svanger bragt hertil og her
forladt af Skibets Folk; du som er nu
min Træl, var dengang, som du selv fortæller,
i hendes Tjeneste; men da du var
for fin en Aand til hendes jordisklave
Begjær at føie; da du vægred dig
ved hendes Bud, da spærrede hun dig
ved mægtigere Tjenere, forbittret

ind i en flækket Gran. I denne Spalte
blev du en tolv Aars Tid i pinligt Fængsel;
i den Tid døde hun og lod dig blive
i Træet, hvor du sendte Skrig paa Skrig,
som Møllens Hjul gaae rundt. Dengang var Øen, —
paa Sønnen, hendes Yngel, nær, en Skifting,
en plettet Trold, — ei smykket med en Skabning,
der ligned Mennesker.

Ariel.

Jo, Caliban.

Prospero.

Det siger jeg, du Taabe: Caliban,
han, som er nu min Træl. Du veed vel bedst,
i hvilken Nød jeg fandt dig: dine Skrig
fik Ulve til at hyle, gjennemtrængte
de vilde Bjørnes Bryst. Det var en Kval
som de Fordømtes, og som Sycorax
ei kunde løse meer. Min Kunst, da jeg
kom hid og hørte dig, bød Granen aabnes
og slippe dig.

Ariel.

Jeg takker dig, min Herre.

Prospero.

Hvis end du knurrer, kløver jeg en Eg
og klemmer ind dig i dens Knortestamme,
til du har hylet der tolv Vintre bort.

Ariel.

Tilgiv; jeg vil jo lyde dine Bud
og tjene dig som villig Aand.

Prospero.

Gjør det;
om tvende Dage skal du faae din Frihed.

Ariel.

Min ædle Herre! sig, hvad skal jeg gjøre?
hvad skal jeg gjøre?

Prospero.

Til en Havfru skal du
forvandle dig, for dig og mig kun synlig,
usynlig for hvert andet Øie. Gaa,
ifør dig denne Skikkelse og kom
i den tilbage. Gaa nu, skynd dig, flink!

(Ariel forsvinder.)

Op, lille Hjerte! du har sovet godt.
Vaagn op! vaagn op!

Miranda. (vaagner.)

Den sælsomme Fortælling
har dysset mig i Dvale.

Prospero.

Ryst den af.
Kom med til Caliban, min Træl, som aldrig
gav os et venligt Svar.

Miranda.

Det er et Afskum;
jeg lider ei at see ham.

Prospero.

Som han er,
kan vi dog ei undvære ham; han tænder
vor Ild; han henter Brænde, tjener os
til Nytte. — Hei, Træl, Caliban, du Jordklump,
svar!

Caliban (udenfor).

Der er Brænde nok derinde.

Prospero.

Kom!

Kom, her er andet Arbeid for dig. Kom!
naa, kommer du, Skilpadde? —

(Ariel kommer ind som Havfru.)

Skjønne Syn!
min fagre Ariel; jeg vil dig hviske
et Ord i Øret.

Ariel.

Herre, det skal skee.

(forsvinder.)

Prospero.

Du onde Træl, som Djævlen selv har avlet
med din fordømte Moder, kom nu frem!

(Caliban kommer ind.)

Caliban.

Gid al den skadelige Dug, min Moder
med Ravnefjer strøg af den raadne Mose,
maa falde paa Jer begge. Gid Sydvesten
maa blæse og bedække Jer med Bylder!

Prospero.

Derfor skal sikkert du inat faae Krampe
og Sting, saa du kan ikke drage Aande;
Smaatrolde skal i al den Tid af Natten,
da de tør raade, tumle dig og nappe
dig Prik ved Prik som paa en Honningskive,
hver mere smerteligt end Biers Stik.

Caliban.

Jeg vil ha'e Madro; Den hører mig til
ved Sycorax, min Moder; den har du
berøvet mig; da først du kom herhen,
da klapped du mig og var god imod mig;
du gav mig Vand med Bær i, lærte mig
det større Lys at nævne og det mindre,

der brænde Dag og Nat. Da elsked jeg dig
og viste dig, hvad Godt der var paa Den,
de ferske Kilder og Saltbrøndene,
den golde og den fede Jord. Fordømt,
at jeg det gjorde! — Al min Moders Trolddom,
Skarnbasser, Tudser, Flagermus dig plage!
thi jeg er nu din Undersaat alene,
som var min egen Konge før, og her
du spærrer i det haarde Fjeld mig inde,
mens du forholder mig den hele D.

Prospero.

Du løgnopfyldte Træl, som røres kun
af Prygl og ei af Godhed! jeg har handlet
mod dig, du Skarn, med mild Deltagelse;
jeg laante Hus dig i min egen Celle,
indtil du prøved paa med Vold at skjænde
mit Barn.

Caliban.

Ha, ha! ha, ha! gid det var skeet;
du hindred mig; hvis ikke, havde jeg
befolket Den her med Calibaner.

Prospero.

Afskyelige Træl, som ei har Sands
for Godt, men er istand til Alt, hvad ondt er!
jeg havde Medynk med dig, fik med Møie
dig til at tale; lærte dig hver Time
et eller andet Nyt; imens du, Vildmand,
ei vidste, hvad du meente selv, men pludred
kun som et Dyr, begaved jeg din Attraa
med Ord, til at forkynde den; men dog,
hvad du end lærte, var der Noget i
din lave Slægt, som ædlere Naturer

ei kunde taale; derfor blev du spærret
i Fjeldet ind med Rette; thi du havde
fortjent meer end et Fængsel.

Caliban.

Du har lært mig
at tale, og den Gavn, jeg har deraf,
er den, at jeg kan bande. Pesten slaa dig,
fordi du lærte mig at tale!

Prospero.

Pak dig,
Troldyngel! hent os Brænde; rap dig nu,
det raader jeg; thi her er meer at gjøre.
Du skuler, onde Drog? hvis du forsømmer
eller vrangvilligt gjør, hvad jeg befaler,
saa vil jeg pine dig med Krampe, fylde
med Smerter dine Ben, indtil du brøler,
saa Dyrene maa skjælve ved dit Hyl!

Caliban.

O, nei! o nei! (afsides) jeg maa vel lyde ham;
saa mægtig er hans Kunst, at den betvang
vel Setebos, min Moders Gud, og gjorde
ham til sin Tjener.

Prospero.

Skynd dig, Træl, afsted!

(Caliban gaaer.)

(Ariel kommer usynlig ind, spillende og syngende; Ferdinand følger ham.)

Ariel (synger.)

„Kom herhid paa gulen Sand,
Haand i Haand, Allemand;
naar I neiet har og kysset, —
Havets vilde Larm er dysset, —

træder flink med lette Fjed;
Aander, synger Koret med.
Hør, hør!
(Spredte Stemmer.)
Vov, Vov!
Hunden gjøer:
(Spredte Stemmer.)
Vov, Vov!
Hør, hør, hvor kjæk og kry
Hanen galer høit i Sky:
(Spredte Stemmer.)
Kykkelikykkeliky!"

Ferdinand.

Hvor komme disse Toner fra? fra Luften?
fra Jorden? — nu forstumme de; de lyde
til Ære vist for en af Dens Guder.
Jeg sad paa Stranden og begræd paany
min Fader Kongens Undergang, da kom
den Klang saa sagte til mig over Bølgen
og stilled med sin søde Melodi
dens Rasen og min Sorg: jeg fulgte den,
eller den drog mig med; — men nu er den
forbi; — nei, nu begynder den paany.

Ariel (synger.)

„Fem Favne dybt har din Fader sin Bo;
Koraller af hans Ben er skabt;
til Perler blev hans Øine to;
slet Intet af ham er spildt eller tabt;
hver Del har Havet forvandlet brat
alt til en kostelig, sjelden Skat.
Havfruer ham hædre med Klokkeklang;
nu klinger den, hør: — Ding Dang, Ding Dang. —
(flere Stemmer.) Ding, Dang, Ding, Dang!"

Ferdinand.

Min Fader, som er druknet, nævner Sangen; —
det er ei Dødeliges Røst; den hører
ei Jorden til; — nu lyder den for oven.

Prospero.

Oplad dit Øies fryndseflædte Forhæng,
og sig, hvad seer du?

Miranda.

Hvad er det? en Aand?
Gud, hvor den seer omkring sig! — O, min Fader!
en deilig Skabning! — men det er en Aand.

Prospero.

Nei, Barn, den spiser, sover og har Sandser
som vi. Den Ungersvend, du seer, var med
paa Vraget, og hvis ei han var lidt skjæmmet
af Sorgen, som er Skjønheds Gift, saa kunde
han kaldes skjøn; han mistet sine Venner
og vanker om nu for at finde dem.

Miranda.

Jeg kunde kalde ham et himmelsk Væsen;
thi jeg har intet Jordisk seet saa herligt.

Prospero (afsides.)

Jeg seer, det gaaer sin Gang, just som jeg ønsker. —
Min Aand, min vakkre Aand! om tvende Dage
jeg skjænker dig din Frihed.

Ferdinand.

Det er vist
Gudinden, hun, hvem disse Toner tjene! —
O, hør min Bøn! sig mig, om I har hjemme
paa Den her, og giv mig fuld Besked,
hvorledes jeg skal skikke mig. Tilsidst
jeg beder om, hvad først jeg ønsker: er du

en Pige, underfulde Væsen, eller
hvad er du?

Miranda.

Ganske vist en Pige, Herre,
men ikke underfuld.

Ferdinand.

Mit Sprog! o, Himmel?
blandt dem, der tale det, er jeg den første;
o, gid jeg var i Landet, hvor det tales!

Prospero.

Hvordan? den første? hvis Neapels Konge
nu hørte dig, hvad var du da?

Ferdinand.

Jeg var,
hvad nu jeg er, kun slet og ret en Mand,
der undres ved at høre dig at nævne
Neapels Konge; ja, han hører mig;
og det er jo min Sorg: Neapels Konge
er jeg; thi jeg har seet min Fader, Kongen,
forlist for mine Øine, som har aldrig
fra den Tid været tørre.

Miranda.

Hvilken Sorg!

Ferdinand.

Ja, sandelig, med alt sit Ridderskab;
Milanos Hertug og hans gode Søn
var begge deriblandt.

Prospero.

Milanos Hertug
og hans end bedre Datter, kunde gjøre
dit Ord til Løgn, hvis Tiden var dertil.
(afsides). Ved første Møde har de vexlet Blikke; —

min egen Ariel! til Løn for dette
jeg skjænker dig din Frihed! — (høit) — Gode Herre,
jeg frygter, I har sagt meer end I kan
forsvare; hør et Ord.

Miranda (afsides.)

Hvorfor mon dog
saa haardt min Fader taler? — Det er først
den tredie Mand, som jeg har seet, den første,
som jeg har sukket for. O maatte Medynk
min Fader røre til som jeg at ville.

Ferdinand.

Er du en Jomfru, og er end dit Hjerte
ei skjænket bort, saa vil jeg gjøre dig
til Dronning af Neapel.

Prospero.

Sagte, Herre;
et Ord! (afsides.) De hører alt hinanden til;
den raske Fart maa jeg besvære lidt,
at Kampens Pris ei tabe skal i Værd,
naar Seiren vindes altfor let. — (høit) Et Ord;
jeg byder dig: følg med; du raner her
et Navn, som ei er dit, og hid til Den
du kom som Speider for at vinde den
fra mig, dens Herre.

Fernando.

Ved min Ære, nei.

Miranda.

Nei, intet Ondt kan boe i sligt et Tempel;
thi har den onde Aand saa skjønt et Hus,
vil gode Væsner søge Bolig hos ham.

Prospero.

Følg! — Tal ei for ham; han er en Forræder. —

Jeg lænkebinder dig fra Hals til Fod;
din Drik skal være Søvand og din Føde
kun Bækkens Muslinger og visne Rødder
og Bælgen, som var Oldenfrugtens Vugge.
Følg mig.

Ferdinand.

Nei, den Beværtning vil jeg afslaae,
indtil jeg seer min Fjendes Overmagt.
(han drager Sværdet, men bliver staaende ubevægelig.)

Miranda.

O, kjære Fader, prøv ham ei for haardt;
thi han er god og ikke farlig.

Prospero.

Hvad?
vil Ægget lære Hønen? — Stik dit Sværd
i Balgen flux, Forræder, som kan prale
men ei tør slaae; thi din Samvittighed
er skyldbetynget! gjør kun ikke Mine
til Modstand; denne Stav afvæbner dig
og tvinger Sværdet af din Haand.

Miranda.

O, Fader!

Prospero.

Bort! hæng ei fast ved mine Klæder!

Miranda.

Naade!
jeg gaaer i Borgen for ham.

Prospero.

Ti! vov blot
et Ord, — og frygt min Vrede, ja mit Had!
Hvad! Talsmand for en trædsk Bedrager? — ti?
du troer, at ingen Skabning er hans Lige,

fordi du saae kun Caliban og ham;
du Taabe! mod de fleste Mænd er han
en Caliban, og de mod ham er Engle.

Miranda.

Hel ydmyg er min Attraa da; jeg gjør
ei Fordring paa at see en Skjønnere.

Prospero (til Ferdinand).

Kom, lyd! thi dine Sener er saa slappe
som paa et Barn og uden Kraft.

Ferdinand.

Det er de!
Mit Livsmod ligger bundet som idrømme.
Min Faders Tab, den Svaghed, jeg fornemmer,
og mine Venners Skibbrud, disse Trusler
af ham, der har betvunget mig, alt dette
er let at bære, naar jeg maatte kun
een Gang om Dagen fra mit Fangebur
see denne Pige. Lad kun Frihed raade
i hver en anden Krog af Verden; jeg
har Rum fuldtop i sligt et Fængsel.

Prospero.

Kom!
(afsides) det virker; det er vel gjort, Ariel! —
(høit) Kom, følg mig! — (til Ariel) hør, hvad du har end at gjøre.

Miranda.

Fat Mod! min Faders Sind er mere mildt,
end nu det synes af hans Ord. Kun sjeldent
er han som nu.

Prospero (afsides til Ariel).

Du vorde skal saa fri

som Bjergets Vind; men gjør da nøie nu
ethvert af mine Bud.

Ariel.

Hver Tøddel, Herre.

Prospero (til Ferdinand og Miranda).

Kom, følg mig! — Vov ei meer at tale for ham.

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

En anden Del af Øen.

(Alonso, Sebastian, Antonio, Gonzalo, Adrian, Francisco og Flere komme ind.)

Gonzalo.

Vær glad min kjære Herre; I har Grund
til Glæde, som vi Alle; thi vor Redning
opveier langt vort Tab. Hvad vi har lidt,
er jo saa Manges Lod. Hver Dag har vist
en Sømandshustru, Skipper eller Kjøbmand
den samme Grund til Sorg; men Underværket,
vor Redning, deraf kan blandt Millioner
Faa rose sig som vi. Derfor, min Herre,
vei Sorg mod Glæde viselig.

Alonso.

O, ti!

Sebastian.

Han smager paa Trøsten som paa kold Suppe.

Antonio.

Trøsteren vil ikke lade ham slippe saaledes.

Sebastian.

See, nu trækker han sin Vittigheds Ur op; om lidt slaaer det.

Gonzalo.

Herre. —

Sebastian.

Et; — pas paa.

Gonzalo.

Naar hver en Sorg, der møder, bliver næret,
faaer den, som nærer den, kun, —

Sebastian.

Fri Fortæring.

Gonzalo.

Ja fortæret bliver han rigtignok; I talte mere sandt end I havde ifinde.

Sebastian.

I tog det mere snildt, end jeg troede, I vilde.

Gonzalo.

Derfor, min ædle Herre; —

Antonio.

Nei fy, hvor han ødsler med sin Tunge.

Alonso.

Jeg beder dig, forskaan mig.

Gonzalo.

Vel; jeg er færdig; men alligevel, —

Sebastian.

Kan han ikke lade være at snakke.

Antonio.

Skal vi vædde om, hvem af dem, han eller Adrian, der først vil begynde at gale?

Sebastian.

Den gamle Hane.

Antonio.

Hanekyllingen.

Sebastian.

Modtaget. Hvad gjælder det?

Antonio.

En Latter.

Sebastian.

Top.

Adrian.

Omendskjøndt denne Ø synes at være øde, —

Sebastian.

Ha, ha, ha!

Antonio.

Saa, nu har I betalt.

Adrian.

Ubeboelig og næsten utilgængelig, —

Sebastian.

Saa —

Adrian.

Saa —

Antonio.

Det kunde han ikke undgaae.

Adrian.

Byder den os dog gjæstfrit Ly og sød Liſe efter Skibbrudets Nød.

Antonio.

Liſe var en sød Tøs.

Sebastian.

Ja og gjæstfri, som han med megen Lærdom anmærkede.

Adrian.

Luften aander høiſt behageligt paa os her.

Sebastian.

Som om den havde Lunger og det raadne.

Antonio.

Eller, som om den var parfumeret fra en Mose.

Gonzalo.

Her er Alt, hvad der er tjenligt til at opholde Livet.

Antonio.

Ganske vist, undtagen Levnetsmidler.

Sebastian.

Det er der Lidet eller Intet af.

Gonzalo.

Hvor frodigt og friskt Græsset seer ud! hvor grønt!

Antonio.

Marken er rigtignok gulbrun.

Sebastian.

Med en lille Skygge af Grønt i.

Antonio.

Han tager ikke meget feil.

Sebastian.

Nei han griber kun helt feil af Sandheden.

Gonzalo.

Men det Mærkværdige ved den er, som virkelig næsten er utroligt, —

Sebastian.

Ligesom saa mange andre berømte Mærkværdigheder.

Gonzalo.

At vore Klæder, saa gjennemblødte af Søen, som de var, dog har bevaret deres Friskhed og Glands; de ere snarere ligesom nyfarvede end plettede af Saltvand.

Antonio.

Hvis bare en af hans Lommer kunde tale, mon den da ikke vilde gjøre ham til Løgner?

Sebastian.

Ja, eller lumskelig putte hans Løgn i sig.

Gonzalo.

Det forekommer mig, at vore Klæder ere nu ligesaa nye, som da vi første Gang tog dem paa, dengang Kongens skjønne Datter Claribella havde Bryllup med Kongen af Tunis.

Sebastian.

Det var et deiligt Bryllup, og vi har stort Held paa Hjemreisen.

Adrian.

Tunis har aldrig før været begavet med et saadant Mønster paa en Dronning.

Gonzalo.

Ikke siden Enken Didos Tid.

Antonio.

Enken? Ih for Pokker! hvor fik han Enken fra? Enken Dido!

Sebastian.

Ja, hvad om han nu havde sagt „Enkemanden Æneas?" Bedste Herre, hvor I tager paa Vei!

Adrian.

Enken Dido, sagde I? I volder mig Hovedbrud; hun var jo fra Carthago, ikke fra Tunis.

Gonzalo.

Det nuværende Tunis, Herre, var fordum Carthago.

Adrian.

Carthago?

Gonzalo.

Jeg forsikrer Jer, Carthago.

Antonio.

Hans Ord ere mægtigere end den vidunderlige Lyra.

Sebastian.

Han har bygget Muren op og Husene med.

Antonio.

Hvilken Umulighed vil han næste Gang gjøre let?

Sebastian.

Jeg tænker, han vil tage Den hjem med sig i Lommen og give sin Søn den istedenfor et Æble.

Antonio.

Og saae Kjærnerne i Søen og frembringe flere Der.

Gonzalo.

Hvad behager?

Antonio.

Ei, til Lykke dermed!

Gonzalo.

Herre, vi talte om, at vore Klæder see ligesaa nye ud, som da vi var i Tunis ved Eders Datters Bryllup, som nu er Dronning.

Antonio.

Og den sjeldneste, der nogensinde kom dertil.

Sebastian.

Undtagelse af Enken Dido.

Antonio.

O, Enken Dido, ja, Enken Dido!

Gonzalo.

Er ikke min Trøie ligesaa ny som første Gang, jeg bar den? det vil da sige paa en Maade.

Antonio.

Det „paa en Maade", fik han heldigt fanget.

Gonzalo.

Da jeg bar den paa Eders Datters Bryllup.

Alonso.

I fylder i mit Øre disse Ord,

der kun mit Sind oprøre. Gid jeg aldrig
min Datter havde giftet der; paa Reisen
min Søn jeg misted; hun er tabt for mig;
thi fra Italien er hun saa fjern,
at aldrig meer jeg hende seer. O du,
min Arving til Neapel og Milano,
for hvilket Havuhyre maa du tjene
til Maaltid nu?

Francisco.

Maaskee han lever, Herre;
jeg saae ham tvinge Bølgen under sig
og ride paa dens Ryg; han traadte Vandet,
hvis Harm han slog tilside, mens han trodsed
Braadsøerne, der svulmed ham imøde;
sit kjække Hoved over Bølgekampen
han holdt og roede sig med stærke Arme
i slinke Tag mod Kysten ind, der luded
over sin bølgeslidte Grundvold ned,
som om den bøied sig til Hjælp. Jeg troer
forvist, at levende han kom iland.

Alonso.

Nei, nei, med ham er det forbi!

Sebastian.

Ja, Herre,
det Tab har I Jer selv at takke for,
der ei har undt Europa Eders Datter,
men heller vilde miste hende til
en Afrikaner; der er hun ialtfald
forviist fra Eders Øine, som har Grund til
at vædes ved den Sorg.

Alonso.

O, ti dog stille!

Sebastian.

Vi Alle bad og trygled Jer med Knæfald;
hun selv, den skjønne Sjæl, stod vaklende
imellem Lydigheden og sin Ulyst,
hvor Skaalen vilde synke. Eders Søn
har vi for evig mistet, frygter jeg;
Neapel og Milano fik fler Enker
ved denne Færd, end vi kan bringe Mænd
til deres Trøst, og Skylden er kun Eders.

Alonso.

Det største Tab er ogsaa mit.

Gonzalo.

Den Sandhed,
I taler, Prinds Sebastian, er uskaansom
og træffer ei den rette Tid; I river
kun Saaret op, imens I burde lægge
et Plaster paa.

Sebastian.

Vel talt.

Antonio.

Talt som en Feltskjær.

Gonzalo.

Ondt Veir det er jo for os Alle, Herre,
naar I er mørk.

Sebastian.

Ondt Veir?

Antonio.

Ja, meget ondt.

Gonzalo.

Hvis jeg nu skulde dyrke denne Ø, —

Antonio.

Han saaede Neldefrø.

Sebastian.

Og Klint og Burrer.

Gonzalo.

Og var dens Konge, veed I, hvad jeg gjorde?

Sebastian.

Drak ingen Rus, fordi du fattes Vin.

Gonzalo.

Jeg vilde Alting i min Stat indrette
paa modsat Vis; slet ingen Handel skulde
tilstedes, ingen Øvrigheder findes
og ingen Lærdom kjendes, ingen Rigdom
og ingen Armod, Ingen være Tjener,
Kjøb, Arv, Hegn, Markskjel, Pløieland og Vingaard
ei være til, Metaller ikke bruges,
ei Korn, ei Vin, ei Olie, intet Arbeid,
hver Mand gaae ledig, hver en Kvinde med,
men alle dog uskyldige og rene;
slet ingen Herre.

Sebastian.

Men han vilde jo
selv være Konge.

Antonio.

Enden paa hans Stat
blev, at han glemte rent Begyndelsen.

Gonzalo.

Alt skulde der frembringes af Naturen
til fælles Brug foruden Sved og Møie.
Oprør og Høiforræderi, Sværd, Spyd,
Kniv og Kanon og alt sligt Dødens Værktøi
forviste jeg derfra; Naturen skulde
frembringe selv al Overflod og Fylde
til Føde for mit uskyldsfulde Folk.

Sebastian.

Ingen Giftermaal imellem hans Undersaatter?

Antonio.

Slet ingen! Alle ledige, Skjøger og Skjelmer.

Gonzalo.

Saa uforligneligt jeg vilde herske,
at selv Guldalderen stod langt tilbage.

Sebastian.

Gud bevare hans Majestæt!

Antonio.

Længe leve Gonzalo!

Gonzalo.

Og, — hører I mig, Herre?

Alonso.

Ti, jeg beder;
det er jo lutter Intet, som du taler.

Gonzalo.

Det troer jeg ogsaa, Eders Høihed, og jeg gjorde det kun for at give disse Herrer Anledning; thi de have saa pirrelige og bevægelige Lunger, at de altid pleie at lee ad Ingenting.

Antonio.

Det var Jer, vi lo ad.

Gonzalo.

Ja, og hvor det kommer an paa Fjas og Gjækkeri, er jeg Ingenting mod Jer; derfor bliv I kun ved og lee ad Ingenting.

Antonio.

Det var et dygtigt Hug.

Sebastian.

Hvis det ikke var faldet fladt.

Gonzalo.

I ere et Par dygtige Kavalerer; I vilde løfte Maanen ud af dens Bane, hvis den blev fem Maaneder deri uden Forandring.

(Ariel kommer usynlig ind og spiller en høitidelig Melodi.)

Sebastian.

Ja, det vilde vi, og saa gaae paa Flagermusejagt.

Antonio.

Nu, bedste Herre, bliv ikke vred.

Gonzalo.

Nei, det kan I være rolig for; jeg vil ikke sætte min Besindighed paa Spil for saa ringe en Sag. Vil I lee mig isøvn? thi jeg er meget døsig.

Antonio.

Sov kun og hør paa os.

(Alle sove undtagen Alonso, Sebastian og Antonio.)

Alonso.

Hvad? alt isøvn? O, vilde mine Øine
dog lukke sig og mine Tanker med!
de længes efter det.

Sebastian.

Min ædle Herre,
forsmaa ei dette Søvnens Tilbud; sjeldent
gjør den Besøg hos Sorgen; naar den gjør det,
er den en Trøster.

Antonio.

Vi, min høie Konge,
vil tjene Jer til Livvagt, mens I hviler,
og vaage tro for Eders Sikkerhed.

Alonso.

Jeg takker Jer; — forunderlige Dvale!

(sover.)

Sebastian.

Hvad for en sælsom Døsighed har dog
betaget dem?

Antonio.

Det ligger vist i Luften.

Sebastian.

Men hvorfor sank ei vore Øienlaage?
jeg føler ikke nogen Trang til Søvn.

Antonio.

Jeg ikke heller; jeg er kvik og vaagen.
De segned alle hen, som det var aftalt;
de faldt som ved et Tordenslag. — Hvad kunde,
ædle Sebastian, — hvad kunde? — Tys! —
og dog, mig tykkes, i dit Aasyn seer jeg
det, som du skulde være. Leiligheden
tiltaler dig; jeg seer med Aandens Blik
en Krone dale paa dit Hoved ned.

Sebastian.

Hvad? er du vaagen?

Antonio.

Hører I da ikke,
jeg taler?

Sebastian.

Jo; det er et Søvnens Sprog;
idrømme taler du; hvad sagde du? —
det er et sælsom Blund at sove saa
med Øinene vidt aabne, staae og gaae
og tale, medens dog man sover fast.

Antonio.

Ædle Sebastian, du lader jo
din Lykke sove nu, ja døe; du blunder,
mens du er vaagen.

Sebastian.

Hel forstaaeligt
du snorker; der er Mening i din Snorken.

Antonio.

Jeg er alvorlig stemt, meer end jeg pleier;
vær I det med; hvis paa mit Raad I agter,
tregange større vil det gjøre Jer.

Sebastian.

Jeg er som Vandet mellem Flod og Ebbe.

Antonio.

At stige vil jeg lære Jer.

Sebastian.

Gjør det;
at synke lærer medfødt Ladhed mig.

Antonio.

O, naar I vidste, hvor I pleier Tanken
imens I spotter den, og mens I klæder
den af, udsmykker den! Isandhed, Mænd,
for hvem det gaaer tilbage, kommer oftest
saa dybt paa Grund ved egen Frygt og Ladhed.

Sebastian.

Jeg beder dig, bliv ved; dit Blik, din Kind
forkynder, du gaaer svanger med en Sag,
der trænger dig med stærke Veer.

Antonio.

Hør da!
Skjøndt denne Herre, hvis Hukommelse
er saare svag, og som, naar han er jordet,
kun kort vil ihukommes, næsten har
bevist for Kongen, — thi Beviser er
hans Element, han driver det som Haandværk, —

at Prindsen lever end, saa er det dog
fuldt saa umuligt, at han ei er druknet,
som at den Mand, der sover her, nu svømmer.

Sebastian.

Jeg har ei Haab om, at han ei er druknet.

Antonio.

O, hvor det intet Haab dog bliver til
et mægtigt Haab for Jer! det intet Haab
er, anderledes seet, saa høit et Haab,
at selv Ærgjerrigheden skimter Intet
udover det, men tvivler om sit Syn.
Indrømmer I, at Ferdinand er druknet?

Sebastian.

Med ham er det forbi.

Antonio.

Og sig, hvem er
dernæst Neapels Arving?

Sebastian.

Claribella.

Antonio.

Hun, Dronningen af Tunis, hun, som boer
ti Mil udover Verdens Grændseskjel?
som ikke kan faae Budskab fra Neapel, —
hvis ikke Solen selv er Post, thi Manden
i Maanen er for sen, — før Smaabørns Hager
til Ragekniven modnes; — hun — fra hvem?
os Alle har jo Havet slugt, skjøndt Nogle
det spyede ud igjen paa Skjæbnens Bud
for at opføre her et Skuespil,
hvortil det, som er skeet, er kun Prologen,
Fortsættelsen er Eders Hverv og mit.

Sebastian.

Hvad er dog det for Snak? hvad siger I? —
Sandt nok, min Broderdatter er jo Dronning
i Tunis, som hun er Neapels Arving; —
der er et Rum imellem disse Lande.

Antonio.

Et Rum, hvoraf hver Alen synes mig
at raabe høit: „Hvordan skal Claribella
tilbagelægge mig? Bliv kun i Tunis
og lad Sebastian vaage!" — Tænk, om nu
det Døden var, der havde grebet disse;
det stod ei værre til med dem end nu;
der findes den, der styre kan Neapel
saa godt som han, der sover. Der er Hofmænd,
der sladdre kan saa bredt og hen i Veiret,
som Herr Gonzalo. Selv jeg kunde være
en saadan Sladderskade. O, hvis I
var nu tilsinds som jeg, hvor denne Søvn
dog kunde hæve Jer! — forstaaer I mig?

Sebastian.

Jeg troer det.

Antonio.

Og hvad tykkes Eder om
at række Lykken Haand?

Sebastian.

Jeg mindes vel,
I styrted Eders Broder, Prospero.

Antonio.

Det gjorde jeg, og see, hvor mine Klæder
dog sidde godt, ja mere net end før;
min Broders Tjenere, før mine Lige,
maa tjene mig.

Sebastian.

Men Jer Samvittighed?

Antonio.

O, hvad, hvor sidder den? var det en Ligtorn,
saa maatte jeg vel gaae med Tøfler; men
jeg føler ei den Guddom i mit Bryst;
stod der en Snes Samvittigheder mellem
mig og Milano, fryse til de kunde
og atter tøe, før de besværed mig.
Her ligger Eders Broder, ikke bedre
end Jorden, som han ligger paa, hvis kun
han var, hvad nu han synes, død. Nu kunde
tre Tommer af mit føielige Staal
for evigt bringe ham tilsengs, mens J
hjalp denne gamle Fyr, Herr Superklog,
til evigt Blund; saa holdt han ingen Præken
imod vor Gjerning. Alt det andet Slæng
vil tage glat Alt, hvad vi byde dem,
som Katten laber Mælk. De vil os melde,
hvad Klokken er, saasnart vi nævne dem
den Gjerning, Timen kræver.

Sebastian.

Kjære Ven,
hvad du har gjort, skal være mit Exempel.
Som du Milano vandt, saa vinder jeg
Neapel. Træk dit Sværd; eet Stød befrier dig
fra Skatten, du betaler nu, og mig,
din Konge, gjør du til din Ven.

Antonio.

Træk Sværdet,
og naar jeg løfter Haanden, gjør som jeg,
og fæld Gonzalo.

Sebastian.

Kun eet Ord endnu.

(de tale affides.)

(Ariel kommer ind med Spil og Sang.)

Ariel.

Min Herre kjender ved sin Konst den Fare,
hvori hans Ven er stedt; mig har han sendt
herhid til Redning; ellers døer hans Plan.

(synger Gonzalo i Øret.)

Medens trygt I snorke her,
er den vaagne Morder nær,
tager Tiden iagt.
Hvis I Livet frelse vil,
op af Søvnen! see vel til!
vaagn op! vær paa Vagt!

Antonio.

Saa lad os begge være rask paafærde.

Gonzalo. (vaagner.)

Nu alle gode Engle, vogter Kongen!

(Alle vaagne.)

Alonso.

Hvad nu? Vaagn op! hvortil de dragne Sværd?
hvi stirrer I saa vildt?

Gonzalo.

Hvad er paafærde?

Sebastian.

Mens her vi stod paa Vagt for Eders Ro,
vi hørte nys et dybt og rædsomt Brøl
som Tyre eller snarere som Løver.
Blev I ei vakt derved? med Rædsel lød
det i mit Øre.

Alonso.

Jeg har Intet hørt.

Antonio.

Det var en Larm, der kunde vel forfærde
selv Troldes Øren; Jorden maatte bæve;
det var et Brøl som af en Hjord af Løver.

Alonso.

Har I, Gonzalo, hørt det?

Gonzalo.

Paa min Ære,
jeg hørte nok en Summen; sælsom var den;
den vakte mig; jeg rysted Jer og raabte;
saasnart jeg aabned Øiet, saae jeg dem
med dragne Klinger. At der var en Larm,
er ganske sandt. Bedst er at passe paa
og at forlade dette Sted. Drag Sværdet.

Alonso.

Lad os gaae bort og atter søge efter
min stakkels Søn.

Gonzalo.

Nu, Gud bevare ham
for disse vilde Dyr! thi sikkert er han
etsteds paa Den her.

Alonso.

Kom, lad os gaae.

Ariel (afsides.)

Hvad jeg har gjort, min Herres Roes vil vinde;
nu, Konge, gaa kun trygt din Søn at finde.

(Alle gaae.)

Anden Scene.

En anden Del af Øen.

(Caliban kommer ind med en Dragt Brænde; et Tordenskrald høres.)

Caliban.

Gid al den Smitte, Solen suger op
af Sump og Mose, ramme Prospero
og gjøre ham hver Tomme til en Pestbyld.
Hans Aander høre mig; men bande maa jeg.
De kneb mig ikke, skræmmede mig ikke
med Troldefagter, stødte mig i Skarnet,
ledte som Lygtemænd mig vild i Mørket,
hvis han ei bød dem det; for hver en Smaating,
de slippes løs imod mig, snart som Aber,
der kyse mig med deres Grin og Pludren
og bide mig; snart rulle de sig sammen
som Pindsvin, hvor jeg gaaer med bare Fødder,
og reise Pigge, hvor jeg sætter Foden,
og stundom er jeg helt omsnoet af Ogler
med kløftet Braad, der hvæse mig vanvittig.

(Trinculo kommer ind.)

See, see, der er en Aand, som han har sendt til
at pine mig, fordi jeg bærer Brændet
for langsomt; jeg vil lægge mig paa Jorden;
maaskee han ikke lægger Mærke til mig.

Trinculo.

Her er hverken Busk eller Krat, der kan give det mindste Læ mod et Uveir, og det trækker allerede op til en ny Byge; jeg hører det hvine i Luften. Den sorte Sky, den store der, seer ud som en gammel Bimpel, der ikke kan holde tæt. Tordner det endnu engang, som det gjorde før, saa veed jeg ikke, hvor jeg skal skjule mit Hoved; den Sky der kan ikke

andet end øse ned i Pottevis. — Hvad er dette for Noget? et Menneske eller en Fisk? død eller levende? det er en Fisk; han lugter som en Fisk; en rigtig gammel Fiskelugt! en Slags Stokfisk, og det ikke af de friskeste. En underlig Fisk! Hvis jeg nu var i England, som jeg har været engang, og jeg bare havde denne Fisk malet, saa var der ikke en Søndagsdriver, uden han vilde give mig en Sølvpenge; der kunde dette Misfoster gjøre mig til en holden Mand; der kan ethvert underligt Dyr gjøre En til en holden Mand. Naar de ikke vil give en Døit for at hjælpe en lam Tigger, saa giver de ti for at see en død Indianer. Ben som et Menneske! og hans Finner ligesom Arme! — Varm, min Sandten! — Nu lader jeg min forrige Mening gaae; jeg kan ikke holde paa den længer. Det er ingen Fisk; det er en Ubver, som nylig er slaaet ihjel af en Tordenkile. (Det tordner.) O, o! nu begynder Uveiret igjen; mit bedste Raad er at krybe ind under hans Kasseking; der er ikke noget andet Ly her i Nærheden. I Nøden kan en Mand gjøre Bekjendtskab med loierlige Sovekammerater. Her vil jeg svøbe mig ind, til Værmen af Uveiret er dreven over.

(kryber ind under Calibans Kappe.)

(Stefano kommer ind med en Flaske i Haanden.)

Stefano. (synger.)

„Jeg vil ikke meer tilsøes, tilsøes;
her vil jeg døe paa Land;" —

Fy det er en lumpen Melodi; den er til at synge ved Begravelse; naa, her er min Trøst.

(han drikker.)

(synger.)

„Skipper og Svabergast og Baadsmand og hans Math,
og vi var forelskede alle
i Mine og Line og Else og Agath';

men Ingen brød sig om Malle;
en Tunge som en Rageknив sad paa den Trold,
og en Sømand bad hun gaae Fanden i Vold;
ved Lugten af Tjære hun skabte sig ilde;
men Skræderen maatte saameget han vilde.
Tilsøes da Gutter, og Fanden i Vold
med hende den arrige Trold!"

Nei, det er ogsaa en lumpen Melodi; men her er min Trøst.

(drikker.)

Caliban.

Pin mig ikke! O!

Stefano.

Hvad er der paafærde? Er der Djævle her? Vil I holde os for Nar med Vildmænd og Indianere? Ha! jeg er ikke sluppet for at drukne, for at jeg nu skulde blive bange for dine fire Ben. For det har Folk sagt om mig: „Saa vakker en Karl, som nogensinde gik paa fire Ben, skal ikke gjøre ham forknyt." Og det skal de sige igjen, saalænge Stefano aander igjennem sine Næsebor.

Caliban.

Aanden piner mig! O!

Stefano.

Det er nok et firbenet Uhyre her fra Øen, der har faaet Feber, tænker jeg. Hvor Fanden har han lært vort Sprog? Jeg vil give en Hjertestyrkning, om det saa kun var for den Sags Skyld. Hvis jeg kan kurere ham og faae ham tam og slippe til Neapel med ham, saa er han en Foræring til saa god en Keiser, der nogensinde har traadt Oxelæders Saaler.

Caliban.

O, pin mig ikke! jeg skal nok skynde mig at bære Brændet hjem.

Stefano.

Nu er Feberen over ham igjen og han taler ikke meget klogt. Han skal smage paa min Flaske; har han aldrig smagt Vin før, saa skal det nok faae Feberen paa Døren. Kan jeg kurere ham og faae ham tam, saa kan jeg tage for ham, hvad det skal være. Den, der kjøber ham, skal betale ham og det dygtigt.

Caliban.

Endnu gjør du mig ikke megen Fortræd; men du har ifinde at gjøre det; det kan jeg mærke paa din Skjælven. Nu virker Prospero paa dig.

Stefano.

Naa, kom nu! luk Munden op! her er Noget, der kan faae en Kat til at snakke. Luk Munden op! det skal ryste din Rysten og det, saa det kan forslaae. Du veed ikke, hvem der er din Ven. Luk Flaben op, siger jeg.

Trinculo.

Den Stemme skulde jeg kjende; er ikke? — men han er jo druknet, og disse her er Djævle; o Gud naade mig! —

Stefano.

Fire Ben og to Stemmer! et delikat Misfoster! hans forreste Stemme taler vel om hans Ven, og hans bageste Stemme taler ondt og bagtaler. Hvis al den Vin, der er i min Flaske, kan kurere ham, saa vil jeg hjælpe ham af med Feberen; Naada! — Amen! nu vil jeg helde Noget i din anden Mund.

Trinculo.

Stefano! —

Stefano.

Kalder din anden Mund paa mig? Saa Gud naade os! Det er en Djævel og ikke et Misfoster. Jeg vil ikke spise Suppe med ham; jeg har ingen lang Ske.

Trinculo.

Stefano! hvis du er Stefano, saa rør ved mig og tal til mig; thi jeg er Trinculo; — vær ikke bange, — din gode Ven, Trinculo.

Stefano.

Hvis du er Trinculo, saa kom frem. Jeg vil trække dig i de tyndeste Ben; hvis noget skal være Trinculos Ben, saa maa det være disse her. Ja, nu seer jeg, at du er Trinculo selv. Hvor kommer det, at du er dette Misfosters Stolegang? kan han give Trinculoer fra sig?

Trinculo.

Jeg troede, at han var slaaet ihjel af en Tordenkile. — Men er du ikke druknet, Stefano? Nu haaber jeg, at du ikke er druknet. Har Stormen nu blæst ud? Jeg gjemte mig under det døde Misfosters Kappe af Frygt for Uveiret. Og du lever virkelig, Stefano? O, Stefano, to Neapolitanere ere bjergede!

Stefano.

Nei, hør, vend ikke op og ned paa mig; min Mave er ikke rigtig sikker endnu.

Caliban.

To vakkre Væsner, hvis det ei er Aander!
en herlig Gud er denne her; han skjænker
en himmelsk Drik! jeg vil tilbede ham.

Stefano.

Hvordan blev du reddet? hvordan kom du herhen? Sværg ved denne Flaske, hvordan kom du herhen? Jeg bjergede mig paa et Vinfad, som Matroserne hev overbord; det sværger jeg ved denne Flaske, som jeg gjorde med mine Hænder af Barken paa et Træ, saasnart jeg var dreven iland.

Caliban.

Jeg vil sværge paa denne Flaske, at jeg vil være din tro Undersaat; for den Drik er ikke jordisk.

Stefano.

Der, sværg nu; hvordan blev du bjerget?

Trinculo.

Jeg svømmede iland, min Ven, som en And; det vil jeg sværge paa.

Stefano.

Der, kys Bogen; om du ogsaa kan svømme som en And, saa er du skabt som en Gaas.

Trinculo.

O, Stefano, har du meer af den Slags?

Stefano.

Hele Fadet, siger jeg dig. Jeg har min Kjælder i en Klippe ved Stranden, hvor min Vin er skjult. Naa da, Misfoster, hvor gaaer det med din Feber?

Caliban.

Er du ikke falden ned fra Himlen?

Stefano.

Jo, fra Maanen, det er vist og sandt; jeg har været Manden i Maanen i mine Dage.

Caliban.

Ja, der har jeg seet dig, og jeg tilbeder dig. Min Frøken viste mig dig og din Hund og din Busk.

Stefano.

Naa, sværg paa det; kys Bogen; jeg skal snart fylde den med nyt Indhold; sværg!

Trinculo.

Ved dette velsignede Lys, det er et rigtigt enfoldigt Uhyre! — Jeg bange for ham? — ret et dumt Uhyre! —

Manden i Maanen? — et stakkels lettroende Uhyre! — Det var min Tro en dygtig Slurk, Uhyre!

Caliban.

Jeg viser dig hver frugtbar Plet paa Den;
din Fod jeg kysse vil; vær du min Gud.

Trinculo.

Ved Dagens Lys, et lumsk og fordrukkent Uhyre! naar hans Gud sover, vil han stjæle hans Flaske.

Caliban.

Jeg kysser paa din Fod og sværger Huldskab.

Stefano.

Kom da, ned med dig og sværg.

Trinculo.

Jeg kunde lee mig ihjel over det Tosehoved af et Uhyre; ret et lumpent Uhyre! jeg kunde have Lyst til at prygle ham; —

Stefano.

Kys paa Bogen!

Trinculo.

Hvis det stakkels Uhyre ikke var fuld. — Et afskyeligt Uhyre!

Caliban.

De bedste Kilder vil jeg vise dig;
vil plukke Bær og fiske for dig; Brænde
jeg henter dig fuldt op; gid Pest og Sot
maa ramme den Tyran, jeg tjener nu!
jeg vil ei bære Brænde meer for ham;
dig vil jeg tjene, underfulde Mand!

Trinculo.

Et naragtigt Uhyre! han gjør en stakkels Drukkenbolt til et Vidunder.

Caliban.

O, lad mig vise dig, hvor Æbler voxe;
med mine lange Negle vil jeg grave
dig Trøfler, vise dig, hvor Poppegøien
har bygget Rede; hjælpe dig at fange
de flinke Marekatte; føre dig
til Nøddeklynger, hente Maageunger
fra Fjeldet til dig. — Vil du gaae med mig?

Stefano.

Hør nu, vis mig Vei uden videre Snak. — Trinculo, da Kongen og hele vort Selskab er druknet, saa vil vi tage Arv her. — Der, bær min Flaske! — Broder Trinculo, vi vil snart fylde den igjen.

Caliban. (synger drukken.)

„Farvel, min Husbond! farvel! farvel!"

Trinculo.

Et hylende Uhyre, et drukkent Uhyre!

Caliban. (synger.)

„Jeg gjør ikke mere Damme til Fisk;
ei Brænde jeg bærer,
naar Husbond begjærer,
jeg vadsker ei Fad, jeg skurer ei Disk.
Ban — ban — Ca — Caliban
fik til Herre en bedre Mand;
skaf dig en Tjener, som du kan."

Frihed! Heisa! Hurra! Frihed! Frihed! Hurra! Frihed!

Stefano.

Du tappre Uhyre, vis os Veien!

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Udenfor Prosperos Celle.

(Ferdinand kommer ind bærende en Dragt Ved.)

Ferdinand.

Der gives Leg, som trætter, men hvis Møie
selv skjænker Lyst, og stundom lave Sysler
kan ædelt øves. Ringe Ting kan føre
til høie Maal. Forhadt og tung var mig
min Trældom her, hvis ei den Herskerinde,
jeg tjener, vakte Liv selv i det Døde
og gjorde min Besvær til Lyst. Hun er
tifold saa blid, som hendes Fader haard,
og han er lutter Barskhed. Mangetusind
af disse Brændeknuder maa jeg slæbe
og stable under skrækkelige Trusler.
Min søde Herskerinde græder ved
at see mit Slid og siger, at end aldrig
saa ringe Værk af slig en Haand er øvet. —
Jeg glemmer; men de søde Tanker lindre
min Møie, saa mit Arbeid gaaer helt let.

(Miranda kommer ind; Prospero i Afstand.)

Miranda.

Ak, slæb dog ei saa haardt, jeg beder Jer!
Gid Lynet havde brændt alt dette Ved,
som I maa stable sammen. Læg det ned
og hvil Jer. Naar det brænder, vil det græde
for den Besvær, det voldte Jer. Min Fader
er dybt i sine Granskninger; hvil nu;
tre hele Timer er I sikker for ham.

Ferdinand.

Min Herskerinde, Solen vil gaae ned,
før jeg faaer endt det Arbeid, jeg skal gjøre.

Miranda.

Hvis I vil sidde ned, saa vil imens
jeg bære Ved for Jer; o, giv mig det;
saa vil jeg bringe det til Stabelen.

Ferdinand.

Nei, elskelige Væsen! heller vilde
jeg sprænge hver en Sene, bryde Ryggen
end see Jer lide den Forsmædelse,
mens jeg sad ledig her.

Miranda.

Det sømmer sig
for mig saa godt, som det for Jer sig sømmer,
og mig var det langt lettere; thi jeg
har Villien til det; Jer er det imod.

Prospero. (afsides.)

Du Stakkel, du er smittet; dit Besøg
beviser det.

Miranda.

I seer saa mødig ud.

Ferdinand.

Nei, ædle Herskerinde; Natten bliver,
naar I er nær, for mig den friske Morgen.
O, sig mig, — for at jeg kan slutte det
i mine Bønner, — hvad er Eders Navn?

Miranda.

Miranda. — O, min Fader, jeg har været
dit Bud ulydig, da jeg nævned det.

Ferdinand.

Beundrede Miranda! I er Kronen

for al Beundring; fuldt saa meget værd
som det, der har det største Værd paa Jorden.
Paa mangen Kvinde fæsted jeg mit Blik,
og tidt har Kvindetungers søde Klang
i Lænker lagt mit altfor aabne Øre;
Et elsked jeg hos En, Et hos en Anden,
men Ingen med min hele Sjæl, fordi
hos hver der var en Feil, som stod imod
og slog til Jorden hendes største Skjønhed;
men I, saa fuldendt, I, saa mageløs,
er skabt af alt det Bedste hos hver Enkelt.

Miranda.

Jeg kjender Ingen af mit eget Kjøn;
jeg mindes ingen Kvindes Ansigt uden
mit eget af mit Speil; ei heller saae
jeg sler af dem, som jeg kan kalde Mænd
end Jer, min Ven, og saa min kjære Fader.
Hvorledes Folk seer ud paa andre Steder,
det veed jeg ei. Men, ved min Jomfruære,
min Medgifts Perle, ingen Anden ønsker
jeg mig end Jer at følges med i Verden;
og min Indbildning mægter ei at skabe
et andet Billed, som den kunde elske. —
Dog altfor vildt jeg sladrer nu og glemmer
min Faders Bud.

Ferdinand.

Miranda, jeg er Prinds
af Byrd, ja Konge, troer jeg, — gid jeg feiled! —
saalidt jeg vilde taale denne Trældom
som lade i min Mund Spyfluen yngle; —
men, — hør mit Hjertes Røst, — den samme Stund,
jeg saae Jer, fløi mit Hjerte hen til Jer,

at tjene Jer, der boer det og gjør mig
til Eders Træl, og kun for Eders Skyld
taalmodigt øver jeg min Trælledont.

Miranda.

I elsker mig?

Ferdinand.

Vær Vidne, Jord og Himmel,
til dette Ord og kron med Held min Ed,
hvis den er sand; men er den falsk, saa vend
mit bedste Haab til Vanheld om; jeg elsker,
jeg ærer og beundrer Jer langt over
alt Andet her i Verden.

Miranda.

O, jeg Daare,
som græder over det, der glæder mig!

Prospero (afsides.)

O, skjønne Møde af to Hjerters Elskov.
Gid Himlens Naade regne ned paa det,
der spirer mellem dem.

Ferdinand.

Hvi græder I?

Miranda.

Fordi jeg er saa lidet værd; jeg tør
ei byde det, som jeg saa gjerne gav,
end mindre tage, hvad der blev min Død,
om ei jeg fik det! Dog det er en Daarskab;
jo mere det vil skjule sig, des større
det viser sig. Bort, sky Forstillelse!
laan du mig Ord, du helligrene Uskyld! —
Jeg er din Hustru, hvis du mig vil ægte;
hvis ikke, døer jeg som din Tjenerinde.
Din Mage kan du nægte mig at være;

din Tjenerinde bliver jeg, hvad enten
du vil det eller ei.

Ferdinand.

Min Herskerinde,
du Elskede, og jeg for dine Fødder!

Miranda.

Min Husbond altsaa?

Ferdinand.

Ja, saa hjertensgjerne,
som nogen Træl vil være fri; her er
min Haand.

Miranda.

Og her er min med Hjertet i. —
Og nu Farvel en lille Timestid.

Ferdinand.

Farvel, o tusind, tusinde Farvel!

(de gaae.)

Prospero.

Saa glad som disse kan jeg ikke være;
de overvældes helt; men Intet kunde
dog mere glæde mig. — Nu til min Bog;
før Nadvertid har jeg fuldtop at gjøre.

(gaaer.)

Anden Scene.

En anden Del af Øen.

(Caliban, Stefano og Trinculo med en Flaske komme ind.)

Stefano.

Ei Snak! naar Fadet er tomt vil vi drikke Vand, ikke en Draabe før; derfor hold af og entre dem. Tjener-Uhyre, drik mig til!

Trinculo.

Tjener=Uhyre! — hvor det dog er en tosset Ø! De siger, der er kun Fem paa Øen; vi ere de Tre af dem; hvis de andre To ere ligesaa øre i Hovedet som vi, saa staaer Staten ikke fast paa Benene.

Stefano.

Drik, Tjeneruhyre, naar jeg befaler dig det; dine Øine staae stive i Hovedet paa dig.

Trinculo.

Hvor skulde de ellers staae? Et kosteligt Uhyre var han rigtignok, hvis de stod i hans Hale.

Stefano.

Mit Tjeneruhyre har druknet sin Tunge i Sæk; mig kan hele Havet ikke drukne; jeg svømmede, saasandt Solen skinner paa mig, fem og tredive Mil frem og tilbage, førend jeg kunde naae Land. — Du skal være min Lieutenant, Uhyre, eller min Fanebærer.

Trinculo.

Lieutenant, om du lyster; bære kan han ikke sig selv engang.

Stefano.

Vi vil ikke rende, Mosjø Uhyre.

Trinculo.

Nei og heller ikke gaae; men I vil ligge som Hunde og hverken gjøe eller gabe.

Stefano.

Misfoster, saa tal dog engang i dit Liv, hvis du er ærligt Misfoster.

Caliban.

Hvordan har du det, naadige Herre? lad mig slikke dine Sko. Jeg vil ikke tjene ham der; han er ikke tapper.

Trinculo.

Du lyver, dit uvidende Uhyre! jeg er istand til at knubse en Politibetjent. Du liderlige Fisk, du! har nogensinde en Mand været en Kryster, der har drukket saamegen Sæk, som jeg har drukket idag? Vil du sige saadan en uhyre Løgn, du, som ikke er andet end en halv Fisk og et halvt Uhyre?

Caliban.

Hør, hvor han skjælder mig ud! vil du give ham Lov til det, naadige Herre?

Trinculo.

„Naadige Herre," siger han; — at et Uhyre kan være saadan en Dumrian!

Caliban.

Hør nu igjen! o, bid ham ihjel!

Stefano.

Trinculo, see til, du passer paa din Tunge! hvis du begynder paa Mytteri, saa skal det næste Træ, — det stakkels Uhyre er min Undersaat, og han skal ikke lide Uskjel.

Caliban.

Jeg takker, ædle Herre! behager det dig at høre endnu engang paa den Begjæring, jeg gjorde dig?

Stefano.

Vel vil jeg det. Knæl ned og sig det igjen; jeg vil staae, og det skal Trinculo ogsaa.

(Ariel kommer usynlig ind.)

Caliban.

Som jeg fortalte dig før, er jeg i Trældom hos en Tyran, en Troldmand, som ved sine Kunster har snydt mig for Øen.

Ariel.

Du lyver.

Caliban.

Nei, du lyver, Abekat!
du Grinebider! gid min tappre Herre
dog vilde knuse dig! jeg lyver ikke.

Stefano.

Trinculo, hvis du forstyrrer ham tiere i hans Fortælling, saa slaaer jeg, paa min Ære, et Par Tænder ud paa dig.

Trinculo.

Hvad for Noget? jeg sagde jo Ingenting.

Stefano.

Saa hold Mund da og sig ikke mere. — Bliv saa ved.

Caliban.

Ved Trolddom fik han Øen, sagde jeg;
fra mig han tog den. Hvis din Høihed nu
vil hævne det paa ham; — thi du har Mod,
det veed jeg; men den Anden der har ikke; —

Stefano.

Ja, det er vist nok.

Caliban.

Saa bliver du dens Herre, jeg din Tjener.

Stefano.

Men hvordan skal det bringes istand? kan du skaffe mig fat i ham?

Caliban.

Ja, Herre, ja! jeg giver, mens han sover,
ham i din Vold, saa kan du slaae et Spiger
i Tindingen.

Ariel.

Det kan du ei; du lyver.

Caliban.

See til den stribede Hansvurst! — Du Pjalt! —

jeg beder dig, min høie Herre, prygl ham!
tag Flasken fra ham! naar han mister den,
saa maa han drikke Saltvand; thi jeg viser
ham ikke, hvor de friske Kilder findes.

Stefano.

Trinculo, styrt dig ikke yderligere i Fare. Afbryd Uhyret blot en eneste Gang endnu! ved denne Haand, jeg jager Barmhjertigheden paa Døren og gjør dig til en Stokfisk.

Trinculo.

Men hvad gjør jeg da? jeg gjorde Ingenting; jeg vil gaae længer bort.

Stefano.

Sagde du ikke, at han løi?

Ariel.

Du lyver.

Stefano.

Gjør jeg det? Der har du det. (slaaer ham.) Hvis du synes godt om det, saa sig en anden Gang, at jeg lyver.

Trinculo.

Jeg har ikke sagt, at du lyver; — kan du ikke sandse og heller ikke høre? — Fanden i Vold med din Flaske! — det kommer der ud af Sæk og af Drik. — Gid Uhyret maa faae Skab, og gid Fanden havde dine Fingre!

Caliban.

Ha, ha, ha!

Stefano.

Naa, bliv nu ved med din Historie. — Vær saa god at gaae længer bort.

Caliban.

O, prygl ham dygtigt; om en liden Stund
naaer jeg saavidt, at jeg kan prygle ham.

Stefano.

Gaa længer bort! — Bliv saa ved.

Caliban.

Nu, som jeg sagde dig, det er hans Vane
at sove Middagssøvn; saa kan du slaae
hans Hjerneskal itu, naar du har taget
hans Bøger først, slaae ham en Brændeknude
i Panden, støde ham en Pæl i Bugen
eller med Kniven skjære Struben over.
Men husk, at først du faaer hans Bøger fat;
thi uden dem er han saa dum som jeg,
og ingen Aand adlyder da hans Bud;
thi alle hade de ham inderligt
som jeg. Brænd blot hans Bøger; — han har ogsaa
smukt Boskab, som han kalder det, hvormed
hans Hus skal smykkes, naar han faaer et Hus;
og hvad der tynger mest i Vægten, er
hans Datters Skjønhed; selv han kalder hende
en Mageløs; jeg saae ei andre Kvinder
end Sycorax, min Moder, og nu hende;
dog overgaaer hun Sycorax saa langt,
som kun det Største overgaaer det Mindste.

Stefano.

Er det saadan en kjøn Tøs?

Caliban.

Ja Herre, paa mit Ord, hun passer til
din Seng, og smukke Børn kan hun dig føde.

Stefano.

Uhyre, jeg vil dræbe den Mand; hans Datter og jeg skal være Konge og Dronning, — Gud bevare vore Naader! — Trinculo og du skal være Vicekonger. — Hvad synes dig om den Plan, Trinculo?

Trinculo.

Ypperligt!

Stefano.

Giv mig din Haand! Det gjør mig ondt, at jeg slog dig; men pas for al Ting vel paa din Tunge!

Caliban.

Han sover snart; vil du saa dræbe ham?

Stefano.

Ja paa min Ære.

Ariel.

Det vil jeg melde til min Herre strax.

Caliban.

Du gjør mig lystig; jeg er fuld af Glæde;
nu lad os være muntre! vil du synge,
den Vise, som du lærte mig for nylig?

Stefano.

Naar du beder mig derom, Uhyre, vil jeg gjøre, hvad rimeligt er, Alt, hvad rimeligt er. — Naa, Trinculo, lad os synge:

(synger)

„Flaa dem og slaa dem og slaa dem og flaa dem,
Tanker gaae fri!"

Caliban.

Saaledes lyder Melodien ikke.

(Ariel spiller Melodien paa Haandtromme og Pibe.)

Stefano.

Hvad er dette hersens?

Trinculo.

Det er Melodien til vor Vise, spillet af Herr Ingen.

Stefano.

Hvis du er et Menneske, saa vis dig i din rette Skikkelse; er du en Djævel, saa gjør som du vil!

Trinculo.

Forlad mig mine Synder!

Stefano.

Den, der døer, betaler al sin Gjæld. Kom an, om du tør! — Gud vær os naadig!

Caliban.

Hvad? er du bange?

Stefano.

Nei, Uhyre, det er jeg ikke.

Caliban.

Vær ikke bange. Den her er fuld
af Klang og Toner, søde Melodier,
der kun forlyste, men gjør ingen Skade;
tidt summer tusind Instrumenters Klang
omkring mit Øre; stundom lyde Røster,
som kunde dysse mig isøvn igjen,
om end jeg havde sovet nok saa længe;
da drømte jeg, at Skyerne sig aabned
og viste mig et Rigdomsvæld, der vilde
nedregne over mig, saa, naar jeg vaagned,
jeg maatte græde efter meer at drømme.

Stefano.

Det kan blive et prægtigt Kongerige for mig; min Musik faaer jeg for Intet.

Caliban.

Naar du har slaaet Prospero ihjel.

Stefano.

Det skal skee om lidt; jeg husker nok den Historie.

Trinculo.

Lyden fjerner sig; lad os følge den og siden gjøre vort Arbeid.

Stefano.

Vis Vei, Uhyre; vi vil gaae bag efter. — Jeg kunde have Lyst til at see den Trommeslager; han forstaaer at slaae.

Trinculo.

Naa, kommer du? jeg gaaer med. Stefano!

(de gaae.)

Tredie Scene.

En anden Del af Øen.

Alonso, Sebastian, Antonio, Gonzalo, Adrian, Francisco o. fl. komme ind.)

Gonzalo.

Nu, ved vor Frue, længer kan jeg ikke;
det værker i de gamle Ben. Isandhed,
den Sti er jo en Labyrinth, snart lige,
snart i en Slyngegang; undskyld mig, Herre,
her maa jeg hvile mig.

Alonso.

Min gamle Ven,
jeg kan ei dadle dig; jeg er jo selv
saa træt og mødig, at min Sjæl er sløv;
sid ned og hvil; her vil mit Haab jeg slippe
og ikke længer høre paa dets Smiger.
Han, som vi søge vidt og bredt, er druknet,
og Havet spotter os, mens vi forgjæves
paa Landet søge ham. — Saa lad ham fare.

Antonio. (affides til Sebastian.)

Det glæder mig, at han er nu saa haabløs.
Opgiv kun ei det Forsæt, I har fattet,
fordi det een Gang glipped.

Sebastian.

Vi vil bruge
den næste Leilighed tilgavns.

Antonio.

Saa gjør det
inat; thi overvældede af Vandring
de vil og kan ei holde sig aarvaagne,
som naar de ere friske.

Sebastian.

Tys, inat!

(En høitidelig og fælsom Musik høres; Prospero usynlig foroven.)

Alonso.

Hør, hvilken Harmoni! hør, kjære Venner!

Gonzalo.

En liflig og vidunderlig Musik!

(Flere fælsomme Skikkelser komme ind med et opdækket Bord; de dandse om det med venligt hilsende Bevægelser og indbyde Kongen og de Andre til at spise; derpaa forsvinde de.)

Alonso.

Bevar os, Himlens Engle! hvem er disse?

Sebastian.

Et Dukkespil med levende Figurer;
nu vil jeg troe, der er Enhjørninger,
at i Arabien der er et Træ,
hvor Fønix throner, at en Fønix der
i denne Stund er Konge.

Antonio.

Begge Dele
vil jeg nu troe, ja hver utrolig Ting,
jeg ellers hører, vil jeg sværge paa;
de Reisende har aldrig løiet, skjøndt
derhjemme Tosserne fordømme dem.

Gonzalo.

Hvem vilde troe mig i Neapel nu,

hvis jeg fortalte der, jeg havde seet
Deboere, — thi sikkert er det Folk
fra Den her, — som skjøndt de ligne Trolde,
dog, mærk det vel, er mildere i Sæder
end Mange findes iblandt Mennesker,
ja neppe Nogen.

Prospero.

Ædle Mand, vel talt!
thi Nogle iblandt dem, her staae, er værre
end Djævle.

Alonso.

Jeg kan ikke nokſom undres:
de Skikkelser, de Lader, disse Toner,
som, skjøndt de mangle Tungens Brug, kan tale
fortræffeligt i deres stumme Sprog.

Prospero. (afsides.)

Roes ei for tidligt.

Francisco.

Paa en sælsom Vis
forsvandt de.

Sebastian.

Hvad gjør det? os lod de jo
beholde deres Mad, og vi har Maver. —
Behager I at smage dette?

Alonso.

Nei.

Gonzalo.

O, Herre, I behøver ei at frygte;
hvem vilde have troet, da vi var Drenge,
at der var Bjergfolk til, doglæbbede
som Tyre, med en Kjødsæk under Struben?
at der var Folk, hvis Hoved sad paa Brystet?

og det bevidner nu Enhver, der sætter
sin Formu til sin Hjemkomst ud paa Spil.

Alonso.

Saa vil jeg tage fat og holde Maaltid,
om end det blev det sidste; ligemeget;
jeg føler dog, det Bedste er forbi.
Min Broder, — ædle Hertug, gjør som jeg.

(Torden og Lynild. Ariel kommer i Skikkelse af en Harpy og slaaer med sine Vinger paa Bordet; Maden forsvinder.)

Ariel.

I er tre syndefulde Mænd, hvem Skjæbnen,
(der bruger denne lave Støvets Verden
til Redskab,) lod det aldrig mætte Hav
spye op igjen og det paa denne Ø,
hvor Mennesker ei boe; blandt Mennesker
er I ei værd at leve. Jeg har bragt Jer
til Vanvid; det er i et saadant Mod,
at Mennesker sig hænge eller drukne.

(Alonso, Sebastian og de Øvrige drage deres Sværd.)

I Daarer! jeg og alle mine Brødre
er Skjæbnens Tjenere; det Stof, hvoraf
man smeded Eders Sværde, kunde saare
saa gjerne Vinden, den høirøstede,
og føre latterlige Dødsensstød
mod Vandet, der sig lukker strax igjen,
som rive blot et Dun af mine Vinger.
Usaarlige som jeg er mine Brødre;
men om I kunde saare, — Eders Sværd
er altfor tunge nu for Eders Hænder;
I kan ei løfte dem; men kom ihu,
(thi det er nu mit Hverv til Jer,) hvorlunde

I Tre fordrev ved Rænker fra Milano
den gode Prospero, udsatte ham
med et uskyldigt Barn paa Havet, — nu
har det gjort Gjengjæld. For det Nidingsværk
har nu den Magt, som gjemmer, men ei glemmer,
oprørt hvert Hav og Land, ja hver en Skabning
mod Eders Fred. Din Søn, Alonso, har de
berøvet dig; ved mig forkynde de,
at langsom Undergang, som er langt værre
end brat og hurtig Død, skal Skridt for Skridt
paa Veien følge Jer. Mod denne Hævn,
som her, i denne Ørken, Eders Hoved
vil ramme, gives intet andet Værn
end Hjertets Sorg og pletfri Vandel siden.

(han forsvinder under Torden og Lynild. Ved en blid Musik komme Skikkelserne ind igjen, dandse med haanlige Fagter og bære Bordet ud.)

Prospero (afsides.)

Godt spillet du Harpy, min Ariel!
det var en Lyst at see dig fluge Maden;
af det, jeg lærte dig at sige, glemte
du intet Ord; saa har de ringere
af Aanderne med Liv og Agtsomhed
besørget hver sit Hverv. Min Trolddom virker,
og disse mine Fjender ere bundne
i Vanvids Gru; jeg har dem i min Vold;
nu lader jeg dem staae fortvivlede,
og gaaer til Ferdinand, — ham troer de druknet, —
og hans og min høitelskede Miranda. (forsvinder.)

Gonzalo.

For Alt, hvad helligt er, min høie Konge,
hvi staaer I der og stirrer saa forvildet?

Alonso.

O, græsseligt! o, græsseligt! Mig tyktes
at Bølgen mæled og fortalte det,
og Vinden sang det for mig; Tordenen,
den dybe, frygtelige Orgelpibe,
udtalte Navnet Prospero, og brummed
min svare Brøde. Derfor har min Søn
i Dyndet nu sin Seng, og jeg vil søge
hans Sted saa dybt, som Loddet aldrig sank,
og ligge hos ham i den vaade Grav.

(gaaer.)

Sebastian.

Een Djævel kun ad Gangen! jeg vil slaaes
med hele deres Hær!

Antonio.

Jeg hjælper dig!

(Sebastian og Antonio gaae.)

Gonzalo.

Nu er de alle tre fortvivlede;
den svare Synd begynder, som en Gift,
der gives for at virke lang Tid efter,
at gnave deres Liv. Jeg beder Jer,
hvis Lemmer ere lettere, il efter
og forebyg, hvad de kan drives til
af dette Raseri.

Adrian.

O, kom, følg med.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Udenfor Prosperos Celle.

(Prospero, Ferdinand og Miranda komme ind.)

Prospero.

Hvis jeg har straffet dig for strængt, skal nu
Erstatningen opveie det; thi her
har jeg jo skjænket dig min egen Livstraad,
det, som jeg lever for. Jeg giver hende
paany her i din Haand. Alt, hvad du led,
var kun min Prøve paa din Elskov. Herligt
har du bestaaet den. For Gud bekræfter
jeg her min rige Gave. Ferdinand,
o smil ei, naar jeg praler her af hende;
thi hun vil ile forud for al Roes,
saa den maa halte langt bagefter hende.

Ferdinand.

Jeg troer det, om Oraklet nægted det.

Prospero.

Saa tag da nu min Datter som min Gave
og som din egen velfortjente Løn;
men hvis du løser hendes Jomfrubelte,
før hver en hellig Vedtægt er fuldbyrdet
med alle de høitidelige Skikke,
da skal ei Himlen med sin milde Dugg
forunde Pagten Vext; men Had, det golde,
Foragten med det sure Blik, og Tvedragt
skal strøe paa Pagtens Seng saa hæsligt Ukrud,
at I skal begge hade den; thi vogt Jer,
hvis Hymens Lamper tændes skal for Jer.

Ferdinand.

Saasandt jeg haaber langt og fredsælt Liv
og skjønne Børn og Kjærlighedens Lykke
til evig Tid som nu; — hvor mørk en Hule,
hvor gunstigt Sted, hvor stærk en Fristelse
min onde Genius vil lokke med, —
min Ære skal ei smelte hen i Lyst,
saa jeg borttager Blomsten af den Festdag,
da jeg skal troe, at Solens Heste halte,
eller at Natten fængslet er i Dybet.

Prospero.

Talt, som det sømmer sig; saa sæt dig nu
og tal med hende; dig hun hører til.
Kom, Ariel, min slinke Tjener, kom!

(Ariel kommer ind.)

Ariel.

Hvad vil min stærke Herre? her er jeg.

Prospero.

Du og de ringere af mine Ander
har Eders sidste Hverv fuldbragt med Flid;
nu skal I atter bruges til et Spil
af samme Slags. Gaa, bring mig hele Sværmen
herhen; jeg sætter dig til deres Fører;
skynd paa dem, at de muntert røre sig;
thi jeg maa vise her det unge Par
et flygtigt Spil af mine Tryllekunster;
det har jeg lovet dem; det vente de.

Ariel.

I denne Stund?

Prospero.

Ja, hurtig som et Blink.

Ariel (synger.)

Før du drage kan dit Veir,
sige: „kom!“ og raabe „her!“
let paa Taa skal En og Hver
trippe, hoppe, være nær, —
Mester, har du saa mig kjær?

Prospero.

Ret hjerteligt, min vakre Ariel;
kom ikke, før du hører, at jeg kalder.

Ariel.

Vel, jeg forstaaer.

(forsvinder.)

Prospero.

See til, du holder Ord;
giv ei den kjælne Lyst formeget Tøilen;
en Ed, hvor stærk den er, er kun som Straa
mod Blodets Ild; vær meer afholdende;
hvis ei, Godnat dit Løfte!

Ferdinand.

Tro mig, Herre,
den hvide, kolde, jomfrurene Sne,
der hviler ved mit Hjerte, kjøler Heden
i Blodet.

Prospero.

Godt! — Kom nu, min Ariel;
bring En for mange heller end at savne
her nogen Aand. Nu kom, begynd i Hast. —
Nu intet Ord! vær lutter Øine! stille!

(En sagte Musik. Iris kommer ind.)

Iris.

Gavmilde Ceres, fra de rige Vange,
hvor Hvede, Rug og Havre frodigt prange,

fra siden Eng, hvor Høet staaer i Stakke,
fra Faareflokken paa den grønne Bakke,
fra Bækkens Bred, som Vaaren paa dit Ord
med Lillier smykker og Violers Flor
til Nymfers Krandse, fra dit Pilekrat,
hvor Svenden sukker af sin Mø forladt,
din Vingaard, hvor paa Stang sig Ranken snoer,
din golde Klippestrand, hvor Kjøling boer
ved friskken Hav, dig byder Himlens Frue
ved mig, sin Terne, Himlens Farvebue,
at komme som din høie Dronnings Gjæst
paa grønne Tillie til den muntre Fest.
Paafuglespandet svæver høit i Fart;
kom, høie Ceres, kom; hun er her snart.

(Ceres kommer ind.)

Ceres.

Hil dig, du farverige Sendebud,
der aldrig svigter Himmelkongens Brud,
du, som med Safranvinger drypper ned
en Honningregn paa mine Blomsterbed,
som krandser med din Bues blanke Rand
min flade Eng, mit kratbegroede Land,
du rige Belte om min stolte Jord,
hvi kalder mig herhid din Dronnings Ord?

Iris.

En trofast Ekskovs Pagt hun hædre vil
og rige Gaver naadigt skjænke til
det unge Par.

Ceres.

Giv, Iris, mig Besked,
om Venus eller hendes Søn er med
i Følget? Siden de den Svig opspandt,

hvorved den skumle Dis min Datter vandt,
skyer jeg at træffe hende paa min Vei
med hendes blinde Dreng.

Iris.

Saa frygt kun ei
for hendes Selskab. Hende mødte jeg
i Sky paa hurtig Flugt mod Paphos ned
med Duespandet; hendes Søn var med.
De tænkte, her de havde daaret vist
den Ungersvend og Mø med Troldomslist,
som har forsaget Elskovs kjælne Spil,
til Hymens Fakkel tændes; — men det vil
ei gaae. Krigsgudens ømme Hjertenskjær
drog bort, og hendes Søn er vred og tvær;
sit Kogger har han brudt og sværger paa,
han vil ei skyde meer; med Spurve smaa
han lege vil og være Barn som andre.

Ceres.

Der seer jeg Himlens høie Dronning vandre;
jeg kjender Junos kongelige Fjed.

(Juno kommer ind.)

Juno.

Gavmilde Søster, vil du være med
at skjænke Held og Lykke disse To,
med Frugtbarhed velsigne deres Bo?

Sang.

Juno.

Rigdom, Held og Børnelykke,
Alderdom med Hædersmykke,
hver en Time nye Glæder
Junos Naade skjænker Eder.

Ceres.

Jordens Vext og Markens Grøde,
Loft og Lader aldrig øde,
rige Druers tætte Klynger,
liflig Frugt, som Grenen tynger,
og naar Høstens Tid er omme,
flux skal atter Vaaren komme;
Trang og Nød I aldrig kjende! —
dette Held vil Ceres sende.

Ferdinand.

Et majestætisk Syn, en liflig Klang!
Sig, tør jeg troe, at det er Aander?

Prospero.

Aander,
som kaldtes ved min Kunst fra deres Bolig
for at udføre, hvad mit Lune bød.

Ferdinand.

O, lad mig leve her til evig Tid!
saa underfuld en Fader og en Hustru
gjør dette Sted jo til et Paradis.

Prospero.

Tys, Kjære! Juno hvisker helt alvorligt
med Ceres; der er meer endnu tilbage;
vær taus; thi ellers er vor Trolddom spildt.

(Juno og Ceres hviske og give Iris en Befaling.)

Iris.

Najader fra de travle Bækkes Vande,
med milde Blik, med sivomkrandset Pande,
kom paa mit Kald fra Bækkens Slyngegang
paa Junos Bud til denne grønne Vang;
kom, kydske Nymfer, il med snare Fjed
til denne Fest for trofast Kjærlighed.

(Nogle Nymfer kommer ind.)

Solbrændte Høstmænd, fra den hede Dag,
kom hid fra Furen, til det glade Lag;
hold Hviledag, Straahatten paa og sving
de friske Nymfer let i Dandsens Ring.

(Nogle pyntelig klædte Høstmænd forene sig med Nymferne til en tækkelig Dands. Henimod Slutningen af Dandsen farer Prospero pludselig op og taler, hvorpaa de forsvinde med en sælsom, dump og forvirret Lyd.)

Prospero (afsides.)

Jeg havde nær forglemt de lumske Ænker,
som Caliban, det Udyr, og hans Fæller
har spundet mod mit Liv. Det Øieblik
er nær, som var bestemt til deres Gjerning. —

(til Aanderne.)

Vel gjort! — forsvind! nu er det nok! —

Ferdinand.

Hvor sælsomt!
din Faders Sind er i et heftigt Oprør.

Miranda.

Jeg har ei seet ham indtil denne Dag
af Vrede saa betagen.

Prospero.

Kjære Søn,
du seer forvirret ud, som om du var
bekymret; vær kun rolig, Ven; vort Spil
er ude; vore Skuespillere
var lutter Aander, som jeg sagde før;
nu svandt de hen i Luft, den tynde Luft,
og ret som dette Blændværks løse Bygning
skal stolte Borge, skybekrandste Taarne
og høie Templer, ja den hele Klode

med alle dens Beboere forgaae
og som det tomme Luftsyn, der forsvandt,
ei efterlade sig det mindste Spor.
Vi er af samme Stof som Drømmene;
vort korte Liv omfattes af et Blund. —
Jeg er opirret, Ven, bær over med mig;
min gamle Hjerne blev kun lidt fortumlet.
Lad ei min Svaghed ængste dig. Gaa ind,
om du har Lyst, og hvil dig i min Celle;
her vil jeg gaae en Vending eller to,
til Blodet bliver svalt.

Ferdinand og Miranda.

Fred være med Jer!

(de gaae.)

Prospero.

Kom, snart som Tanken! — Tak! — kom, Ariel!

(Ariel kommer ind.)

Ariel.

Til dine Tanker er jeg lænket; byd!

Prospero.

Aand, vi maa ruste os mod Caliban.

Ariel.

Ja, Herre; da jeg forestilled Ceres,
da vilde jeg fortalt dig det, men frygted
for at fortørne dig.

Prospero.

Sig end engang,
hvor var det du forlod de Nidingsdrog?

Ariel.

Som jeg fortalte dig, af Drik de gløded;
de var saa tappre, at de hug i Luften,
fordi den blæste paa dem, tramped Jorden,

fordi den kysfede paa deres Fødder;
dog holdt de deres Forsæt fast ifinde.
Da slog jeg paa min Tromme; ved dens Lyd
som vilde Føl de spidsed deres Øren,
opspiled Øinene, stak Næserne
iveiret, som de lugtede Musik.
Jeg trylled deres Øren, saa de fulgte
bag efter mig som Kalve, hvor jeg brøled,
igjennem skarpe Tidsler, Lyng og Tjørne,
der stak i deres Ben. Jeg lod dem staae
i Kjæret fuldt af Andemad og Mudder
bagved din Celle, hvor de tumle sig
til Hagen, saa Moradset stinker værre
end deres Fødder.

Prospero.

Det var flink, min Fugl;
bliv, som du er, endnu en Stund usynlig;
gaa, hent den Flitterstads, der er i Huset,
til Lokkemad for Typene.

Ariel.

Jeg gaaer.

(gaaer.)

Prospero.

En Djævel! ret en Djævel, hvis Natur
ei bedres ved Opdragelsen; den Møie,
jeg venligt gjorde mig med ham, er spildt,
helt spildt, og som med Alderen hans Legem
kun bliver mere hæsligt, saa forværres
hans Sind. — Nu vil jeg pine dem tilhobe,
indtil de brøle. —

(Ariel kommer tilbage med en Bunke glimrende Klæder.)

Hæng det der paa Snoren.

(Prospero og Ariel blive usynlige. Caliban, Stefano og Trinculo kommer ind i vaade Klæder.)

Caliban.

Jeg beder Jer, gaa sagte her; lad ikke
den blinde Muldvarp høre vore Fjed.
Nu er vi nær ved Cellen, hvor han boer.

Stefano.

Uhyre, den Nisse, som du sagde var en skikkelig Nisse, har ikke gjort stort bedre end leget Lygtemand for os.

Trinculo.

Uhyre, jeg lugter, som jeg havde ligget, hvor en Hest havde staldet, hvilket er til stor Fornærmelse for min Næse.

Stefano.

Og for min med. Hører du, Uhyre? Hvis jeg skulde blive misfornøiet med dig, seer du —

Trinculo.

Saa var du et fortabt Uhyre.

Caliban.

Min ædle Herre, skjænk mig dog din Naade
og vær taalmodig blot en Stund; det Bytte,
hvortil jeg fører dig, skal vist tillukke
dit Øie for det sidste Vanheld; derfor
tal sagte; her er Alt end tyst som Midnat.

Trinculo.

Men at tabe vor Flaske i Mudderpølen, —

Stefano.

Det er ikke blot en Skam og Skjændsel, Uhyre, men et ubodeligt Tab.

Trinculo.

Det er værre for mig end at blive vaad; og det var din skikkelige Nisse, Uhyre.

Stefano.

Jeg vil have min Flaske op, om jeg saa skal gaae i til op over Ørene.

Caliban.

Jeg beder dig, min Konge, vær dog rolig;
Indgangen til hans Celle seer du der;
gaa tyst derind og slaa det gode Slag,
som gjør for evig Øen til dit Eie
og mig, din Caliban, til din Fodslikker.

Stefano.

Giv mig din Haand; jeg begynder at faae blodige Tanker.

Trinculo.

O, Kong Stefan! høibaarne Herre! værdige Stefano! See, hvilken Garderobe her er til dig!

Caliban.

Lad hænge, Nar; det er kun Pjaltekram.

Trinculo.

Ha, ha, Uhyre! vi forstaae os nok paa, hvad der hører til Marskandiserhandel; — o, Kong Stefano!

Stefano.

Tag den Kappe ned, Trinculo; for en Ulykke, den Kappe vil jeg have!

Trinculo.

Din Naade skal faae den.

Caliban.

Gid Valtersot maa drukne denne Nar!
vil I forgabe Jer i Pjaltestads?
Fremad! gjør Drabet først; thi hvis han vaagner,
saa napper han vort Skind fra Top til Taa,
indtil vi kjender ei vor egen Krop.

Stefano.

Vær du rolig, Uhyre! — Madam Line, er det ikke min Pels? — Nu er Pelsen under Linien; naa, min gode Pels, nu kan du let miste dine Haar og blive til en skaldet Pels.

Trinculo.

Det var Ret! det var Ret! vi stjæle efter en Snor, med Eders Høiheds Tilladelse.

Stefano.

Tak for det Indfald! der har du en Kjole for det; Vittigheden skal ikke være uden Løn, saalænge jeg er Konge i dette Land. „Stjæle efter en Snor"; det var et ypperligt Indfald; der har du endnu en Kjole for det.

Trinculo.

Naa da, Uhyre! smør nu Fuglelim paa Fingrene og afsted med Resten!

Caliban.

Jeg tager Ingenting; vi spilde Tiden
og blive nok forvandlede til Vildgjæs
og Aber med de fæle, lave Pander.

Stefano.

Uhyre, tag nu fat; hjælp til at bære dette hen, hvor mit Vinfad ligger, eller jeg smider dig ud af mit Kongerige; afsted med dig! bær dette.

Trinculo.

Og dette.

Stefano.

Ja og dette.

(Jagtlarm høres. Aander komme ind i Skikkelse af Hunde, som jage dem omkring. Prospero og Ariel pudse Hundene.)

Prospero.

Puds, Nero, puds!

Ariel.

Diana! pas paa, Diana!

Prospero.

Uncas, puds! Hektor! tag fat!
(til Ariel.)
Lad mine Trolde pine deres Lemmer
med tørre Trækninger og krympe sammen
med Kramper deres Sener, knibe dem
saa plettede som Panther eller Vildkat.

Ariel.

Hør, hvor de brøle!

Prospero.

Jag dem dygtigt om!
I denne Stund er alle mine Fjender
lagt for min Fod; snart endes al min Møie,
og du skal svæve fri og frank i Luften;
følg mig nu kun en liden Stund og tjen mig.
(de gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

Udenfor Cellen.

(Prospero kommer ind i sin Troldmandskappe med Ariel.)

Prospero.

Nu nærmer sig mit Værk til Modenhed;
min Trolddom brister ikke; mine Aander
adlyde mig, og Tiden skrider opreist
frem med sin Byrde. Hvilken Time har vi?

Ariel.

Den sjette. Det var just den Tid, min Herre,
du loved, at vort Arbeid skulde endes.

Prospero.

Det sagde jeg, dengang jeg vakte Stormen.
Sig, Aand, hvor gaaer det Kongen og hans Følge?

Ariel.

Fast bundne, som du bød, i samme Stilling,
som du forlod dem, alle Fanger, Herre,
i Lindelunden, som din Celle dækker
mod Vind og Veir; de kommer ei af Stedet,
før du dem løser. Kongen og hans Broder
saavelsom din staae med forvirret Sands;
de Andre jamre over dem, betagne
af Sorg og Kummer, mest dog han, du kaldte
„den gode, gamle Hædersmand, Gonzalo";
hans Taarer dryppe tæt ned ad hans Skjæg,
som Vintrens Tøveir driver ad et Straatag.
Din Trolddom har saa mægtigt virket paa dem,
at om du saae dem nu, du vilde røres.

Prospero.

Det troer du, Aand?

Ariel.

Det vilde jeg, min Herre,
hvis jeg var Menneske.

Prospero.

Og saa vil jeg.
Kan du, som kun er Luft, dog ynke dem
og føle deres Nød, og skulde jeg,
som er af deres Slægt, som føler Glæde
og Sorg saa stærk som de, ei have meer
Medlidenhed end du? Skjøndt deres Uret

har saaret mig til Marv og Ben, saa slutter
jeg dog med Ædelmodigheden Pagt
imod min Vrede. Dyd er skjønnere
end Hævn; med deres Anger svinder jo
mit hele Forsæt bort, og der er ikke
et Vredesblik tilbage. Gaa, forløs dem;
min Trolddom vil jeg bryde; deres Sands
jeg giver dem igjen, og de skal være
sig selv igjen.

Ariel.

Jeg henter dem, min Herre.

(gaaer.)

Prospero.

I Alfer smaa fra Høie, Bække, Søer
og Lunde, som med sporløst Fjed paa Sandet
forfølge kjækt Neptunus, naar han synker,
og flygte for ham, naar han kommer atter; —
Smaapuslinger, I som ved Maaneskin
i Græsset træde ned de grønne Kredse,
som Faaret ikke nipper af, og I,
som lade Svampe voxe frem ved Midnat
til Eders Tidsfordriv, I som forlystes
ved Aftenklokkens høitidsfulde Klang, —
I, ved hvis Hjælp, saa svage som I er,
jeg har formørket Middagssolens Glands,
har manet Stormens Oprør frem og mellem
det grønne Hav og den azurblaa Himmel
vakt Kampens Drøn, — til Tordenbragets Rullen
har jeg tændt Flammen, splintret Jupiters
den stolte Eg alt med hans egen Kile,
har rystet Fjeldet paa dets stærke Grund,
har rykket Gran og Ceder op med Roden,

ja Graven har sig aabnet paa mit Bud,
vakt sine Sovende og sluppet dem
ved mine Kunsters Magt, — see, jeg afsværger
den svare Tryllekunst, og naar jeg blot
har krævet, som jeg hermed gjør, en himmelsk
Musik, der virke kan paa deres Sandser
med luftigt Trylleri, saa bryder jeg
min Stav itu og graver favnedybt
den ned i Jorden, og min Bog jeg sænker
i Havet dybt, hvor intet Lod har bundet.

(Høitidelig Musik.)

(Ariel kommer ind; efter ham følger Alonso med affindige Lader, ledsaget af Gonzalo, Sebastian og Antonio i samme Tilstand, efterfulgte af Adrian og Francisco. De træde alle ind i den Kreds, Prospero har slaaet, og staae der fortryllede.)

Du høitidsfulde Klang, den bedste Trøster
for et forvirret Sind, læg deres Hjerne,
der magtløs nu i deres Hoved syder! —
Staa der; thi af min Trolddom er I bundne. —
Usyldige Gonzalo, Hædersmand,
med dine Øine gjør nu mine Selskab
i broderlige Taarer. — Nu forsvinder
min Trolddom brat; som Morgengryet lister
sig tyst paa Natten ind og smelter Mørket,
saa vækkes deres Sandser og begynde
at jage bort Bevidstløshedens Dunster,
som dækked deres klarere Forstand. —
Gode Gonzalo, du min Redningsmand,
og trofast Tjener imod ham, du følger,
din Godhed vil jeg ærligt lønne nu
i Ord og Gjerning. — Grusomt har du handlet

mod mig og mod min Datter, Kong Alonso;
din Broder rakte Haand til denne Gjerning; —
nu pines du derfor, Sebastian. —
Mit Kjød og Blod, min Broder, Herskesygen
du næred, og drev ud af Samvittigheden
og Blodets Røst; du og Sebastian, —
hvis Sjælekval nu derfor og er størst, —
I vilde myrdet Eders Konge her;
hvor unaturlig end du er, jeg har
tilgivet dig! — See, Tankens Hav begynder
at svulme hos dem; snart dens Høivand kommer
og overskyller helt Fornuftens Strandbred,
der ligger øde nu med smudsigt Dynd.
Slet Ingen af dem seer og kjender mig; —
hent Hat og Sværd mig, Ariel, fra Cellen;
jeg vil omklæde mig og vise mig
som den, jeg fordum var, Milanos Hertug. —
Nu skynd dig, Aand, snart skal du være fri.

(Ariel forsvinder og kommer strax tilbage og hjælper at klæde Prospero om.)

Ariel (synger.)

Med Bien drikker jeg af Krus,
Konvallens Bæger er mit Hus;
mens Uglerne tude, der har jeg mit Ly;
jeg sadler op en Flagermus
og rider saa lystelig Sommer i By;
hvor Blomster i Klynge paa Grenene groe,
skal jeg leve med Lyst i min luftige Bo.

Prospero.

Min kjælne Ariel, dig vil jeg savne;
men Frihed skal du nyde. — Saa, gaa nu
til Kongens Skib, usynlig som du er;

Mandskabet vil du finde sovende
ned under Lugen stuvet; væk saa Skipper
og Baadsmand flux og bring mig dem herhid;
men gjør det ufortøvet, beder jeg.

Ariel.

Jeg drikker Luften foran mig, og før
din Puls to Slag har slaaet, er jeg her.

(gaaer.)

Gonzalo.

Al Nød og Skræk og Under og Forvirring
har her sin Bolig; Himlens Magter føre
os ud af dette frygtelige Land!

Prospero.

See, Konge, Prospero, Milanos Hertug,
som du med Vold fordrev. Til Vished for,
at ikke Fyrstens Gjenfærd taler til dig,
omfavner jeg dit Legem her og byder
dig og dit Følge hjertelig velkommen.

Alonso.

Om du er Prospero, hvad eller kun
et Trolddomsblændværk, der vil gjække mig,
som nys jeg gjækket blev, det veed jeg ei;
din Puls slaaer, som den var af Kjød og Blod,
og fra den Stund, jeg saae dig, dulmede
den Sjælekval, hvori en Vanvid, troer jeg,
har holdt mig bunden. Der maa være skeet,
hvis det er virkeligt, sælsomme Ting.
Dit Hertugdømme gjør jeg Afkald paa,
og beder dig, tilgiv du mig min Uret. —
Men hvor kan Prospero dog være her,
og levende?

Prospero. (til Gonzalo.)

Først ædle, gamle Ven,
lad mig omfavne dig. Din rene Hæder
er uden Maal og Grændse.

Gonzalo.

Om det her
er Blændværk eller virkeligt, det tør
jeg ikke sværge paa.

Prospero.

Du har en Smag
endnu af Dens Kogleri, som gjør,
at du kan ikke troe, hvad der er vist. —
Nu, vær velkommen, mine Venner alle.
(affides til Sebastian og Antonio.)
Men I to Herrer, var jeg saa tilsinds,
jeg kunde vække Kongens Vrede mod Jer
og blotte Jer som Høiforrædere;
men jeg vil ikke sladdre denne Gang.

Sebastian. (affides.)

En Djævel taler gjennem ham.

Prospero.

Du feiler.
Men du, Forbryder, — kaldte jeg dig Broder,
saa vilde jo min Mund besmittes; — dig
tilgiver jeg din værste Synd, dem alle,
og kræver kun af dig mit Hertugdømme;
det veed jeg, du maa give mig igjen.

Alonso.

Hvis du er Prospero, fortæl os da,
hvorledes det gik til, at du blev reddet,
og at du traf os her, som har lidt Skibbrud
ved denne Kyst for trende Timer siden,

hvor jeg har mistet, — o, hvor hvas en Od
dog den Erindring har! — min kjære Søn,
min Ferdinand.

Prospero.

Det smerter mig, min Herre.

Alonso.

Ubodeligt er Tabet; Taalmod selv,
har sagt mig, at den veed ei Hjælp derfor.

Prospero.

Saa maa jeg troe, du har ei søgt dens Hjælp;
dens milde Naade har forlenet mig
en mægtig Bistand ved et lige Tab,
og jeg er rolig.

Alonso.

Du et lige Tab?

Prospero.

Ja stort for mig og nyt, og til at gjøre
mig taaleligt det svare Tab har jeg
langt færre Kræfter, end til Trøst for dig
du raader over; jeg har tabt min Datter.

Alonso.

En Datter? Gud! hvis de var i Neapel
ilive nu, som Konge og som Dronning!
o, var de det, da laa jeg gjerne selv
i Dyndets Seng begravet, hvor min Søn
maa ligge nu. Naar misted du din Datter?

Prospero.

I denne Storm. Jeg mærker, disse Herrer
er saa forbausede ved dette Møde,
at de har slugt al den Fornuft, de eied,
og neppe troe, at deres egne Øine
gjør deres Pligt, at deres Ord er rigtigt,

naturligt Aandedræt; men hvor forvirret
end Eders Tanke blev: vid dog forvist,
at jeg er Prospero, den samme Hertug,
som blev fordreven fra Milano, som
paa denne Kyst, hvor I led Skibbrud, landed
paa sælsom Vis og blev dens Herre. Nu
ei meer om dette. Det er en Beretning
fra Dag til Dag, og ei til at fortælle
ved Frokostbordet, heller ikke skikket
til dette første Møde. Vær velkommen,
min ædle Herre; denne Celle her
er nu mit Hof; faa Tjenere jeg har
og ingen Undersaatter. See derind!
mit Hertugdømme gav I mig tilbage;
jeg vil gjengjælde det med lige Værd,
ialtfald mane frem et Undersyn,
der Jer vil glæde, som Milano mig.

(Indgangen til Cellen aabnes; man seer Ferdinand og Miranda, der spille Skak.)

Miranda.

Du spiller svigefuldt.

Ferdinand.

Nei, Elskede,
det vilde jeg dog ei for Alt i Verden.

Miranda.

O, jo, for en Snes Kongeriger vilde
du kives, og jeg kaldte Spillet ærligt.

Alonso.

Hvis det er et af Dens Gjøglesyner,
saa maa jeg miste nu for anden Gang
en elsket Søn.

Sebastian.

Et mægtigt Underværk!

Ferdinand. (knæler for Alonso.)

Vel truer Havet; men det er barmhjertigt,
og uden Grund har jeg forbandet det.

Alonso.

Modtag din lykkelige Faders bedste
Velsignelser! staa op og sig, hvorledes
du kom herhen.

Miranda.

O, hvilket Underværk!
Hvor mange skjønne Skabninger jeg seer!
hvor deilig Menneskenes Slægt dog er!
du favre, nye Verden, som beboes
af sligt et Folk!

Prospero.

Ja, det er nyt for dig.

Alonso.

Hvem er den Pige, som du spilte med?
tre Timer høist er Jert Bekjendtskab gammelt;
er hun den Guddom, som har skilt os ad
og atter samlet?

Ferdinand.

Hun er dødelig;
men ved en himmelsk Naade er hun min;
jeg valgte hende, da jeg ikke kunde
tilraads min Fader sporge, eller troede,
jeg havde Fader meer. Hun er en Datter
af den berømte Hertug af Milano,
som jeg saa tidt har hørt om, men som aldrig
jeg saae før nu. Han skjænkede mig Livet

for anden Gang, og denne Jomfru gjør ham til min anden Fader.

Alonso.

Jeg er hendes.
Men ak, hvor sært det lyder dog, at jeg maa bede om mit Barns Tilgivelse!

Prospero.

Min Herre, ti med dette. Lad os ikke betynge vor Erindring med en Sorg, der er forbi.

Gonzalo.

I Sjælen har jeg grædt;
derfor har ikke før jeg talt. I Guder,
see ned til dette Par, lad over dem
Lyksalighedens Krone dale ned;
thi det er Jer, der har afstukket Veien,
som førte os herhid!

Alonso.

Jeg siger Amen.

Gonzalo.

Blev da Milanos Hertug fra Milano forstødt, for at hans Ætmænd skulde bære Neapels Krone? — Glæd Jer, som I aldrig har glædet Jer; skriv det med gyldne Træk paa stærke Piller: Paa den samme Reise i Tunis Claribella fandt en Husbond, og hendes Broder Ferdinand en Hustru, da selv han var fortabt; sit Hertugdømme fandt Prospero paa en ufrugtbar Ø; vi Alle fandt os selv, hvor Ingen af os sig selv var mægtig.

Alonso. (til Ferdinand og Miranda.)
Giv mig Eders Hænder.
Gid Sorg og Kummer knuge den Mands Hjerte,
der ikke Held Jer ønsker!

Gonzalo.
Amen, Amen!

(Ariel kommer tilbage med Skipperen og Baadsmanden, der følge ham forbausede.)

See, Herre, see, der kommer fler af Vore!
jeg spaaede, hvis der var iland en Galge,
saa kunde denne Karl ei drukne. — Naa,
du Gudsbespotter, du som ellers bander
al Naade overbord; har du paa Kysten
slet ingen Ed? har du iland ei Mæle?
hvad Nyt?

Baadsmanden.
Det bedste Nyt er, at vi traf
vor Konge velbeholden med sit Følge;
dernæst, vort Skib, som for tre Timer siden
vi troede, var forlist, er tæt og godt,
veltaklet, som da først vi gik tilsøes.

Ariel. (afsides.)
Det Arbeid, Herre, har jeg alt besørget,
mens jeg var borte nu.

Prospero. (afsides.)
Min snilde Aand!

Alonso.
Nei det kan ikke gaae naturligt til!
det ene Under overgaaer det andet.
Hvordan kom I herhid?

Baadsmanden.
Hvis kun jeg troede,

at jeg var vaagen, Herre, skulde jeg
forsøge at fortælle det. Vi laa
tilsammen i en Dødssøvn, stuvede
ned under Dækket, (hvordan det gik til,
det veed jeg ei.) — Fornylig vaagned vi
ved Brøl og Skrig og Hyl og Lænkeraslen
og alskens andre gruelige Lyd.
Strax var vi fri og saae i al sin Glands
som nyt vort gode, stolte Kongeskib;
vor Skipper sprang af Glæde ved at see det.
Men en, to, tre! var vi, som i en Drøm,
skilt fra de andre og blev bragt herhid
rent uden Maal og Mæle.

Ariel. (afsides.)

Var det godt?

Prospero. (afsides.)

Godt gjort, min flinke Aand! fri skal du blive.

Alonso.

Det er saa sær en Labyrinth, som Nogen
har vandret i! og der er meer i dette,
end hvad Naturens Kræfter kunde virke;
kun et Orakel kan os Gaaden løse.

Prospero.

Min Herre Konge, bryd ei Eders Hoved
med Grublen over disse sære Ting.
Ved Leilighed, og den skal komme snart,
skal jeg forklare Jer til fuld Tilfredshed
hver Ting, som her er hændet, enkeltvis;
imidlertid slaa Jer tiltaals og tænk
om Alting kun det bedste. —

(afsides.)

Aand, kom hid!

giv Caliban nu fri med samt hans Fæller
og løs Fortryllelsen. — Hvor gaaer det, Herre?
der mangler et Par snurrige Kumpaner
i Eders Følge, som I har forglemt.

(Ariel kommer tilbage og driver Caliban, Stefano og Trinculo i deres stjaalne Klæder foran sig.)

Stefano.

Hvermand sørge for alle de Andre og bryde sig ikke om sig selv; for Alting er kun Lykketræf. — **Coragio**, du Pralhans af et Uhyre, **Coragio**!

Trinculo.

Hvis de Spioner, jeg har i mit Hoved, see rigtigt, saa er det et prægtigt Syn.

Caliban.

O, Setebos, hvor det er smukke Aander!
hvor prægtig dog min Herre er! Jeg frygter,
at han vil straffe mig.

Sebastian.

Ha, ha, ha, ha!
Hvad er dog det for Dyr? mon de kan faaes
for Penge, Prinds Antonio?

Antonio.

Vistnok;
den Ene er jo ligefrem en Fisk
og uden Tvivl tilfals.

Prospero.

Læg Mærke til
den Pynt, de Karle bærer, gode Herrer,
og sig, om det er skikkelige Folk.
Den Skifting der, hans Moder var en Hex,
saa mægtig, at hun kunde tvinge Maanen
og gjøre Flod og Ebbe, raade over

dens Kræfter, skjøndt dens Magt var ikke hendes.
De Tre har plyndret mig, og den Halvdjævel, —
thi han er Djævlens Slegfredsøn, — har været
med dem i Ledtog for at myrde mig.
De To af disse Karle vil I kjende
for Eders. Denne Mørkets Yngel her
tilhører mig.

Caliban.

Jeg bliver pint tildøde.

Alonso.

Er det ei min fordrukne Kjeldermester,
Stefano?

Sebastian.

Han er fuld; hvor fik han Vin?

Alonso.

Og Trinculo saa drukken, saa han raver;
hvor fandt de denne gyldne Livets Drik,
der gjør dem salige? — Hvor blev du da
saaledes syltet ind og balsameret?

Trinculo.

Jeg har ligget i saadan en Lage, siden jeg saae Jer sidst, at jeg er bange for, den gaaer aldrig af mine Ben igjen; jeg behøver ikke at være bange for Spyfluerne.

Sebastian.

Naa, hvor gaaer det, Stefano?

Stefano.

Rør ikke ved mig! jeg er ikke Stefano; jeg er ikke andet end Krampe fra Top til Taa.

Prospero.

Du vilde være Konge her paa Den?

Stefano.

En bedrøvelig Konge var jeg da bleven.

Alonso. (pegende paa Caliban.)
Saa fær en Skabning har jeg aldrig seet.

Prospero.
Han er i Sind saa vanskabt som i Skind. —
(til Caliban.)
Gaa til min Celle, Knægt; tag disse med dig,
og hvis du ønsker min Tilgivelse,
saa bring den smukt istand.

Caliban.
Det skal jeg, Herre,
og jeg vil bedre mig for Eftertiden
og søge Naade. Hvor jeg dog har været
et topmaalt Asen, at jeg kunde holde
den Fyldebøtte for en Gud og hylde
den dumme Nar!

Prospero.
Saa, pak dig nu, afsted!

Alonso.
Ja, gaa nu bort, og læg al denne Stads
der, hvor I tog den.

Sebastian.
Eller, hvor de stjal den.
(Caliban, Stefano og Trinculo gaae.)

Prospero.
Saa lad mig nu indbyde Eders Høihed
med Eders Selskab i min ringe Celle.
der skal I finde Hvile for en Nat;
en Del deraf jeg tænker at fordrive
med Tale, som vil vistnok faae den til
at glide hastigt hen, — mit Levnetsløb
og Alt, hvad der er hændet fra den Stund,
jeg kom til Den her. Imorgen følger

jeg Jer ombord og derpaa til Neapel;
der haaber jeg, at jeg skal blive Vidne
til disse vore Kjæres Brudefærd:
saa vil jeg drage hjem til mit Milano
og offre der min Grav hver tredie Tanke.

Alonso.

Jeg længes efter Eders Levnetsløb;
forunderligt det vist vil fængsle Øret.

Prospero.

Det hele skal I faae. — Jeg lover Jer
en rolig Sø, god Vind og rask Seilads,
saa I skal være snart langt forud for
den kongelige Flaade. — (afsides.) Det skal du,
min egen Ariel, endnu besørge;
vend saa tilbage til dit Element;
vær fri. Levvel! — (høit.) Træd ind, om I behager.

(Alle gaae.)

Epilog,

fremsagt af Prospero.

Min Trolddom har jeg nu nedlagt,
og kun min egen svage Magt
har jeg tilbage; nu kan I
bestemme, om jeg frank og fri
skal drage ad Neapel til,
om I mig her fasthol de vil.
Jeg fik jo nys igjen mit Land,
og jeg tilgav min Avindsmand;
saa lad dog ikke her mig døe
fasttryllet paa den nøgne Ø,
men løs mig ud af mine Baand
ved Bifaldstegn af Eders Haand.
Naar Eders Aande mine Seil
ei fylder, slaaer mit Haab jo feil,
som var at vinde Eders Gunst; —
jeg har ei meer min Trolddomskunst,
ei Aander fleer at stole paa;
og jeg maa plat tilgrunde gaae,
alt Haab om Redning er forbi,
hvis ei en Bøn mig kan befrie,
der ret kan gribe Naaden an,
og slette ud hver Feil paa Stand.
Saasandt I Trang til Naade har
befri mig ved et gunstigt Svar.

Anmærkninger.

En Mængde Hentydninger i dette Stykke ere foranledigede ved, at Stykkets Handling er knyttet til et Skibbrud paa en ubekjendt Ø. Paa Elisabeths Tid havde Englands Søfarere begyndt at vove sig over Atlanterhavet til Amerika, hvor store Strækninger vel vare opdagede og tagne i Besiddelse af Spanierne, men hvor der endnu var ubegrændset Rum for nye Opdagelser. Beretninger om de dristige Sømænds Hændelser og Farer bleve modtagne af Folket med levende Deltagelse, og man lyttede med ivrig Videbegjærlighed til enhver Meddelelse om de fjerne Lande, om hvis Natur og Indbyggere mange sælsomme Forestillinger vare udbredte. En Mand, der lykkelig havde fuldendt en lang Reise, vandt derved Anseelse og Adkomst til at modtages med Opmærksomhed hjemme; mange af disse Reisende gave sagtens deres Fantasi temmelig stærkt Tøilen i deres Fortællinger, og adskillige af de trykte Reisebeskrivelser, der udkom, vare fyldte med de gamle Fabler fra den græsk-romerske Oldtid om „Enhjørningen", om „Fønix" (S. 240) om Folk „med Hovedet paa Brystet" (S. 241). — At Bermudas-Øerne vare beboede af onde Ånder og forhexede (S. 187) var endnu en lang Tid efter en almindelig Tro.

S. 171. Caliban — En Bogstavomsætning af Canibal.

— 185. Snart blussede jeg delt, o. s. v. — Her tænkes paa den elektriske Flamme (St. Elmsilden), der især i de sydlige Lande i meget tordensvanger Luft kan vise sig paa Spidsen af Masten eller enhver anden spids Gjenstand.

S. 192. „Gid Sydvesten" o. s. v. — Denne Vind har fra gammel Tid været betragtet som usund.

— 194. „Setebos". — Det skal være Navnet paa en Gud, som Patagonierne tilbad.

— — „Naar I neiet har og kysset." — Det hørte til Datidens Skik, at Kavaleren ved Dandsens Begyndelse kyssede sin Dame.

— 205. „Den vidunderlige Lyra". — Da Amfion byggede Theben, føiede Stenene sig af sig selv sammen til Muren ved hans Lyras Klang.

— 209. „Jeg vilde Alting i min Stat indrette". — Det følgende Billede af en ideal Stat, bygget paa absolut Lighed og Eiendomsfællesskab, er en ironisk Hentydning til Filosofernes Utopier, og navnlig til Montaignes **Essais**, som var oversat paa Engelsk. Et Exemplar deraf, som har tilhørt Shakspeare selv, opbevares endnu.

— 220. „Og havde den Fisk malet". — Som Foreviserne af mærkelige Dyr lokke Tilskuere ved Skilter med Afbildninger.

— 222. „Jeg vil ikke spise Suppe med ham" o. s. v. Et Ordsprog lød: „Den maa have en lang Ske, der vil spise Suppe med Djævelen."

— 224. „Kys Bogen". — o: sæt Flasken for Munden. I England, maa den, der aflægger Ed for Retten, kysse Evangeliebogen.

— 241. „Doglæbbede som Tyre" o. s. v. — o: Kretinere, der af Forfatteren betragtes som ligesaa fabelagtige Skabninger, som de andre, han nævner.

— 242. Enhver, der sætter sin Formu til sin Hjemkomst ud paa Spil. — Originalen har: **Each putter out on five to one.** — Det synes paa den Tid at være forekommet af og til, at En, der foretog en lang og farlig

Reise, satte sin Formue ud i sin Fraværelse paa den Betingelse, at Modtageren kunde beholde den, hvis den Reisende blev borte, men skulde tilsvare det Femdobbelte, hvis han kom hjem igjen.

S. 250. „Ellers er vor Troldom spildt". — Fuldkommen Taushed var en nødvendig Betingelse for, at Troldomskunster kunde lykkes.

— 256. „Nu er Pelsen under Linien". — „en skaldet Pels". — Der sigtes maaskee til de Sygdomme, Søfarende til de tropiske Lande ere udsatte for, og som ofte medføre Haarets Tab.

— 270. „**Coragio!**" — De hyppige italienske Udraab, Eder o. s. v. der træffes hos Shakspeare, er et af de mange Vidnesbyrd om det livlige Samkvem med Italien, den europæiske Dannelses daværende Hovedland.

— 271. „Den gyldne Livets Drik". — Vinen, men med spøgende Hentydning til Alkymisternes Guldtinktur, der kunde forvandle andre Metaller til Guld, helbrede alle Sygdomme, forlænge Livet o. s. v.

— 274. „Alt Haab om Redning er forbi, hvis ei en Bøn mig kan befrie". — En Troldmand tænktes kun at kunne opnaae sin Magt ved Forbindelse med onde Aander, og var derfor, naar han døde, hjemfalden til Djævelen, hvis han ikke blev frelst ved en særegen Naade. Dette anvendes her lignelsesvis paa Stykket, der kun ved Tilskuernes Gunst kan reddes fra at gaae tilgrunde og være spildt.

Indhold af syvende Del.

Side

Othello. Moren i Venedig..... 1.

Stormen .....171.

A. ANDREASSEN